

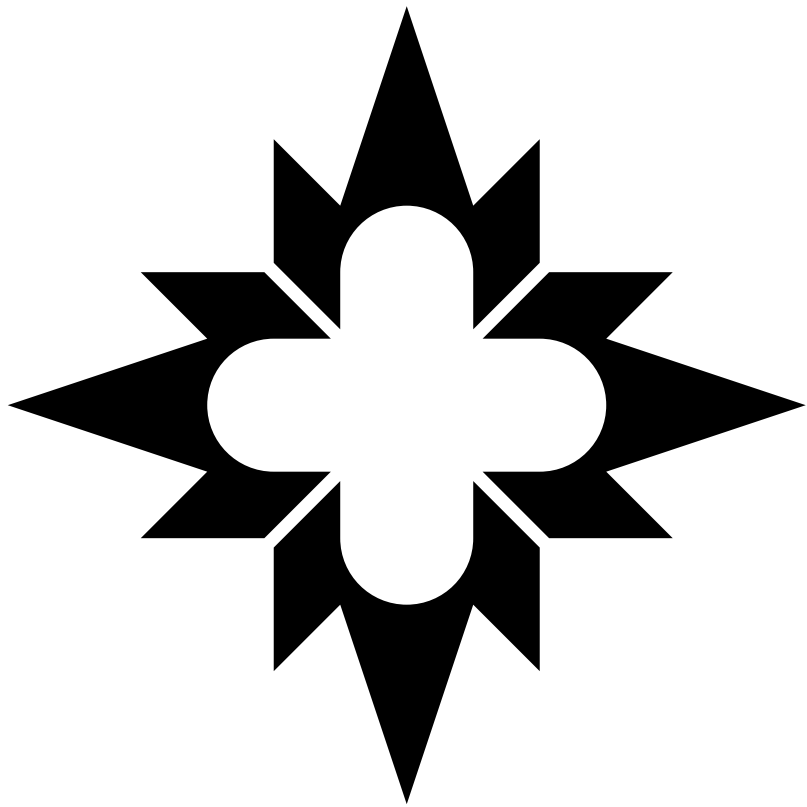

muzeum
náchodská

**Výroční
zpráva
2020**

Obsah

1. Úvod	3
Slovo úvodem	4
Základní údaje	6
Informace o standardizovaných veřejných službách organizace	7
Personální oblast	10
2. Prezentační činnost	17
Stálé expozice	18
Pandemie	22
Výstavní činnost v roce 2020	24
Přednášková činnost	30
Edukační činnost	36
Workshopy a dny řemesel	38
Ostatní akce pro veřejnost	39
Ediční a vydavatelská činnost	40
Muzeum v médiích	42
3. Management a marketing	47
Management	48
Granty a projekty	48
Partnerství	52
Webové stránky	54
Facebook	54
Instagram	55
Další propagační činnost	55
4. Návštěvnost	57
5. Práce se sbírkou	61
Uložení sbírkových fondů	62
Rozšiřování sbírky	62
Inventarizace a revize fondů	63
Revize a pořádání sbírek archivního charakteru	63
Konzervace a restaurování	66
Zápůjčky a výpůjčky sbírkových předmětů	66
6. Věda, výzkum a publikační činnost	69
Badatelské dotazy	70
Uspořádání odborných konferencí a workshopů	71
Vědecká činnost pracovníků	71
Publikační činnost	73
Archeologická památková péče	74
7. Hospodaření organizace	81
Výnosy a náklady	82
Nakládání s majetkem	85

1. **Úvod**

SLOVO ÚVODEM

Přesně před rokem jsem ve výroční zprávě označil rok 2019 pro Muzeum Náchodska jako rok nejistoty. Nejistota další budoucnosti naší instituce souvisela s žádostí města Náchod o projednání ukončení nájemní smlouvy budovy Staré radnice na hlavním náměstí. Otázka vystěhování sídla muzea s depozitáři – kam půjdeme? – zůstala aktuální po celý rok 2020. O celé záležitosti jednali zástupci města se zřizovatelem muzea, Královéhradeckým krajem. Rokem nejistoty 2019 jsme, s nadsázkou řečeno, před ostatními získali mírný náskok. Rok 2020 se totiž stal rokem nejistoty pro celý svět.

V únoru jsem ještě stihl předat pamětní listy studentům Univerzity třetího věku v Hronově za úspěšně ukončený první semestr virtuálních přednášek o historii naší země. Od 12. března 2020 byly rozhodnutím ředitele všechny expozice a objekty muzea uzavřeny. Přišla pandemie koronaviru. Předčasně tak skončila úspěšná výstava Staré dobré časy aneb krása první republiky v Náchodě. I přes zkrácení zaujala přes šest set návštěvníků.

Rok 2020 znamenal zcela novou zkušenost, nejen v kultuře. Samozřejmě se to dotklo i všech poboček muzea. Z pravidelných Muzejních sedánek jsme uskutečnili pouze tři, dílničky pro děti na tom nebyly o moc lépe. Termíny výstav jsme přesouvali a měnili. Nechceme si ale stěžovat! Jsou instituce, které se nestihly ani nadechnout. Co prožívají třeba kolegové divadelníci, to si asi nedokážeme ani představit. Nová situace si vynutila nové přístupy. Povzbuzující je, jak bohaté spektrum akcí se nám navzdory okolnostem uskutečnit podařilo.

Během pandemie začali muzejníci šít roušky. Využili jsme jak bavlněné plátno, ze kterého za normálních okolností šijeme obalový materiál pro sbírkové předměty, tak darované látky od náchodské firmy Darré. Bezmála tři tisíce našich roušek jsme postupně věnovali do nemocnice v Náchodě, domova důchodců v Polici nad Metují a dalších institucí.

Uzavření pro veřejnost umožnilo rekonstrukce, malování vnitřních prostor či rozsáhlejší úklid poboček. Staticky narušený strop Laudonova sálu v klášteře v Polici nad Metují podepřela obří dřevěná konstrukce. Pokračoval přerod klášterní expozice. Jiráskův rodný domek rozsvítily stylové lucerny, vyrobené podle historického vzoru z našich sbírek. V Broučkově domě v Náchodě proběhl generální úklid a obohacení stálé expozice o několik novinek. Přibyl model židovské části Náchoda – a prvorepublikové příběhy z dětství autora Josefa Hejduka – nebo panel a exponát připomínající dvousté výročí narození Boženy Němcové.

Po první vlně pandemie jsme soustředili pozornost na Ztracenou podkovu zimního krále, velkou výstavu věnovanou třicetileté válce, která přinesla ovoce v podobě vysoké návštěvnosti a mediálního ohlasu. Opomenout nechci ani novinku letní sezóny – noční komentované prohlídky

klášteřa v Polici nad Metují, kde jsme pokaždé hlásili naplněnou kapacitu. Nebo malování kávou v rámci konání Jiráskova Hronova. Malovali malí i velcí, a kolikrát se skoro nevešli do prostor, kde jsme se k tvoření scházeli.

Muzeum naplno využilo možností nedlouhého předvánočního znovuotevření. Připravili jsme výstavu betlémů v Náchodě, retro hraček v Polici nad Metují, v Hradci Králové představili fotografie prvorepublikového opevnění tehdy a dnes. Stihli jsme uskutečnit adventní trh regionálních výrobků v polickém klášteře a nachystat výzdobu Jiráskova rodného domku. Máme radost ze spolupráce s hronovským Domovem odpočinku ve stáří Justynka. Výrobky jeho obyvatel a zaměstnanců dodaly Jiráskovu domku sváteční atmosféru. Nejedyn návštěvník tvůrce drobných dílek povzbudil koupí a zároveň podpořil lokální ekonomiku.

S kolegy z dalších institucí se nám na začátku prosince podařilo uspořádat odloženou mezinárodní konferenci v Broumově, plánovanou původně na konec dubna. I po dalším uzavření muzeí mohli návštěvníci vidět naše betlémy ve výlohách náchodských ulic. Plakátovací plochy v Náchodě, Hronově i Polici pak na čas obsadily Muzejní uličníky, představující formou hravých plakátů pozoruhodné exponáty Muzea Náchodska. Idea: Seznámení s historickými předměty bezpečně, v souvislostech, teď a tady, na ulici. Bez vstupenek a otevírací doby!

Z velkých projektů pokračovala během celého roku 2020 revitalizace Pevnosti Dobrošov. Stomilionová investice koordinovaná Královéhradeckým krajem se bez větších komplikací přiblížila dokončení. Muzeum Náchodska připravuje odborné podklady, vyhledává detailní historickou projektovou dokumentaci prvorepublikového opevnění, navrhuje památkově citlivější varianty stavebních postupů a dle požadavků zřizovatele chystá náplň nové expozice. Zvolená řešení bývají složitě dojednanými kompromisy. Respektujeme je, jen tak je možno využít nemalých finančních prostředků, jež se podařilo získat.

Roku 2020 jsme předložili k připomínkování návrh reorganizace muzejních expozic v Hronově. Na něj navázalo zpracování koncepce expozičního využití objektu tzv. Čapkova mlýna-papírny. V partnerství s majitelem tohoto objektu, městem Hronovem, pracujeme na přípravě a realizaci nové expozice. Podle navržené koncepce ji bude po dokončení provozovat Muzeum Náchodska jako novou pobočku – Starou papírnu. Rychlost prací závisí jednak na průběhu stavební rekonstrukce objektu, jednak na dostupnosti financování nákladů nové expozice. O slovo se přihlásila také archeologie. Ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové probíhá záchranný archeologický výzkum zámeckého kopce v Náchodě. S našimi partnery budeme rovněž realizovat záchranný archeologický výzkum při stavbě obchvatu Jaroměře. Třetím společným projektem s hradeckou univerzitou je 3D skeno-

vání historických hodin z našich sbírek. Podle plánu bude pokračovat také v roce 2021.

Čtyři nové projekty jsme na podzim 2020 připravili a podali na Ministerstvo kultury. Jedná se o restaurátorský záměr na restaurování souboru čtrnácti secesních vějířů z muzejních sbírek a nové zabezpečení tří objektů: Staré školy Dřevěnky s klášteřem v Polici a depozitáře v Náchodě. V případě přijetí žádostí k financování bude v roce 2021 probíhat jejich realizace. Na rok 2021 se přesunul i projekt Festival zážitků, jehož jsme se v červenci a srpnu 2020 měli účastnit s polickou Dřevěnkou.

Rok 2021? Se zavřenými expozicemi a utlumeným provozem máme k dispozici virtuální prostor. Je možná stínem skutečného života, avšak budme za něj rádi. Díky němu můžeme přátele a návštěvníky informovat, že Muzeum Náchodska žije, co se v něm děje, na co se mohou těšit. Nápady nás naštěstí neopustily. Čeká nás dokončení rekonstrukce Dobrošova, na základě termínů finalizace jednotlivých částí projektu a aktuální epidemiologické

situace bude rozhodnuto o případném zkušebním provozu na podzim 2021. Nevíme, kdy otevřeme. Přesto ve spolupráci s kolegy z Muzea Beskyd Frýdek-Místek chystáme v Náchodě novou výstavu zapomenutých příběhů židovských textilních podnikatelů. Jako doplnění výstavního programu chystáme posílení publikační činnosti. V přípravě je například kreslená edukační kniha o muzeu a odborná metodika. Návštěvníci se mohou těšit na novinky ve stálé expozici v náchodském Broučkově domě, Jiráskově rodném domku v Hronově, v klášteře, Staré škole Dřevěnce v Polici nad Metují. Kulturu nezastavíš! Všichni jsme provázáni. Muzeum, jeho pobočky, lidé, region, ekonomika, kultura, školství, zdravotnictví, služby. Není nám lhostejný rozvoj regionu, ve kterém žijeme. Proto jsme se zapojili do pracovních skupin k nové rozvojové strategii Místní akční skupiny Stolové hory na roky 2021–2027 a v lednu 2021 podali přihlášku k členství v tomto spolku. Když se bude dařit jednomu oboru, bude z toho mít užitek i druhý.

Sixtus Bolom-Kotari, ředitel

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

oficiální název:	Muzeum Náchodska /MNA/
adresa:	Masarykovo náměstí 1, CZ-547 01 Náchod
zřizovatel:	Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
statutární zástupce:	PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.
IČO:	00084930
DIČ:	CZ00084930
bankovní spojení:	KB Náchod, č. ú. 2033-551/0100
telefon:	+420 491 423 248
mobil:	+420 724 156 909
e-mail:	sekretariat@muzeumnachodska.cz
datová schránka:	2wek7h6
www stránky:	www.muzeumnachodska.cz
působnost muzea:	regionální
právní postavení:	příspěvková organizace s právní subjektivitou

Pobočky

Ředitelství muzea:	Stará radnice, Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod, tel. 491 423 248, 491 420 552
Broučkův dům:	Masarykovo náměstí 18, 547 01 Náchod, tel. 491 433 722
Výstavní síň:	Tyršova 247, 547 01 Náchod
Pevnost Dobrošov:	Dobrošov 97, 549 21 Česká Čermná
Jiráskovo divadlo a muzeum:	náměstí Čs. armády 500, 549 31 Hronov
Jiráskův rodný domek:	Jiráskova 90, 549 31 Hronov, tel. 491 483 538
Klášter Police nad Metují:	Komenského nám. 1, 549 54 Police nad Metují
Stará škola Dřevěnka:	Hvězdecká 15, 549 54 Police nad Metují

Muzeum Náchodska je příspěvkovou organizací zřízovanou Královéhradeckým krajem. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 690. Aktuální zřizovací listina muzea byla schválena zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 1. ledna 2018. Dodatkem ke zřizovací listině bylo Regionální muzeum v Náchodě s účinností od 1. července 2018 přejmenováno na Muzeum Náchodska.

Tato zpráva o činnosti za rok 2020 je zpracována dle osnovy obsažené ve Směrnici č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízovaných krajem a obchodních společností založených krajem. Dále je vytvořena na základě doporučení Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Zpráva o činnosti vychází v tištěné a elektronické verzi, každá se samostatným číslem v systému ISBN.

INFORMACE O STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH ORGANIZACE

Standard územní dostupnosti

Muzeum Náchodska je součástí sítě poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb ve smyslu zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů ve znění zákona č. 186/2004 Sb.

Standard časové a ekonomické dostupnosti

Záměrem organizace je vytvářet s ohledem na aktuální ekonomickou situaci cenovou politiku vstupného do výstavních a ezpozičních prostor tak, aby umožňovala bezproblémovou dostupnost všem sociálním vrstvám obyvatelstva se zřetelem na děti a mládež, seniory a osoby se specifickými potřebami. Nová strategie klade důraz na průběžné zařazování speciálních akcí, kdy budou objekty, expozice a výstavy dostupné všem bez jakýchkoli bariér, tedy zdarma.

O programech organizace v příslušném roce je veřejnost informována prostřednictvím vlastních webových stránek, sociálních sítí (Facebook, Instagram) a dalších médií, dále v rámci standardní propagace samostatnými plakáty a pozvánkami na jednotlivé akce. Muzeum Náchodska vydává každoročně výroční zprávu o své činnosti. V prvním pololetí roku 2020 vyšla samostatná výroční zpráva za rok 2019, která byla předána zřizovateli a některým partnerům. Výroční zprávy jsou dostupné na webových stránkách organizace.

Otevírací doby a vstupné v jednotlivých objektech muzea

1) Broučkův dům, Náchod, Masarykovo náměstí čp. 18

Otevírací doba:

Celoročně

denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné stálá expozice a výstavy:

Plné vstupné (dospělí): 45,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí i pro výstavní síň.

2) Výstavní síň, Náchod, Tyršova čp. 247

Otevírací doba:

Úterý až neděle

pouze v době konání výstavy 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 45,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí i pro Broučkův dům.

3) Národní kulturní památka Pevnost Dobrošov, Dobrošov u Náchoda

Objekt N-D-S 75 Zelený, N-D-S 72 Můstek, podzemí

Otevírací doba:

V roce 2020 zavřeno z důvodu realizace projektu „Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov“.

Pěchotní srub N-D-S 73 Jeřáb

Otevírací doba:

V roce 2020 zavřeno z důvodu realizace projektu „Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov“.

Naučná stezka Pevnost Dobrošov

Zůstává volně přístupná veřejnosti.

4) Jiráskův rodný domek, Hronov, Jiráskova čp. 90

Otevírací doba:

Květen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 50,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v expozici Jiráskova divadla a muzea.

5) Jiráskovo divadlo a muzeum, Hronov, náměstí Čs. armády čp. 500

Otevírací doba:

Květen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Červen až srpen:

Denně kromě pondělí 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Září a říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 50,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v Jiráskově rodném domku.

6) Klášter Police nad Metují, Police nad Metují, Komenského náměstí čp. 1

Otevírací doba:

Květen, říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Listopad až duben:

Každou první sobotu v měsíci 10.00 – 14.00

Popřípadě na objednání.

Vstupné:

Komentované prohlídky kláštera:

Plné vstupné (dospělí): 80,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 40,- Kč

Vstupné pouze muzeum, výstavy:

Plné vstupné (dospělí): 60,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 40,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také ve Staré škole Dřevěnce.

7) Stará škola Dřevěnka, Police nad Metují, Hvězdecká čp. 15

Otevírací doba:

Květen, říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Listopad až duben:

Státní svátek 28. října 9.30 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Mimo sezónu samostatně otevřena pouze v době příležitostných výstav a dnů řemesel. V této době mohou organizované skupiny navštívit budovu staré školy po předchozí telefonické domluvě.

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 60,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 40,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v expozici v polickém klášteře.

Vstupné na akce pořádané Cechem panen rukodělných:

Muzeum Náchodska na těchto akcích samo nevybírá vstupné. Akce v režii Cechu panen rukodělných, vstupné dobrovolné.

Společné vstupné polických muzeí:

Od 1. června 2019 nabízíme návštěvníkům možnost zakoupení společné vstupenky do Muzea papírových modelů a do expozic Muzea Náchodska v Polici nad Metují

v klášteře i ve staré škole:

A – rodinné vstupné (dva dospělí a dvě děti): 300,- Kč

B – snížené vstupné (děti, studenti, senioři): 75,- Kč

C – základní vstupné (dospělí): 120,- Kč.

Poznámka

Ve všech objektech muzea je fotografování za stanovených podmínek pro soukromé účely bezplatné.

Vybrané akce jsou pro návštěvníky zdarma.

PERSONÁLNÍ OBLAST

Struktura a počty zaměstnanců

K datu 31. prosince 2020 bylo v Muzeu Náchodska v evidenčním počtu 19 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr, z toho 3 ženy na mateřské/rodičovské dovolené. Celkem 15 zaměstnanců pracovalo na plný úvazek a 1 zaměstnanec na kratší úvazek. V roce 2020 bylo uzavřeno celkem 31 dohod o provedení práce (DPP), z toho 20 průvodci a pokladníci, 11 ostatní. Dále 6 dohod o pracovní činnosti (DPČ) – průvodce a pokladník. Všechny dohody byly ukončeny k 31. prosinci 2020.

V roce 2020 bylo odpracováno celkem 36 329 hodin (v roce 2019 to bylo 37 062 hodin), z toho zaměstnanci na HPP 29 319 hodin (v roce 2019 to bylo 29 182 hodin), zaměstnanci na DPP 5 539 hodin (v roce 2019 to bylo 6 195 hodin) a zaměstnanci na DPČ 1 471 hodin (v roce 2019 to bylo 1 685 hodin).

Z důvodu rekonstrukce Pevnosti Dobrošov a pandemie (muzeum bylo mimo provoz) bylo uzavřeno méně DPP a DPČ oproti roku 2019.

Přírůstky a úbytky zaměstnanců

V průběhu roku 2020 došlo k těmto změnám:

Bc. Andrea Kösslerová – pracovník vztahů s veřejností a edukátor, nástup od 1. 1. 2020, od 1. 9. 2020 poloviční pracovní úvazek
Vlastimil Pibil, DiS. – konzervátor, nástup po rodičovské dovolené od prosince 2020

PhDr. Zdeněk Zahradník – koordinátor přípravy expozic (poloviční úvazek), ukončení k 31. 10. 2020, spolupráce pokračuje v obdobném rozsahu externí formou (DPČ).

Sezónní pracovníci na pracovní pozici pokladník-průvodce byli průběžně zaměstnáváni v návaznosti na potřeby organizace v průběhu celého roku. Hlavní sezóna probíhala v období od 1. 5. 2020 do 31. 10. 2020 (s kulminací v měsících červenci a srpnu), v závislosti na zájmu veřejnosti a s ohledem na pandemickou situaci.

Celkové čerpání mzdových prostředků

Mzdové prostředky – účet 521 – A. I výkaz zisku a ztráty rok 2019	7 384 035 Kč
--	--------------

Mzdové prostředky – účet 521 – A. I výkaz zisku a ztráty rok 2020	7 498 695 Kč
--	--------------

Stanovený limit mzdových prostředků pro rok 2020	7 943 000 Kč
---	--------------

K nižšímu čerpání mzdových prostředků oproti stanovenému závaznému limitu pro rok 2020 došlo v důsledku nižšího počtu přepočtených zaměstnanců. Celkový nárůst mzdových nákladů oproti roku 2019 je dán důsledkem plošného vzrůstu tarifních platů v roce 2020. Na výši mzdových prostředků mělo vliv opakované uzavření muzea v důsledku pandemie.

Plánované členění zaměstnanců dle kategorie práce

Plánovaný průměrný počet 23,5 přepočtených pracovníků vycházel v roce 2020 z potřeb Muzea Náchodska pro zabezpečení plného rozsahu činností daných zřizovací listinou; Radou KHK byl usnesením č. RK/8/522/2020 schválen jako závazný specifický ukazatel. Průměrný evidenční počet přepočtených pracovníků v roce 2020 byl 18,09. Nižší skutečný počet přepočtených pracovníků byl způsoben omezeným provozem muzea (nižší čerpání fondu pracovní doby sezónními pracovníky).

Organizační uspořádání instituce

Strukturou muzeum sestává ze dvou hlavních složek, sbírkového a ekonomicko-správního oddělení. Pod sbírkové oddělení spadá zejména agenda kurátorů a konzervátorů, resp. restaurátorů sbírek. Ekonomicko-správní oddělení má na starosti jednak vlastní ekonomickou agendu, jednak poměrně rozsáhlou agendu správců poboček a průvodců. Historickým vývojem, kdy náchodské muzeum převzalo roku 1968 do správy Pevnost Dobrošov a poté v osmdesátých letech dvě městská muzea v Hronově a v Polici nad Metují, došlo postupně ke kumulaci většiny aktivit muzea do jeho sídla v Náchodě. Prioritou současného vedení instituce je naopak decentralizace spojená s oživením jednotlivých poboček, v první fázi zajištěná jmenováním správců svázaných s lokálními komunitami.

Tým Muzea Náchodska

Sixtus Bolom-Kotari vystudoval historii a archivnictví na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, vyhledával také přednášky z dějin umění a památkové péče. Další profesní působení spojil s Národním památkovým ústavem, posléze s Historickým ústavem Akademie věd. Mimo to externě vyučoval památkovou péči na Univerzitě Karlově. V Muzeu Náchodska působí od března 2018. Odborně se specializuje na české a střeoevropské dějiny 18. a 19. století, především v církevní oblasti, dále na vizuální kulturu, historické tradice a památkovou péči. Za poznáním rád cestuje za horizont, v minulých letech vícekrát do Latinské Ameriky.

Jana Brátová vystudovala obor polygrafie na Střední průmyslové škole grafické v Praze. Před nástupem do muzea pracovala několik let jako grafička v tiskárnách. Po rekvalifikačním kurzu na podvojném účetnictví působila patnáct let jako účetní. Do muzea nastoupila 1. ledna 2019 na pozici propagační referentka – grafička a asistentka hlavní ekonomky. Mimo zaměstnání trénuje dětský volejbalový tým, hraje tenis a ráda cestuje.

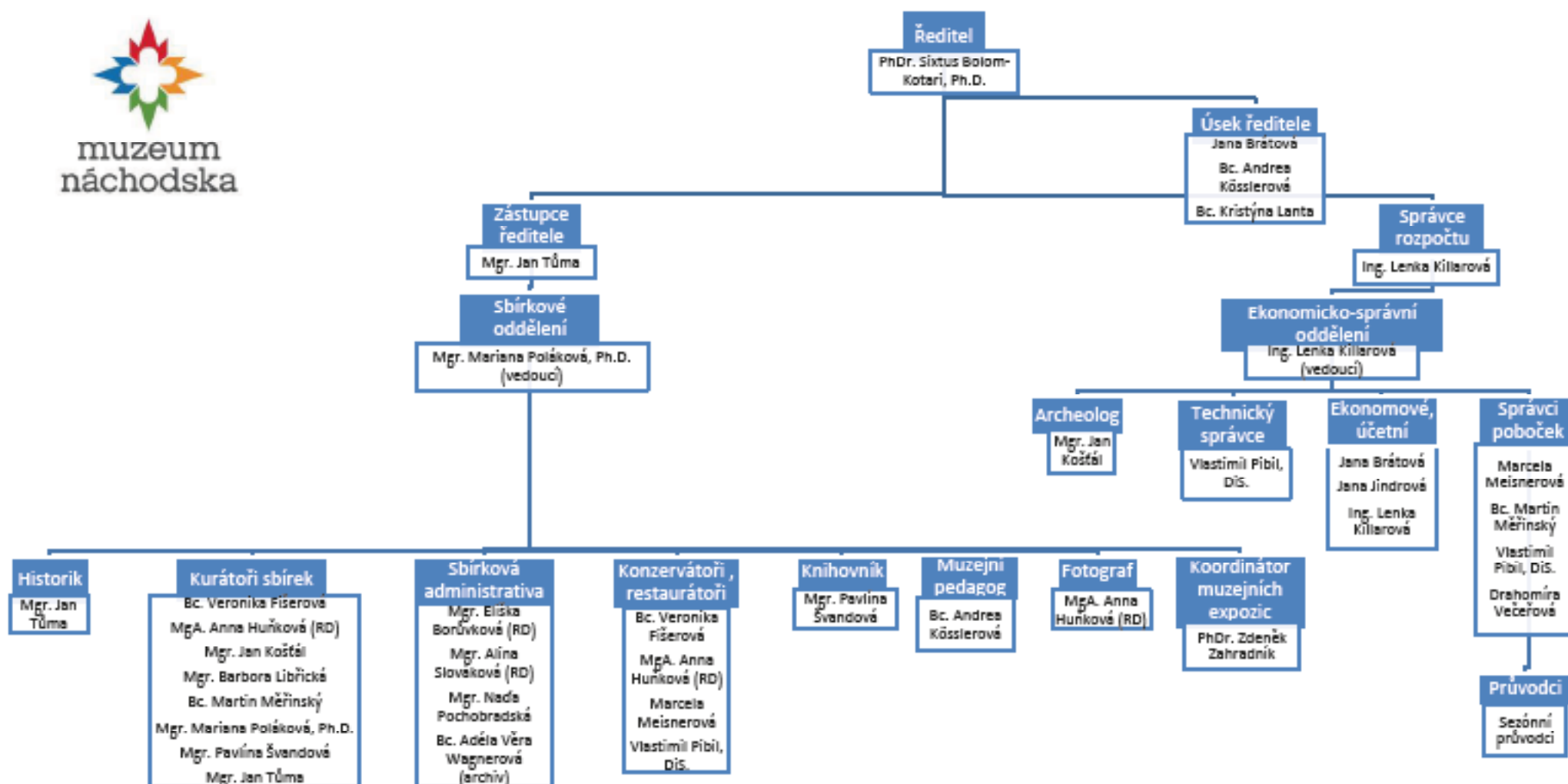
Veronika Fišerová absolvovala nejprve Střední uměleckoprůmyslovou školu v Bechyni, obor výtvarné zpracování keramiky a porcelánu. Poté pokračovala ve studiu na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze se specializací na konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl ze skla a keramiky. Po studiu začala v roce 2012 pracovat v archeologické společnosti jako restaurátor archeologických nálezů se zaměřením na keramiku a sklo. V muzeu pracuje od ledna 2016. Její specializací je restaurování a zpracování archeologických nálezů z keramiky, skla a kůže a sbírkových předmětů ze skla, keramiky a porcelánu. Od února roku 2018 je kurátorkou sbírek kulturně-historických: dekoračních a užitných předmětů z různých materiálů. Dále spravuje část etnografické sbírky, vánoční ozdoby a kraslice. V současné době se zaměřuje na sbírky z porcelánu jak z pohledu restaurování, tak sbírkotvorné činnosti. Ráda získává a ověřuje v praxi informace ze sklářské, keramické a textilní technologie výroby.

Anna Huňková je absolventkou Střední školy aplikované kybernetiky, ateliéru reklamní fotografie pod vedením prof. Miroslava Vojtěchovského na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a ateliéru restaurování fotografie Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze. Při studiu FAMU se ponejvíce zaměřovala na studium restaurování historických originálních fotografických technik /daguerrotypie, ferrotypie, ambrotypie, pannotypie/ a jejich adjustace. Do muzea nastoupila na konci roku 2016. Nyní je na rodičovské dovolené.

Jana Jindrová nastoupila do muzea v roce 2017 jako účetní. Na starosti má také evidenci majetku, pokladnu a personalistiku. Pochází z Jablonce nad Nisou, kde vystudovala střední ekonomickou školu, obor všeobecná ekonomika. Po studiu pracovala jako účetní, přičemž postupně získávala praktické zkušenosti v oboru. Baví ji studium cizích jazyků. Zajímá se o lidské osudy a životní příběhy. Má ráda citát: „Charakter člověka můžeme snadno posoudit podle toho, jak se chová k tomu, kdo pro něho nemůže nic udělat.“ J. W. Goethe.

Lenka Killarová vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze. Do muzea nastoupila v září 2018 na pozici ekonom – rozpočtář. Do muzea dorazila ze sféry školství. Mezi její koníčky patří starožitnosti, zejména keramika a kovorytectví.

Jan Košťál vystudoval obor archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kterou ukončil v roce 2007 obhájením diplomové práce Archeologické nálezy z hradu Vizmburk. V letech 2007 až 2015 působil u společnosti Labrys, o. p. s., kde vykonával činnost terénního archeologa v Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Od

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA MUZEA NÁCHODSKA K 31. 12. 2020

RD = čerpání realizované dovolené

roku 2015 působí jako terénní archeolog v Muzeu Náchodska pro okres Náchod. Kromě terénní činnosti zpracovává odborná vyjádření pro stavby v příslušném okrese a podklady pro celostátní databázi Archeologická mapa ČR. Profesionálně se soustřeďuje především na období vrcholného středověku. V roce 2017 se stal také kurátorem fondu numismatiky.

Andrea Kösslerová vystudovala obor německý jazyk pro hospodářskou praxi na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice. Její pracovní obor se ale velmi záhy po dokončení studia stočil jiným směrem a němčině se nikdy nevěnovala. Mezi její zájmy patří četba, cestování, fotografování a sociální sítě. V lednu 2020 nastoupila do muzea na pozici PR a edukátorky. Od září 2020 si zkrátila pracovní úvazek na poloviční a nyní se stará jen o PR muzea. Spravuje muzejní sociální sítě a webové stránky, komunikuje s médii i veřejností, fotí, natáčí videa, píše texty o činnosti muzea do místních periodik a nechává virtuálně nahlédnout sledující a čtenáře do muzejního zákulisí.

Kristýna Lanta vystudovala obor archivnictví a pomocné vědy historické na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové se závěrečnou prací o smírčích a jiných křížích na Policku. Po sedmileté praxi na Katedře archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové odcestovala na roční zahraniční pracovní stáž do Národního archeologického muzea v Lisabonu. Museu Nacional de Arqueologia v Portugalsku se stalo místem, kde sbírala zkušenosti v muzejní sféře, aby nabyté poznatky mohla uplatnit v Muzeu Náchodska, kde působí od června roku 2019. Kromě toho provádí terapeutické masáže, věnuje se surfařským záležitostem a výrobě čepic.

Barbora Libřická získala bakalářský a následně magisterský titul na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice v oboru kulturní dějiny a regionální historie. Její bakalářská i diplomová práce byly zaměřeny na dějiny městské správy Náchoda a následně Pardubic v období novověku. Již během dokončování magisterského studia začala v roce 2015 pracovat v Muzeu Náchodska na pozici muzejního pedagoga a kurátora sbírek textilu, které zahrnují fond oděvů, doplňků oděvů, užitného textilu a praporů. Centrum svého bádání zaměřuje především na oděvy a doplňky oděvů z třicátých a čtyřicátých let 20. století. Na konci roku 2018 se jí spravované sbírkové předměty rozrostly o fondy údržby textilu, toaletní potřeby, šperky a bižuterii, kuřácké potřeby, psací a kancelářské potřeby.

Marcela Meisnerová vystudovala Střední průmyslovou školu koželužskou, obor chemická technologie. V roce 1992 nastoupila do tehdejšího Okresního muzea v Náchodě na

pozici konzervátora, kterou zastává dodnes. Absolvovala kurzy konzervování určené pro ošetřování sbírek v muzeích a jiných pamětových institucích. Kromě konzervátorské práce zajišťuje vedení skladu s publikacemi určenými k dalšímu prodeji a s tím spojenou agendu. Dále je správcem hlavní provozní budovy, muzejní výstavní síně a stálé expozice v Broučkově domě. Od listopadu 2018 se stala energetickým manažerem organizace.

Martin Měřinský vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, obor aplikovaná informatika. Dlouhodobě se věnuje terénnímu průzkumu fortifikačních systémů napříč celou Evropou se zaměřením na meziválečná a poválečná opevnění. Je aktivním členem několika klubů vojenské historie. Během dvou dekad působil či stále působí jako průvodce na celkem osmi pevnostních muzeích. Ve volném čase se věnuje sportovnímu lezení a přístrojovému potápění. V muzeu pracuje jako správce tvrže Dobrošov, správce internetových stránek a kurátor sbírek (fotografie, fotodesky, negativy, diapozitivy, pohlednice, alba, rodinné dokumenty, gramodesky, audio a videozáznamy, kinematografie, štočky).

Vlastimil Pibil vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové, obor umělecký truhlář. Odmaturoval v oboru dřevěné konstrukce a stavby. Poté vystudoval Vyšší odbornou školu stavební architekta Jana Letzela v Náchodě, obor stavební obnova památek. V muzeu pracuje od roku 2007 jako konzervátor. Stará se zejména o sbírky ze dřeva a kovu. Náchod mu přirostl k srdci a rád se podílí na jeho kulturním dění. V závěru roku 2020 se vrátil z rodičovské dovolené.

Nada Pochobradská vystudovala obor učitelství pro střední školy, aprobace dějepis – občanská nauka – zeměpis na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové. Patnáct let působila na Střední průmyslové škole v Novém Městě nad Metují. Roku 2016 přišla do náchodského muzea. Na starosti má administrativu spojenou se sbírkotvornou činností muzea, příjem přírůstků a jejich následnou evidenci. Je koordinátorem programu Museion. Zajímá ji dvacáté století, zejména jeho politické dějiny a každodennost. Vzhledem k tomu, že pochází z tohoto regionu, který je proslulý svou bohatou textilní minulostí, patří mezi její zájmy i tato oblast. Je zaměstnána na částečný pracovní úvazek.

Mariana Poláková nastoupila po ukončení studia na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v oboru historie – latinský jazyk a literatura a učitelství dějepisu a latiny pro střední školy v roce 2009 do náchodského muzea jako pokladní a průvodce v expozici. V roce 2012

získala v rámci restrukturalizace muzea místo odborného pracovníka. O tři roky později zastávala pozici kurátora hronovských sbírek a správce Jiráskova rodného domku a Jiráskova muzea. V roce 2016 získala doktorát na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v oboru klasická filologie. V současné době zastává pozici vedoucí sbírkového oddělení. Je také kurátorkou sbírkových fondů věnovaných volnému času a výtvarnému umění. Profesně se zabývá klasickou latinou (zejména obdobím pozdní republiky) a moderními dějinami se zaměřením na přelom 19. a 20. století.

Pavčina Švandová absolvovala téměř před dvěma desítkami let Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, obor historie – bohemistika. Funkci muzejního knihovníka zastává více než sedmáct let. Knihovnictví považuje za své celoživotní poslání. Dále spravuje trojrozměrné kartografické knihovnické dokumenty – globusy a takřka všechny dvojrozměrné dokumenty archivní povahy. Také se věnuje jazykovým a stylistickým korekturám textových dokumentů. Badatelé z řad veřejnosti si cení jejích znalostí z knihovnictví, regionální historie, regionálního kulturního dění a schopnosti poradit při řešení téměř jakéhokoli problému či dotazu. Má ráda klasický balet a ve volném čase se věnuje výrobě bižuterie, ozdob a dalších předmětů ze skleněných korálků.

Jan Tůma vystudoval obor historie a pravěká archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V náchodském muzeu pracuje od roku 1995 jako archeolog a kurátor sbírek. V letech 2006 až 2018 byl také správcem pobočky v Polici nad Metují a od října 2017 je zástupcem ředitele muzea. Jako kurátor spravuje fondy archeologie, kachle, militaria, lidová řemesla, zemědělství, modely a součásti staveb, osvětlovadla, hodiny, betlémy a svaté obrazy. Odborně se zaměřuje především na starší dějiny regionu: pravěké a středověké osídlení v povodí řeky Metuje, středověké a raně novověké dějiny Policka, stará řemesla, lidovou roubenou architekturu, betlemářství na Náchodsku, prusko-rakouskou válku v roce 1866 a nově i historické hodiny. Vede Kroužek mladých historiků a archeologů při Děčku Náchod.

Drahomíra Večeřová vystudovala Střední průmyslovou školu strojnickou v Novém Městě nad Metují. V lednu 2019 nastoupila na pozici správkyně poboček v Hronově a v Polici nad Metují. Ráda cestuje. Zajímá ji industriální historie.

Adéla Věra Wagnerová vystudovala obor archivnictví-historie na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. V roce 2017 provázela v klášterech v Broumově a v Polici nad Metují, následně se zúčastnila archeologických výzkumů při stavbě vysokorychlostní komunikace dálnice D11. V roce 2019 začala v rámci dohody o provedení práce působit v Muzeu Náchodska jako archivářka a věnuje se pořádání archivních fondů. Zajímá se zejména o novověké dějiny benediktnů v Čechách. Kromě archivně-historických disciplín ji baví četba klasické literatury a pobyt v přírodě.

Zdeněk Zahradník vystudoval obor archivnictví – dějepis na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a posléze muzeologii na Masarykově univerzitě v Brně. V letech 1982 až 2010 působil na různých pozicích v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Poté pracoval jako redaktor v Nakladatelství Garamon v Hradci Králové. Od roku 2009 přednáší na Katedře pomocných věd historických a archivnictví a Historickém ústavu Univerzity Hradec Králové. V letech 2016 až 2019 pracoval v Diecézním konzervátorském centru Biskupství královéhradeckého. Byl členem řešitelského týmu projektu Brána moudrosti otevřená, Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace, úspěšně ukončeného na konci roku 2020. Do náchodského muzea nastoupil 1. září 2019, byl pověřen koordinací přípravy nových expozic, zejména v tzv. Broučkově domě v Náchodě a Pevnosti Dobrošov. Od 1. ledna 2020 působí též jako vedoucí Biskupské knihovny Biskupství královéhradeckého.

Struktura zaměstnanců k 31. prosinci 2020

Dle vzdělání

vysokoškolské magisterské a vyšší	10
vysokoškolské bakalářské	4
vyšší odborné	1
odborné střední, úplné středoškolské	4
základní	0

Dle věku

20 – 30 let	0
30 – 40 let	11
40 – 50 let	4
50 – 60 let	3
60 a více	1

Poznámka k předchozí tabulce:
pouze zaměstnanci na HPP v evid. počtu, bez DPP, DPČ.

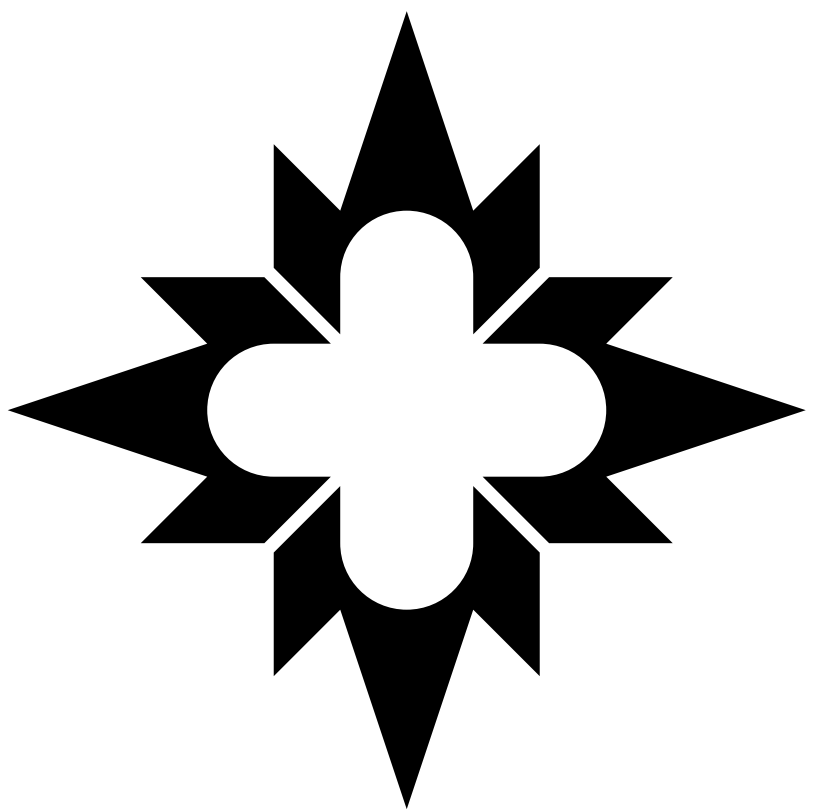
Platové třídy, průměrná mzda

Zařazování pracovníků do platových tříd vychází z obecně závazných předpisů pro tuto oblast, zejména pak z katalogu prací ve veřejných službách a správě a z nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Oproti roku 2019 došlo k nárůstu průměrné hrubé hodinové mzdy. Průměrná hrubá hodinová mzda v roce 2020 byla ve výši 209,39 Kč/hod. V roce 2019 byla průměrná hrubá hodinová mzda ve výši 190,94 Kč/hod.

Platové třídy

ředitel muzea	tř. 12
ekonom, sbírkové odd., archeolog, knihovník (Ing., Mgr.)	tř. 11
ostatní odborní pracovníci (Bc., středoškoláci s maturitou)	tř. 9 – 10
pracovníci s dohodou nejsou zařazeni do tříd (průvodci a ostatní)	hodinová odměna

2.
Prezentační
činnost

STÁLÉ EXPOZICE

Náchod – Broučkův dům

Od roku 2000, kdy byla po přestěhování z prostor náchodského zámku v domě čp. 18 otevřena expozice Dějiny Náchoda a Náchodska, je tato expozice hlavní stálou výstavou muzea. Zabývá se obdobím od pravěku do přelomu tisíciletí a prezentuje širokou škálu sbírkových předmětů. Představeny jsou v chronologickém sledu, kdy v přízemí je zastoupeno období od pravěku do 16. století a v prvním patře období od 17. století do konce 20. století. Expozice je doplněna sedmi dioramaty s celkem dvaceti šesti figurínami. Výstavní prostor byl v uplynulém období opravován a částečně doplňován. Expozice je stále odborně akceptována pro svou historiografickou korektnost, ale postupně zastarává svým jednostranným způsobem prezentace.

Roku 2018 začala příprava projektu celkové stavební obnovy domu se záměrem památkově jej rehabilitovat do podoby, jakou měl na počátku 20. století s odstraněním problematických zásahů posledních desetiletí, včetně znovuzřízení hodinářského krámků a vnitřního nádvoří. V roce 2020 jsme připravili koncepci nové expozice s pracovním názvem *Náchod – město a kraj na hranici*. Záměr je tematicky založen na specifice polohy města a jeho okolí v blízkosti státní hranice i existenci jiných více či méně zřetelných „hranic“ a hraničních či mezních jevů ovlivňujících historii a přítomnost města a regionu Náchodska.

V mezidobí přípravy nové expozice je ta současná každý rok obohacována o nové exponáty. V roce 2020 do stálé expozice přibyla hned čtveřice předmětů či jejich souborů. Jsme hrdí na detailní model židovské části Náchoda, který zachycuje tuto, dnes již bohužel zbořená místa nedaleko hlavního náměstí k roku 1910. Bylo vzácné slyšet prvorepublikové příběhy z dětství autora modelu Josefa Hejduka. Ukázky jeho povídání jsme zveřejnili na našich sociálních sítích. V souvislosti s výročí narození spisovatelky Boženy Němcové našel v expozici místo malovaný erb šlechtického rodu Kuronských odkazující na „paní kněžnu“ z Babičky, Kateřinu Vilemínu Zaháňskou. Vedle něj je doprovodný panel, představující další předměty paní kněžny z muzejních sbírek.

Válečné události jsme k výročí konce druhé světové války připomenuli vystavením nejzajímavějších částí střepin německých, protibetonových, podkaliberních střel Röchling, jež byly testovány na masivních železobetonových stěnách srubu N-D-S 72 Mústek tvrže Dobrošov. Bylo vystaveno i několik částí nově nalezených během probíhajícího projektu revitalizace. Na podzim se pak expozice rozrostla o vitrínu v prostoru pokladny, kde je umístěna magická hůlka Alesteira Crowleyho a egyptské šperky z pozůstalosti operní pěvkyně Jarmily Hassan Abdel Wahab. Spolu s instalací nových předmětů jsme věnovali pozornost regulaci parametrů osvětlení expozice.

Hronov – Jiráskův rodný domek

Jiráskův rodný domek vlastní od roku 1925 město Hronov, které tuto původní lidovou architekturu z konce 18. století dalo v polovině 20. století zásadně zrekonstruovat. Nyní jej spravuje na základě smlouvy Muzeum Náchodska. V objektu, ve kterém se v roce 1851 narodil Alois Jirásek, byly pořádány výstavy s ukázkou řemesel i dílničky pro děti. Při speciálních prohlídkách jsme zpřístupnili sklepní prostory. Domek je vybaven pekařským zařízením a lidovým nábytkem.

V roce 2020 objevovali návštěvníci expozice několik novinek. Ve vstupní části byly nainstalovány nově získané předměty a historické suvenýry spjaté s Jiráskovým domkem a příběhem Jiráskova kultu jako zrcadla národní emancipace vrcholící vznikem první Československé republiky. Další místnosti jsme obohatili o věci a knihy, které zvýrazňují atmosféru místa a životní styl jeho původních obyvatel, například o stylové záclony ve spolupráci s místními tvůrci. Od ledna 2020 zde ve spolupráci města a muzea pokračovala celková rekonstrukce elektroinstalace upravující stávající nevyhovující stav směrem k citlivému pojetí, včetně replik historických dřevěných luceren a vhodně umístěných zásuvek tak, aby nerušily historické prostory. Akci se podařilo před začátkem hlavní sezóny zcela dokončit. Dále byla, na náklady města Hronova a po dohodě s památkovým ústavem, opatřena speciálním ochranným nátěrem šindelová střecha objektu.

Hronov – Jiráskovo divadlo a muzeum

Jiráskovo muzeum v Hronově, které vzniklo v roce 1908 a je umístěno v druhém patře Jiráskova divadla na hronovském náměstí, se v osmdesátých letech 20. století stalo součástí dnešního Muzea Náchodska. Původní expozice procházela v roce 2020 proměnou, která byla započata v předchozím roce. Stále zde zůstávají předměty, fotografie a dokumenty upomínající na významné hronovské rodáky Josefa Čapka, Egona Hostovského, Aloise Jiráska a Josefa Regnera. V úpravách expozice budeme pokračovat i v následujícím období.

Pro obě hronovské pobočky byla zpracována koncepce reorganizace muzejních expozic v Hronově. Vedle Jiráskova rodného domku nově definuje obsah expozice v Jiráskově divadle. Ta bude zaměřena na prezentaci dějin hraní divadla v Hronově, historii divadelního festivalu Jiráskův Hronov a budovy Jiráskova divadla v kontextu tvorby architekta Jindřicha Freiwalda – hronovského rodáka – i divadelní architektury meziválečného období obecně. Expozice bude volnou součástí poznávací trasy Divadelní tradice Hronova, která zpřístupní prostory Jiráskova divadla i historická místa ve městě, jež jsou spojena s hraním různých forem divadla od nejstarších dob až do současnosti.

Samostatnou součástí soustavy muzejních expozic v Hronově bude expoziční využití tzv. Čapkova mlýna – Staré papírny. Pro tento objekt byla zpracována a schválena koncepce využití, která počítá s tím, že zde bude nově vytvořena základní expozice dějin města Hronova s důrazem na zdejší rodáky a další významné osobnosti spjaté s místem, zejména rodinou Čapkových. Jako nové a hlavní téma bude muzejními prostředky prezentována papírenská výroba, která v objektu před polovinou 19. století probíhala. Vzhledem k zahájené rekonstrukci objektu probíhá obsahová příprava těchto expozic, kterou za muzeum koordinuje PhDr. Zdeněk Zahradník.

Police nad Metují – Klášter Police nad Metují

V osmdesátých letech 20. století bylo přičleněno k dnešnímu Muzeu Náchodska také bývalé městské muzeum v Polici nad Metují. Expozice tohoto muzea je umístěna v prostorách historického benediktinského kláštera, kde je nyní muzeum v nájmu. Muzejní expozice se nachází v prostorách soukromého opatova bytu. V nich je umístěna ukázka měšťanského bytu z 19. století, který postupně rehabilitujeme do autentické podoby, dále soukromá opatova kaple a expozice k dějinám Police nad Metují. Prostory chodeb byly v roce 2020 rozsáhle renovovány. Po provedení výmalby, nátěrů a dalších úpravách se proměnily na výstavní prostor. Proběhla také instalace nového osvětlení a renovace kování části dveří. V Laudonově sále začala oprava stropu a střechy nad tímto prostorem, neboť hrozí jejich zřícení. Tuto opravu organizuje majitel objektu. Zažádali jsme o dotaci k obnově stávajícího zabezpečovacího zařízení. Muzeum zimních sportů Emericha Ratha, zapůjčené od potomků sběratele Jindřicha Vaňka z Hronova, bylo vzhledem k úpravám přesunuto do další části kláštera. V létě 2020 slavily úspěch nově zavedené noční prohlídky, které byly vždy plně obsazeny. Součástí komentovaných prohlídek byly prostory benediktinského kláštera – vedle bytu opata běžně nepřístupný sklep a archiv – i kostel Nanebevzetí Panny Marie a hřbitov.

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka

V patře staré roubené školy Dřevěnky je umístěna stálá expozice prezentující historii školy i životního stylu rodiny učitele na počátku 20. století. V přízemí jsou instalovány dvě školní třídy, jedna z přelomu 19. a 20. století, druhá z konce čtyřicátých let 20. století. Školní expozici doplňuje menší výstavní prostor. Byt v prvním patře je zařízen převážně nábytkem ze sbírek Muzea Náchodska. Vystavené nádobí, oblečení, prádlo a další vybavení pochází ze sbírek paní Štovíčkové a Hejnové, členek Cechu panen rukodělných, a z darů občanů města Police nad Metují. V Dřevěnce probíhají výstavy či dílny, některé ve spolupráci s výše zmiňovaným spolkem. v roce 2020 byly

vymalovány prostory tříd. Zadali jsme do výroby nové osvětlení – dřevěné lucerny, které jsou replikami historického osvětlení dochovaného v muzejních sbírkách. Lucerny budou umístěny do prostor Dřevěnky v roce 2021. Připravili jsme rovněž žádost o dotaci na požární zabezpečení, které v objektu dosud chybělo.

Pevnost Dobrošov

Pevnost Dobrošov byla z důvodu probíhajícího projektu revitalizace koordinovaného Královéhradeckým krajem v roce 2020 pro návštěvníky uzavřená. Přesto jí věnuje Muzeum Náchodska značné množství času a energie. Ač nejsme přímými účastníky projektu, byli správce objektu a podle možností také ředitel muzea přítomni na kontrolních dnech a některých jednáních. Jsme k dispozici pro konzultace investorovi, památkové péči, stavebnímu dozoru i dodavatelům. Komunikujeme s odbornou veřejností, snažíme se být transparentní a vstřícní ke konstruktivním připomínkám. V rámci revitalizace jsme připomínkovali projekty stavební části, AV techniky, vybavení interiérů, EZS, systému generálního klíče, vyústění kanalizace, umístění parkovacích míst. Navrhli jsme provoz a evakuaci z podzemí při zdolávání požáru pro požárně bezpečnostní řešení, sepisovali požadavky na budovu občerstvení a dílny včetně návrhů uspořádání. Iniciovali jsme zahájení řešení přístupové účelové komunikace, která byla v rozporu se zákonem přehrazena. Řešíme připojení pobočky k internetu, připojení elektřiny a další provozní záležitosti.

Nejvíce se věnujeme památkově chráněným objektům, kde se snažíme o co nejlepší kompromis. Za muzeum je v první řadě důležitá ochrana národní kulturní památky, abychom ji předali našim potomkům v co nejpůvodnějším stavu. Jsme proto rádi, že se například povedlo odstranit novodobou nadbetonávku střechy srubu Jeřáb. V druhé řadě se snažíme o využití jako muzejní expozice, která návštěvníkům nabídne poučnou, poutavou a zábavnou formou informace i zážitky. V tomto duchu jsme vypracovali celou řadu rešerší a návrhů. V uplynulém roce také proběhly všechny plánované práce ve srubu N-S 78 Polsko. Zprostředkovali jsme předání klíčů mezi Spolkem Přátel Vojenské Historie Dobrošov a generálním dodavatelem.

Připomínkujeme a upřesňujeme také obsahovou část expozic, a to nejen exponáty či texty, kvůli nimž jsme oslovili erudované historiky i zaměstnance Vojenského historického ústavu, ale také výstavní zařízení a v neposlední řadě techniku, která má návštěvníkům zprostředkovat co nejkomplexnější zážitek. V rámci přípravy na znovuotevření Pevnosti Dobrošov zahájilo muzeum práce na zpracování úvodního filmu pro promítací sál návštěvnického centra pevnosti, který by měl návštěvníky seznámit s dobovými souvislostmi budování meziváleč-

ného opevnění i historií dalšího využití objektů na Dobrošově po roce 1938, resp. 1939.

Revitalizace ovlivnila i speciální akce, které jsou každoročně s dobrošovskou tvrzí spjaty. Zatímco tradiční lednové sčítání netopýrů pracovníky Krkonošského národního parku zdárně proběhlo, cvičení profesionálních hasičů, která se v podzemí pevnosti konají a při nichž se simuluje záchrana osob v obtížném terénu, musela být zrušena. Přestože bylo v roce 2020 pro návštěvníky zavřeno, probíhala běžná administrativní činnost. Během roku bylo vyřízeno 101 dotazů na otevírací dobu, resp. snahu o rezervaci prohlídky pro oragnizované skupiny, cestovní kanceláře, rodiny i jednotlivce. Při zodpovídání těchto dotazů se snažíme nabídnout alternativu v podobě doporučení návštěvy okolních muzeí. Dotazy jsme vyřizovali e-mailem, SMS i telefonicky. S veřejností komunikujeme i přes sociální sítě. S výhledem na znovuotevření nezabýváme prezentační činností. Byla řešena reklamní tabule v obci Adršpach nebo fotografie pro TripBook. Pro zahraniční návštěvníky jsme objednali reklamu v anglicko-francouzské knize *1600 muzeí*, jejíž vydání se v současné době chystá.

Naučná stezka Pevnost Dobrošov zůstává v provozu. Probíhá její průběžná kontrola a údržba. Zahájili jsme i jednání o její modernizaci. V rámci stezky čistíme objekt N-S 80 Jirásek na našem pozemku od náletů. Vybavení stezky se bohužel stalo cílem krádeží a poškozování. Pro rok 2020 evidujeme šest poškozených nebo odcizených tabulí – od malých šipek až po velkoplošné tabule. Průběžné značení bylo poškozeno na mnoha místech cíleným vyškrabáním značek.

Parkoviště Pevnosti Dobrošov je částečně využíváno stavbou, ale většinou zůstává pro návštěvníky použitelné. I zde probíhá ze strany muzea údržba, úklid a např. odstranění stromů zlomených vichřicí.

Pandemie prodloužila termín dokončení projektu Revitalizace Pevnosti Dobrošov, neboť řada pracovníků z řad dodavatelů byla v pracovní neschopnosti kvůli nemoci, případně v nařízené karanténě. Dodávky materiálu a výrobků zaznamenaly zdržení. Z těchto důvodů je znovuotevření plánováno nejdříve v pozdním podzimu roku 2021, spíše se začátkem sezóny roku 2022.

PANDEMIE

Do běžného chodu celé společnosti i Muzea Náchodska zasáhla v roce 2020 razantně pandemie koronaviru. Z pohledu ředitele instituce se její průběh dělil na dvě části. Část první byla ve znamení vyrovnávání se s novou situací a hlavně potřebného celkového zpomalení, k němuž by sotva kdo sám od sebe našel sílu. Kdo by dokázal odhadnout obrysy, vážnost nového nebezpečí? Zavedené hranice normality přestávaly ze dne na den platit. Nekonečný proud banalit, jejichž řešením vyplňovali lidé svůj čas, se postupně zastavoval. Zhruba po měsíci začalo období druhé, které pokračovalo do konce roku i dále. Stříдалo se zpříšňování a „rozvolňování“ restriktivních opatření. V lidských myslích znamenalo přijetí nové normality a postupný návrat standardního administrativního koloběhu, symbolizovaného třeba množícími se dotazníky typu „co vám koronavirus dal a vzal“.

Od jara byla muzea střídavě zavřená, otevřená za určitých podmínek či otevřená (pouze během hlavní sezóny), aby se jejich provoz opět omezil či úplně uzavřel. V takové nejistotě bylo samozřejmě velmi obtížné realizovat akce pro veřejnost, jichž mělo muzeum ve svém plánu celou řadu tak, jak se v posledních letech stalo zvykem. Akce s větším počtem účastníků či s „dotykovými“ stanovišti byly odsouzeny k nezdaru. Velká část naplánovaných výstav se podařila uskutečnit, některé z nich byly nahrazeny. Citelně se vládní opatření dotkla různých konferencí, workshopů či přednášek. Avšak jednoznačně nejpostihnější odnoží muzejních aktivit byly edukativní programy a spolupráce se školami, kdy se podařilo realizovat pouze jednu komentovanou prohlídku v září.

Pracovníci muzea sdíleli novou situaci s ostatními muzei. Bylo-li to možné, preferovali jsme před zahlceným on-line prostorem osobní návštěvy. V rámci budování vztahů muzejního týmu také proběhlo teambuildingové putování z Václavic do Náchoda doprovázené odborným výkladem, prohlídka dobrošovského podzemí či obchůzka míst spjatých s náchodskou židovskou komunitou. Pokud „interní“ aktivity tohoto typu upoutaly pozornost širšího okruhu zájemců, a bylo-li to zrovna z hlediska pandemických opatření možné, nabídli jsme následně jejich variantu pro širší veřejnost.

Šití roušek

Na jaře se muzeum aktivně zapojilo do šití roušek, které zaměstnanci vyráběli nejen v rámci home office či formou manufaktury přímo v muzeu, ale i ve svém volném čase. „Jsme rádi, že můžeme být aspoň takto nápomocni,“ dodali jsme na našem facebookovém profilu při reflexi společenské odpovědnosti muzea. Využito bylo kvalitní režné plátno, které jinak slouží pro šití obalů na sbírkové předměty. Dále jsme využili darovaných látek od

náchodské firmy Darré. Vděčnými příjemci bezmála tři tisíc ústenek se staly okolní nemocnice i sociální zařízení pro seniory. Tato forma spolupráce probíhala především s Oblastní nemocnicí Náchod a dalšími institucemi v Polici nad Metují, Trutnově, České Skalici a Dvoře Králové.

Čas na opravy

Nelehkou situaci využilo muzeum k různým opravám svých poboček – malovalo se, v Jiráskově domku se zcela rekonstruovala elektroinstalace a doplňovalo vybavení, v Polici nad Metují došlo k obnově prostor klášterní chodby, zajištění staticky nestabilního Laudonova sálu a k opravě části střechy. Také depozitář na Kladské ulici se ke konci roku dočkal částečné rekonstrukce zázemí pro zaměstnance muzea. Do expozic přibývaly nové exponáty, zvláště v Broučkově domě. Pracovalo se na nových koncepcích všech expozic. Probíhalo vnitromuzejní připomínkování koncepce nové stálé expozice Muzea Náchodska – diskuse nad fenomény pohraničního regionu, osobnostmi a událostmi.

Přesun do on-line prostředí

Pokusili jsme se proniknout více do virtuálního prostředí, kde se muzeum dosud pohybovalo zejména na sociálních sítích či svých webových stránkách. V prezentační strategii dominovalo téma „Uzavřená expozice neznamená uzavřené muzeum“, které mělo zvýšit povědomí veřejnosti o variabilitě muzejního provozu. V tomto duchu jsme natáčeli rovněž reportáže s Českým rozhlasem Hradec Králové. Prvním on-line projektem bylo Muzeum za zavřenými dveřmi, kde jednotliví členové našeho týmu sdíleli, čemu se v době karantény věnují. Zájem vzbudil např. příspěvek o restaurování filmových maket houfnic pro Dobrošov. Mimoto muzejníci představovali vybrané exponáty ze stálé expozice jako pozvání k očekávanému znovuotevření.

Ukázka:

Z náchodského Broučkova domu představím ručně psané modlitební knihy, které jsou vystaveny v první místnosti v patře stálé expozice. Vžijte se při pohledu na ně do příběhů našich předků před dvěma sty a více lety. Byl to svět, jehož prožitek se nám nyní zčásti vrací, svět plný nejistoty. Pokud nemáte jistotu, potřebujete mít víru. Věřit v pomoc Boha i jiných nehmotných bytostí, v předtuchy a sny, v sílu posvátných předmětů nebo míst, v sílu modliteb. Už v době, kdy venkovští kantoři psali a ilustrovali tyto modlitební knihy, zpochybňovali smysl modliteb osvícenští rozumáři. Ale lidé si nechtěli dát vzít ukotvení svého života ve víře. Věděli, že modlitba a prosba Boha za ochranu života, „když vyjdeš z domu“, nemusí být dostatečným prostředkem. Přesto zanedbání modlitby pokládali za nebezpečné.

Ve spolupráci s facebookovou skupinou Kreslíme doma Náchodsko jsme vyhlásili výtvarný projekt s názvem Vylepši Jiráskův rodný domek. Na Instagramu jsme realizovali soutěžní kvíz týkající se poboček muzea. Muzeum Náchodska se též stalo součástí projektu Královéhradeckého kraje #potevřeno, zaměřeného na kulturu a její život v době karantény.

Přibýlo videoprezentací. Na internet byla umístěna komentovaná prohlídka k výstavě František Kulhánek – náchodský Gočár, kterou vytvořil její kurátor Roman Unger z Fotoklubu Náchod. Také naše restaurátorka ve spolupráci s PR pracovníci natočila video o konzervování a restaurování archeologických nálezů, které bylo umístěno na web.

Echo karantény

Krátkou, leč působivou se ukázala být návštěva mezinárodně působícího výtvarníka Heshama Malika 6. května 2020. Rádi jsme se zapojili do jeho projektu Echo karantény, kde požádal, zda by mu muzeum symbolicky otevřelo dveře svého prostoru, aby zde mohl na plátno namalovat dílo, které později dotvoří v ateliéru. Šlo „čistě o symbolický akt, setkání a podporu umění v době, kdy veškeré kulturní produkce zastavily činnost“. Nechal se inspirovat uzavřenou muzejní expozicí Broučkova domu a vytvořil první vrstvu dvou obrazů. Pracoval pomocí rukou a barev, ke své tvorbě nepotřeboval ani stůl, ani malířský stojan. K přejezdům mezi galeriemi či muzei využíval pouze veřejnou dopravu. Historická tramvaj plná obrazů, netradiční galerie s jeho díly vytvořenými v době karantény, začala jezdit Prahou od 20. listopadu 2020.

Muzejní uličník

Rodičovská dovolená nepřerušila spolupráci s naší kurátorkou Annou Huňkovou. Povšimla si smutně vyhlížejících plakátovacích ploch během druhé vlny pandemie, navrhla a pomohla zrealizovat řešení, které nazvala Muzejní uličník. Během listopadu 2020, kdy nebylo jisté, kdy a zda vůbec se do konce roku muzea otevřou pro veřejnost, jsme na téměř prázdných plakátovacích plochách Náchoda a jeho okolí, Hronova i Police nad Metují dali vylepit celkem šest muzejních „uličníků“. Šlo o plakáty s vybranými sbírkovými předměty a jejich popisem, aby se lidé mohli na exponáty podívat alespoň ve veřejném prostoru. Zájemci se mohli dočíst např. o betlémech Josefa Vondry, počátcích výroby bruslí na Náchodsku či o kolekci šperků z pozůstalosti po operní zpěvačce Jarmile Hassan Abdel Wahab Kristenové. Bezpečně, teď a tady, na ulici. Bez vstupenek a otevírací doby! Akce vzbudila zájem médií, na první sérii jsme navázali přípravou další, již pro rok 2021.

VÝSTAVNÍ ČINNOST V ROCE 2020

Výstavy patří k nejvýznamnějším způsobům, jakými muzeum prezentuje veřejnosti svou odbornou činnost a sbírkové fondy. Tato muzejní činnost, stejně jako chod celé společnosti, byla silně ovlivněna epidemií onemocnění Covid-19 způsobené koronavirem SARS-CoV-2. Od poloviny března do konce května, stejně jako od konce října do začátku prosince 2020 byla muzea z nařízení vlády uzavřena. I když se opatření vyhnula hlavní návštěvníkové sezóně, velké množství přednášek, workshopů i výstav vztahující se k oblíbeným obdobím Velikonoc a Vánoc nemohlo být uskutečněno. Jednalo se např. o výstavu z cyklu Náchodské výtvarné jaro, na niž se představují práce členů Ateliéru malířů a grafiků (AMAG), představení polické přírody na výstavě *Živé šperky z Ostaše*, dále výstavu zamýšlenou k Mezinárodnímu dni archeologie s názvem *Ze zeminy do vitríny aneb co archeolog najde, konzervátor zpracuje* či výstavu ve spolupráci s Dominem Hronov v Jiráskově rodném domku. Také velká vánoční výstava připomínající předvánoční čas, nazvaná *Těšíme se na Vánoce*, se vzhledem k zavření poboček neuskutečnila a byla nahrazena výstavou betlémů, kterou se podařilo na krátký čas otevřít. Celkem tedy nebyly realizovány čtyři výstavy.

V roce 2020 uspořádalo Muzeum Náchodska celkem devatenáct výstav. Z toho devět bylo realizováno v Náchodě ve výstavní síni v Tyršově ulici a dále pak ve výstavních prostorách stálé expozice muzea v Broučkově domě na Masarykově náměstí. Muzeum také, jak se stalo již tradicí, vystavilo Zemanův betlém v prostorech náchodské městské knihovny, kde si ho lidé mohli prohlédnout i v době epidemie, neboť byl nainstalován ve výloze. Na pobočce v Hronově Muzeum Náchodska v roce 2020 realizovalo celkem dvě výstavy, obě v prostorech Jiráskova divadla. Na pobočce v Polici nad Metují se podařilo v roce 2020 uskutečnit celkem čtyři výstavy, dvě ve Staré škole Dřevěnce, zbylé pak v benediktinském klášteře. Mimo pobočky muzea pak byly nainstalovány čtyři výstavy. Při přípravě výstav muzeum často spolupracuje s externími autory, různými spolky a sdruženími.

Výstavy v Náchodě

Náchodsko 1989-1990. Občanské fórum

Náchod – Broučkův dům, 14. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Kurátor: Mgr. Pavlína Švandová

U příležitosti výročí třiceti let od tzv. sametové revoluce se v Broučkově domě na Masarykově náměstí čp. 18 uskutečnila výstava připomínající listopadové události v roce 1989. Prostřednictvím dobových dokumentů a fotografií dokumentovala některé důležité okamžiky spjaté se sametovou revolucí: zásah bezpečnostních složek na pražské Národní třídě, vyhlášení stávkou, zvolení Václava Havla prezidentem, vznik opozičního hnutí a hlavního hybate-

le demokratizačních změn ve společnosti Občanského fóra, jeho činnost a také brzký zánik po prvních svobodných volbách v novodobé historii naší země. Opomenuto nezůstalo ani dění let 1989/1990 přímo v Náchodě: aktivizace místní opozice, založení místní sekce Občanského fóra, jeho aktivity do konce roku 1989, jednání s představiteli starých pořádků o postupném převzetí moci a činnost v následném roce 1990, kdy jeho hlavním úkolem byla příprava voleb do celostátních zastupitelských orgánů i do městských a obecních zastupitelstev.

Z deníku středoškoláka roku 1989

Náchod – Broučkův dům, 14. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Kurátoři: Bc. Richard Švanda, Mgr. Pavlína Švandová
Předchozí výstavu doplňoval projekt uskutečněný ve spolupráci s Městským úřadem v Náchodě a Informačním centrem v Náchodě, nesoucí název *Z deníku středoškoláka roku 1989*. Fiktivní deník smyšleného studenta na deseti panelech představil, jak asi mohl prožívat onen osudný rok 1989 mladý člověk na prahu dospělosti. Zájemci se mohli dozvědět, jak vypadal jeho běžný všední den, co se dělo za tzv. Palachova týdne, jehož se v Praze aktivně zúčastnil, jak vypadaly opoziční aktivity náchodských občanů během roku 1989, jaká byla reakce Náchodčanů na události 17. listopadu v Praze, rovněž připomněl založení místní sekce Občanského fóra v Náchodě, jeho požadavky a aktivity do konce roku 1989. Tištěná verze deníku, vydaná péčí Městského úřadu, byla návštěvníkům výstavy zdarma k dispozici.

Od Martina po Tři krále

Náchod – výstavní síň, 21. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Kurátoři: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.; Mgr. Barbora Libřická; Bc. Veronika Kumstová

Pro předvánoční období připravilo Muzeum Náchodska výstavu věnovanou čekání na narození Spasitele, při němž navštěvovaly domácnosti našich předků občůzkové postavy. Výstava začínala svátkem svatého Martina a končila občůzkou Tří králů. Vitríny, které evokovaly vesnické domečky, představily také postavy Barborek a Lucek. Vše bylo doplněno o hmatové a čichové vjemy; návštěvníci mohli hádat, co se ukrývá v plátěných pytlíčcích tematicky spjatých s občůzkovými postavami.

Staré dobré časy, aneb krása první republiky

Náchod – výstavní síň, 7. února – 11. března 2020
Kurátorky: Vladimíra Jíchová, Eva Nováková
Autorská výstava Vladimíry Jíchové (členky AMAG Náchod) a Evy Novákové se věnovala životnímu stylu období první Československé republiky. Cílem autorek bylo vyvolat příjemně nostalgické vzpomínky na dobu, kdy čas možná plynul jinak než nyní. Návštěvníci se moh-

Šijme maňáska

Muzeum Náchodská vás zve
na tvořivou dílnu

Starych povesti ces

Členky Společnosti bratří Čapků a Muzeum Náchodská
vás zvou na čtení pro veřejnost

Mogedyby Woa

Káva jako intuitivní médium

26. května – 30. srpna 2020

Staré dobré časy

aneb krása první republiky

7. února – 15. března 2020

Uvidíte dobovou módu, doplňky, hračky...
Náchod – výstavní síň Muzea Náchodská,
Tyršova ulice č.p. 247
Vernisáž výstavy V. Jichové bude 6. února v 17.00

ZIMNÍHO KRÁLE

Náchodsko
za třicetileté války

27. června – 20. září 2020

Výstava u příležitosti čtyřstého výročí útěku českého krále
Friedricha Falckého přes Náchod. Náchod – Výstavní síň
v Tyršově ulici a Broučkův dům na Masarykově náměstí
Otevřeno denně mimo pondělí 9.00–12.00 a 13.00–17.00

Rejstříky barokních kostelů na Broumovsku

Muzeum Náchodská si vás dovoluje pozvat
na přednášku PhDr. Zdeňka Zahradníka

Prolomit sucho

Beseda s ekologem Jiřím Malíkem ze spolku Živá voda
Druhý muzejní sedánek v roce 2020

4. března 2020 od 17.00

Kde: přednáškový sál muzea v prvním patře
Staré radnice č.p. 1 na Masarykově náměstí v Náchodě

Knihovny benediktinských klášterů

Muzeum Náchodská si vás dovoluje pozvat na výstavu

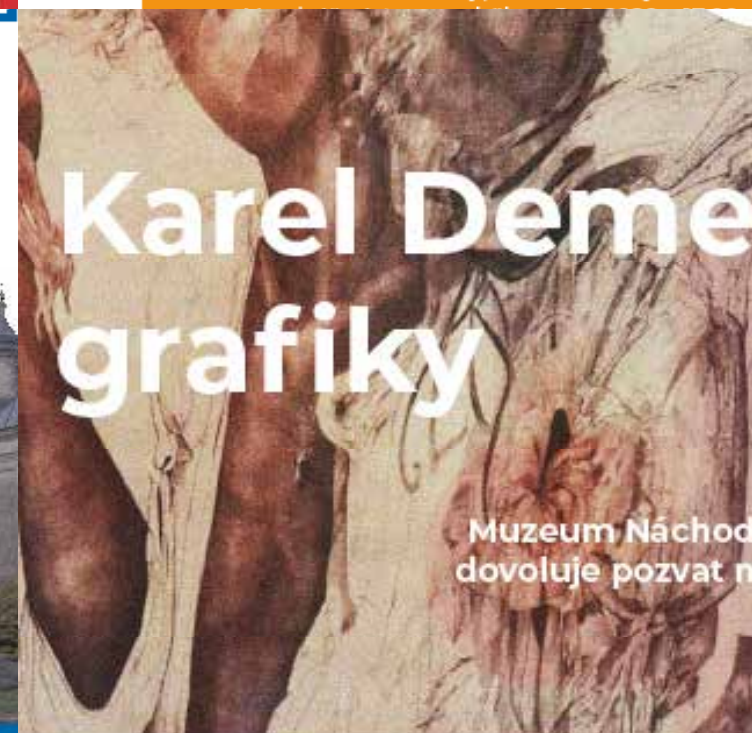

6. června – 28. října 2020

Police nad Metují, benediktinský klášter

Karel Deme grafiky

Muzeum Náchodská
dovoluje pozvat m

li potěšit kolážemi ze starých tiskovin, krásou dobových hraček, mohli se seznámit i s elegantní módou, ke které patřily nezbytné doplňky – rukavičky, kabelky, klobouky a obuv. Především však mohli nahlédnout do doby, kdy naše babičky a prababičky byly ještě mladé, a vžít se do atmosféry, kterou znáte ze starých filmů. Výstava se setkala s nebyvalým návštěvnickým úspěchem, referoval o ní nejen Český rozhlas, ale také Česká televize v pořadu Tamtam. V důsledku nástupu epidemie koronaviru byla přístupná pouze do 11. března 2020, od následujícího dne byly rozhodnutím ředitele pobočky muzea pro návštěvníky uzavřeny.

Zlatý poklad z Náchodska

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 5. února 2020
Kurátor: Mgr. Jan Košťál

Mimořádná krátkodobá doprovodná výstava k přednášce v rámci cyklu Náchodské muzejní sedánky. Výstava představila návštěvníkům depot devíti zlatých spirál o celkové hmotnosti 257 gramů, nalezený v roce 2019 v okolí Náchoda.

Náchodské výtvarné jaro – AMAG

Náchod – výstavní síň, zrušena bez náhrady
Kurátor: AMAG Náchod

Tradiční autorská výstava členů Ateliéru malířů a grafiků Náchod, jejíž vernisáž měla proběhnout 2. dubna 2020, byla v důsledku omezení souvisejících s pandemií koronaviru bez náhrady zrušena.

Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války

Náchod – výstavní síň a Broučkův dům, 27. června – 20. září 2020
Kurátoři: Mgr. Jan Tůma; Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Výstava u příležitosti čtyřstého výročí útěku českého krále Fridricha Falckého přes Náchod, kde strávil poslední noc v Čechách, se pokusila přiblížit návštěvníkům nejen tuto událost, ale i každodennost třicetileté války. Výstava měla být zahájena již 23. května 2020, na den třetí pražské defenestrace. Z důvodu protiepidemických opatření však byla otevřena až o měsíc později – v sobotu 27. června. Součástí vernisáže byl celodenní komponovaný kulturní program s dobovými vojenskými jednotkami pochodujiícími Náchodem, vojenským ležením a rekonstrukcí defenestrace místodržících na náměstí. Hudební doprovod vernisáže zajistil prof. PhDr. Stanislav Bohadlo, CSc.

Na výstavu se podařilo zajistit řadu unikátních předmětů pocházejících ze sbírek Muzea Náchodska, Ústředního archivu Českobratrské církve evangelické v Praze, Krkonošského muzea ve Vrchlabí, Městského muzea a galerie v Lomnici nad Popelkou, Muzea Podkrkonoší v Trutnově, Muzea Vysočiny v Jihlavě a z Římskokatolické farnosti v Náchodě. Mimo to byly k vidění i početné kopie a repli-

ky, například faksimile Rudolfova majestátu garantujícího náboženskou svobodu z roku 1609, kopie busty Rudolfa II. od Adriana de Vries, či rozsáhlá kolekce replik dobového oblečení, jejichž autorkou je Mgr. Veronika Pilná, Ph.D.

Vzhledem ke svému rozsahu byla výstava rozdělena do dvou částí ve dvou muzejních budovách. Ve výstavní síni v Tyršově ulici byl připomenut nejen pobyt Fridricha Falckého a Alžběty Stuartovny v Náchodě a pověst o podkově, kterou zde údajně ztratil jeho kůň, ale i události, které tomu předcházely. Například uzavření luteránského kostela v nedalekém Broumově se stalo jednou z jisker, které pomohly zažehnout požár třicetileté války. Tato část výstavy se však především snažila pomocí dobových obrazů, listin, uměleckých předmětů, tisků a knih, nábytku, luxusního i užitkového nádobí, náboženských artefaktů a replik dobového oblečení všech společenských vrstev přiblížit dobový kontext a každodennost. Zmíněni byli také vlastníci Náchoda a Nového Města (Smiřičtí, Trčkové, Piccolominiové a Lesliové), či rodák z nedalekých Heřmanic u Jaroměře – Albrecht z Valdštejna.

Druhá část výstavy umístěná v Broučkově domě měla návštěvníkům připomenout temné stránky třicetileté války – náboženské pronásledování, emigraci, povstání, průtahy vojsk, rekvírování, rabování, vraždění a epidemie. Válečné události byly prezentovány prostřednictvím dioramatu vojáků z třicetileté války i ukázkami dobových zbraní, zbroje, pokladů mincí a archeologických nálezů. Zmíněno bylo i obléhání Náchoda Švédy v roce 1639, přepadení konvoje u Lhotek a vypálení Hronova Švédy v témže roce, či bitva pod Polickou horou v roce 1647. Pomocí poněkud expresivní instalace sedmadvaceti lebek byla připomenuta i poprava vůdců stavovského povstání, mezi nimiž byl i náchodský rodák Tobiáš Štefek z Kolděj. Staroměstskou exekuci dokládaly i historické dokumenty a obrazy, domnělý meč kata Mydláře se jmény popravených, či kniha s vlastnoručními přípisky Václava Budovce z Budova. Pronásledování nekatolíků pak připomínaly ukázky vzácných dobových tisků děl Jana Amose Komenského vydaných v exilu, či artefakty z domácností tajných evangelíků. Součástí výstavy byla i stanoviště s úkoly pro děti a převlékárna s kostýmy mušketýrů.

Ze zeminy do vitríny – co archeolog najde, konzervátor zpracuje

Náchod – Broučkův dům, zrušena – nahrazena
Kurátoři: Bc. Veronika Fišerová, Mgr. Jan Tůma

Výstava plánovaná jako doprovodná akce k Mezinárodnímu dni archeologie měla být otevřena od 8. října do 15. listopadu 2020. V důsledku restrikcí souvisejících s epidemií koronaviru, však byly zrušeny nejen workshopy pro veřejnost, ale i samotná výstava, která s nimi byla úzce provázaná. Výstava si kladla za cíl seznámit veřejnost ne-

jen s procesem nalézání, ale i zpracovávání archeologických nálezů.

Náchodsko za třicetileté války – 400 let od Bílé hory

Náchod – Broučkův dům, 20. září – 15. listopadu 2020

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Jako náhrada za zrušenou výstavu *Ze zeminy do vitríny – co archeolog najde, konzervátor zpracuje* byla prodloužena mírně upravená druhá část výstavy *Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války*. Ta návštěvníkům u příležitosti čtyřstého výročí bělohorské porážky českého stavovského povstání přiblížila nelehkou dobu třicetileté války. Připomenuto bylo obléhání Náchoda Švédy a vypálení Hronova v roce 1639, či bitva pod Polickou horou v roce 1647. Zmíněna byla také poprava vůdců stavovského povstání, mezi nimiž byl i náchodský rodák Tobiáš Štefek z Koloděj, a náboženská emigrace. V důsledku restrikcí souvisejících s pandemickou situací byla výstava reálně přístupná pro veřejnost pouze od 20. září do 14. října 2020.

František Kulhánek – náchodský Gočár

Náchod – výstavní síň, 1. října 2020 – 31. ledna 2021

Kurátor: Roman Unger za Fotoklub Náchod

Tato výstava, kterou Muzeum Náchodska uspořádalo společně s Fotoklubem Náchod v rámci tradičního Náchodského fotografického podzimu, mapovala pestrý profesní život bývalého člena Fotoklubu Ing. arch. Františka Kulhánka. Na výstavu se podařilo získat mnoho dosud nepublikovaných materiálů, architektonických a grafických návrhů, historických fotografií i fotoaparátů. K výstavě vyšel péčí Fotoklubu katalog v tištěné i rozšířené elektronické verzi. Uskutečnění vernisáže výstavy jsme vzhledem k situaci konzultovali s hygieniky a uplatnili přísná bezpečnostní opatření. Přes komplikace se vernisáž, kde též vystoupili potomci architekta Kulhánka, setkala s velkým zájmem návštěvníků a byla též přenášena on-line. V důsledku opatření souvisejících s pandemickou situací byla výstava pro veřejnost reálně přístupná pouze od 1. do 14. října a od 3. do 18. prosince 2020.

Těšíme se na Vánoce

Náchod – výstavní síň a Broučkův dům, zrušena – nahrazena
Kurátoři: Bc. Veronika Fišerová, Mgr. Barbora Libřická, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.; Mgr. Pavlína Švandová, Mgr. Jan Tůma

Retro výstava měla přiblížit návštěvníkům každodenní shon při přípravě Vánoc v době socialismu – uklízení, vaření, pečení, shánění dárků, ale i dětské zimní radovánky. Výstava byla původně plánovaná do Broučkova domu a výstavní síně, kde měla být zahájena 26. listopadu 2020. Vzhledem k nejistému termínu rozvolnění restriktivních

opatření souvisejících s pandemií koronaviru byla tato materiálově náročná výstava zrušena. Ve výstavní síni byla prodloužena výstava *František Kulhánek – náchodský Gočár*. V Broučkově domě byla výstava nahrazena působivou, ale realizačně méně náročnou výstavou betlémů ze sbírek muzea.

Betlémy

Náchod – Broučkův dům, 3. prosince 2020 – 10. ledna 2021

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Cílem výstavy bylo přinést lidem v nelehké době ztišení tradiční adventní a vánoční nálady. Výstavu proto doplňovaly i betlémy vystavené ve veřejném prostoru – ve výlohách Městské knihovny a výstavní síně. Vlastní výstavě v Broučkově domě vévodil monumentální Hromádkův betlém ze Starého Města nad Metují s figurkami plhovského řezbáře Karla Beršíka. Pozornost návštěvníků zaujal mechanický betlém učitele Jana Karpaše, který vyrobil pro žáky školy ve Starém Městě nad Metují. Již tradičně se mohli návštěvníci podívat na velký polychromovaný betlém z roku 1899 s vyobrazením náchodského zámku, který muzeum koupilo od Antonína Samka. Premiéru měl naopak betlém, který vyrobil někdy před rokem 1918 Josef Samek, a to zřejmě během vojenské služby ve Vídni, odkud jej zaslal poštou domů. Muzeum jej získalo v roce 2019 z pozůstalosti po panu Mrštinovi z Náchoda – Bělovsi. Představeny byly ale i řezbářské práce Antonína Pliška z Kramolny, Františka Vlacha ze Zbečnicku, či výrobky červenokosteleckého betlemáře Josefa Vondry. Atmosféru výstavy dokreslila rekonstrukce světnice s tradiční vánoční výzdobou. V důsledku restrikcí souvisejících s pandemickou situací byla výstava pro veřejnost reálně přístupná pouze od 3. prosince do 18. prosince 2020. Doprovodné výstavy ve venkovních výlohách pak byly přístupné po celý advent i Vánoce.

Výstavy v Hronově

Autorská výstava obrazů Hany Rummelové

Hronov – Jiráskovo divadlo, 26. května – 28. července 2020

Kurátoři: BcA. Hana Rummelová, Drahomíra Večeřová

Výstava, realizovaná ve spolupráci s Kulturním a informačním střediskem v Hronově, přiblížila tvorbu mladé hronovské výtvarnice Hany Rummelové, která se na čas stala součástí týmu Muzea Náchodska. Tématem byly obrazy z jejího kávového deníku. Autorka, prezentující se od roku 2015 pod pseudonymem Mogedyby Woa, tvoří do deníku abstraktní obrazce z kávy, které postupem času domalovává. V podstatě se jedná o kávovou hru, v níž umělkyně uplatňuje automatismus s intuicí, jelikož vzniklé motivy nejsou předem připravené. Vystavené obrazy byly naskenovanými zvětšenými kopiemi originálů tematicky

odrážejícími každodenní realitu i autorčiny zkušenosti z práce s lidmi. Samotný kávový deník byl k vidění zejména během vernisáže, jež k naší radosti přitáhla spektrum lidí, kteří nebývají obvyklými zájemci o muzejní expozice. Autorka nabídla návštěvníkům též tvůrčí prostor pro kolektivní tvorbu. O její činnost projevila zájem Česká televize, která v prostorách výstavy natáčela části dokumentu o kreativních tvůrčích současného umění.

Karel Demel – grafiky

Hronov – Jiráskovo divadlo, 5. září – 28. října 2020

Kurátoři: Drahomíra Večeřová, Pavel Frydrych

Druhá umělecká výstava hronovské muzejní sezóny, původně plánovaná na 2. dubna – 31. května, dostala náhradní termín ještě v roce 2020. Představila zavedeného tvůrce Karla Demela a jeho kolekci grafik. Uskutečnila se ve výstavní chodbě Jiráskova divadla v osvědčené spolupráci muzea s Pavlem Frydrychem z polického spolku Apeiron a hronovským Kulturním a informačním střediskem. Karel Demel má za sebou nespočet výstav nejen v Česku, ale i v nejexotičtějších koutech celého světa. Návštěvníci měli v Hronově jedinečnou možnost zhlédnout tvorbu nejuznávanějšího autora v oboru hlubotisku u nás, pro nějž je charakteristická inspirace hudbou a poezií. Působivým zážitkem byla letní návštěva autorova pražského ateliéru, kde jsme při příležitosti výběru a odvozu děl pro výstavu sdíleli zkušenosti první vlny koronavirové pandemie a nahlédli do tvůrčího procesu.

Vánoce v Jiráskově rodném domku s pracemi keramického kroužku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 4. prosince 2020 – 10. ledna 2021, zrušena s dílčí náhradou

Kurátorka: Drahomíra Večeřová

Vánočně vyzdobený Jiráskův rodný domek měl být doplněn o výtvarné výrobky keramického kroužku z Domina Hronov. Vzhledem k epidemiologické situaci byla výstava bez náhrady zrušena. Podařilo se však domek vánočně vyzdobit. Sváteční atmosféru dodala domku prezentace výrobků pracovníků a klientů hronovského Domova odpočinku ve stáří Justynka, která vzhledem k epidemiologické situaci nemohla v jejích prostorách proběhnout. Návštěvníci využili možnosti povzbuzení tvůrců prostřednictvím zakoupení jejich výrobků.

Výstavy v Polici nad Metují

Muzeum zimních sportů Emericha Ratha

Police nad Metují – klášter, 7. března 2020

Před plánovanou renovací prostor chodby byla pro návštěvníky výjimečně ještě během zimní sezóny otevřena výstava Muzeum zimních sportů Emericha Ratha, situovaná v polickém klášteře. Jádrem výstavy tvoří sou-

kromá sbírka pedagoga, řezbáře a sběratele Jindřicha Vaňka z Hronova, doplněná o textové a obrazové panely, které přibližují historii lyžování a skoků na lyžích v Machově, Hronově a Polici nad Metují. Připomenuty byly i významné osobnosti, zejména broumovský rodák Emerich Rath, všestranný sportovec, účastník dvou olympiád, vegetarián, antifašista a tremp, z aktivit pak tradice výroby bruslí v Polici nad Metují, výroba lyží a hokejek. Výstavu doplnily historické pracovní sáně, sportovní i dětské sánky, skiboby, historické lyžařské boty a běžecké vosky.

V zajetí času. Výstava historických hodin ze sbírek Muzea Náchodska

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 13. prosince 2019 – 5. ledna 2020

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Výstava zpřístupnila návštěvníkům rozsáhlou kolekci hodin ze sbírky Muzea Náchodska, která vznikla postupným slučováním sbírek muzeí v Náchodě, Červeném Kostelci, Novém Městě nad Metují, Hronově a v Polici nad Metují. K vidění byly především různé varianty dřevěných hodin ze Schwarzwaldu a jejich místní napodobeniny. Představeny byly také malované železné barokní hodiny z 18. století, pilové hodiny, hrací rámové hodiny, pendlovky, barokní a empírové stolní bicí hodiny. Mezi nejvýznamnější vystavené exponáty patřily kapesní anglické vřetenové hodinky z počátku 18. století a sluneční diptychové hodiny ze slonoviny vyrobené v roce 1603 v Norimberku. Výstava také připomněla tradici výroby hodin v nedalekém Broumově a Meziměstí (firmy Gustav Becker, později Bratři Junghansové, Messap a Chronotechna).

Živé šperky z Ostaše

Police nad Metují – klášter, 21. dubna – 31. května 2020, zrušena bez náhrady

Kurátoři: Zdeněk Odl, Drahomíra Večeřová

Na Den Země se v polickém klášteře měla otevřít výstava fotografií našich motýlů od polického fotografa Zdeňka Odl, specificky zaměřená na území Chráněné krajinné oblasti Broumovsko.

Knihovny benediktinských klášterů Broumov, Rajhrad a Police nad Metují

Police nad Metují – klášter, 6. června – 28. října 2020

Kurátor: PhDr. Zdeněk Zahradník

Výstava o historii benediktinského řádu v Evropě a u nás byla komponována s důrazem na kláštery v Broumově, Rajhradě a v Polici nad Metují. Kolekce prezentovala historický, architektonický a stavební vývoj těchto klášterů, v případě Broumova a Rajhradu především z hlediska historie jejich unikátních a bohatých knihoven, včetně vybudování,

vybavení a výzdoby knihovnických sálů. Představeny byly knihovní fondy všech tří klášterů, ukázky vzácných rukopisů i starých tisků, typy knižních vazeb, knižního kování, druhy psacích materiálů i hlavní typografické prvky vyskytující se ve svazcích jednotlivých knihoven. Návštěvníci měli možnost se seznámit se zásadami péče o uložené knihovní fondy i restaurátorskými zásahy na nejvzácnějších svazcích. Výstava byla součástí projektu NAKI II Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové, Fakultou restaurování Univerzity Pardubice a Moravskou zemskou knihovnou v Brně. Fakulta restaurování na výstavu zapůjčila mj. kolekci restaurátorských pomůcek sloužících k záchraně starých tisků.

Hračky, aneb také jste to naši pod stroměčkem?

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 5. prosince 2020 – 31. ledna 2021

Kurátorka: Drahomíra Večeřová

Ve vánočně vyzdobené Dřevěnce Muzeum Náchodska připravilo výstavu, kterou chtělo připomenout vánoční svátky mnoha domácností v nepříliš vzdálené minulosti. Vystaveny byly retro hračky pocházející především z období sedmdesátých a osmdesátých let 20. století. Výstavní prostor kurátorka naaranžovala jako pomyslný obývací pokoj s vánočním stromkem a dárky, kde byl dominantním materiálem pestrobarevný plast. Spektrum modelů aut různých velikostí doplňovaly ukázky dobových společenských her, ale i náznaková instalace vánočních retropotravin.

Výstavy mimo objekty muzea a ve veřejném prostoru

Opevnění na Náchodsku tehdy a dnes

Hradec Králové – vestibul Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, 1. prosince 2020 – 11. ledna 2021

Kurátor: Bc. Martin Měřínský

V adventním čase a na přelomu let 2020 a 2021 byla ve vestibulu budovy krajského úřadu nainstalována panelová výstava prezentující některé z mnoha fotografií meziválečného československého opevnění z fotografického fondu našeho muzea. Vybrané fotografie byly zdigitalizovány, scéna na fotografiích byla vždy důsledně identifikována, dohledána v terénu a na podzim roku 2020 znovu vyfotografována pro přímé porovnání. Samozřejmostí byl popis zobrazených míst a jejich širšího kontextu. Obsah panelů byl svázán do útlé brožury k propagačním účelům. Cílem výstavy bylo připomenout ve veřejném prostoru z důvodu revitalizace aktuálně uzavřenou Pevnost Dobrošov a příběhy spojené se stavbou meziválečného opevnění.

Náchodský betlém řezbáře Lubomíra Zemana

Náchod – výloha Městské knihovny, 16. prosince 2019 – 21. ledna 2020

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Již osm sezón mohli v adventním čase návštěvníci Náchoda obdivovat ve výloze Městské knihovny betlém řezbáře Lubomíra Zemana. V roce 2019, krátce před svou smrtí, Lubomír Zeman tento betlém daroval do sbírek náchodského muzea. Muzeum Náchodska navázalo na již zavedenou tradici a po dobu Vánoc betlém opět vystavilo na tradičním místě.

Náchodský betlém – koronaviru navzdory

Náchod – výloha Městské knihovny, 3. prosince 2020 – 2. února 2021

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Po zkušenostech s uzavíráním muzeí v době koronavirové pandemie Muzeum Náchodska doplnilo tradiční výstavu betlémů v Broučkově domě dvěma doprovodnými výstavami ve veřejném prostoru, které nebyly závislé na měnících se protiepidemických opatřeních. Jednou z nich byla prezentace velkého náchodského betlému od zesnulého řezbáře Lubomíra Zemana ve výloze Městské knihovny v Náchodě, kde ho mohli procházející obdivovat i v době, kdy byla muzea z nařízení vlády uzavřena.

Betlémy Zdeňka Farského – koronaviru navzdory

Náchod – výlohy výstavní síně v Tyršově ulici, 3. prosince 2020 – 2. února 2021

Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Za výstavu betlémů profesionálního náchodského řezbáře Zdeňka Farského v Muzeu Náchodska můžeme vděčit zrušení jeho naplánovaných výstav, ke kterému došlo v souvislosti s uzavřením kulturních institucí v rámci protiepidemických opatření. Muzeum Náchodska poskytlo tomuto autorovi prostor ve výlohách výstavní síně. Návštěvníci Náchoda tak mohli nakonec zhlédnout celkem čtyři jeho betlémy.

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Vedle stálých expozic a krátkodobých výstav Muzeum Náchodska prezentuje svou činnost také prostřednictvím přednášek, komentovaných prohlídek a terénních exkurzí. V roce 2020 Muzeum Náchodska, či jeho pracovníci, uspořádalo celkem třicet přednášek, vycházek a komentovaných prohlídek (bez edukačních programů a workshopů). I tuto muzejní činnost poznamenala epidemiologická situace. Z devíti naplánovaných muzejních sedánků, které se etablovaly v minulém roce na pravidelný cyklus přednášek, se podařilo uskutečnit pouze tři. Dva byly dvakrát přesunuty a uskuteční se – doufejme – v roce 2021, ostatní byly bez náhrady zrušeny. Mezinárodní den archeologie s vlastním programem přednášek nebyl realizován vůbec, aktivity k jeho připomenutí jsme přesunuli do virtuálního prostoru, zvláště sociálních sítí. Také komentované prohlídky k výstavám se nepodařilo uskutečnit v zamýšleném rozsahu. Zcela zrušena musela být přednáška Mgr. Jindřicha Koldy, Ph.D. Fenomén Kuks. Zaměstnanci muzea proslovili také přednášky mimo muzejní objekty, a to např. v Broumově, v Novém Městě nad Metují, Vamberku či Radnicích u Rokycan. Úspěchu se těšily i terénní vycházky a exkurze. V roce 2020 se přednášek, komentovaných prohlídek a vycházek zúčastnilo celkem 750 posluchačů.

Náchodské muzejní sedánky

I. Zlatý poklad z pravěku

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 5. února 2020
Přednášející: Mgr. Jan Košťál

Archeolog Muzea Náchodska přiblížil na úvodní přednášce z cyklu Náchodské muzejní sedánky poklad zlatých spirál z mladší doby bronzové, který muzeum získalo v roce 2019 do svých sbírek. Zlatý depot, jenž obsahuje devět spirál o celkové hmotnosti 257 gramů, představuje jeden z největších hromadných nálezů tohoto druhu v českém prostředí. Účastníci přednášky se dozvěděli i o podobných nálezech, například ze Skalky u Velimi či z Mladé Boleslavi. Přednášející také nastínil problémy datování a interpretace nálezu. Součástí přednášky byla výstava, na které byly zlaté spirály zpřístupněny veřejnosti.

II. Prolomit sucho

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 4. března 2020
Přednášející: Jiří Malík

Přednáška ekologa ze spolku Živá voda Jiřího Malíka přiblížila velmi aktuální a palčivé téma současnosti – klimatické změny a vysychání krajiny. Návštěvníci se dozvěděli, jak globální klimatické změny, zvláště narušení celoplošného tryskového proudění (jet stream), zcela reálně a hmatatelně ovlivňují i atmosféru v naší republice. Jiří Malík také nastínil, jakým způsobem se na současném

vysychání krajiny a zdrojů podzemní vody na Broumovsku podílí „průmyslové“ zemědělství, ale i historické zásahy do krajiny, především odvodňování polí (nesprávně označované za melioraci), rozorávání mezí, rušení rybníčků a mokřadů, či napřimování vodních toků. Zároveň také představil unikátní projekt renovace krajiny – Pilotní projekt Zdoňovsko (tzv. Model Zdoňov).

III. Náchodsko, Policko a Broumovsko za třicetileté války

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 2. září 2020
Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Jednalo se o přednášku z cyklu muzejních sedánků přesunutých ze zrušených jarních termínů. Mgr. Jan Tůma u příležitosti čtyřtého výročí útěku zimního krále Fridricha Falckého přes Náchod – a velké letní výstavy Muzea Náchodska k této příležitosti – přiblížil některé události třicetileté války, které jsou spojeny s naším regionem. Zmínit lze například uzavření evangelického kostela v Broumově, jež bývá považováno za jednu z jisker, která pomohla zažehnout tento válečný konflikt, obléhání Náchoda Švédy v roce 1639, či vojenské střetnutí pod Polickou horou v roce 1647.

Ostatní přednášky pro veřejnost

Šifra mistra Dientzenhofera aneb Barokní kostely na Broumovsku

Nové Město nad Metují – Městská knihovna, 15. ledna 2020
Přednášející: PhDr. Zdeněk Zahradník

Přednáškový program se světelnými obrazy, divadelními prvky a závěrečnou hypotézou na téma cenných památek církevního stavitelství v Královéhradeckém kraji. „U Dientzenhofera se zdá být všechno jasné. Ale je tomu skutečně tak? Nevložil tento architekt do kostelů takzvané broumovské skupiny navzdory opatu zdejšího kláštera přece jen nějaké vyšší tajné poselství?“

Šifra mistra Dientzenhofera aneb Barokní kostely na Broumovsku

Vamberk – Městská knihovna, 6. února 2020

Přednášející: PhDr. Zdeněk Zahradník

Pořad se světelnými obrazy, divadelními prvky a závěrečnou hypotézou. Kilián Ignác Dientzenhofer (1689–1751) byl významný barokní architekt, autor např. kostelů sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí a na Malostranském náměstí v Praze či např. tzv. Invalidovny v pražském Karlíně. Na Broumovsku a Policku postavil se svým otcem v první třetině 18. století desítku unikátních barokních kostelů.

Ze starých pověstí českých

Hronov – Jiráskův rodný domek, 6. srpna 2020

Kurátor: Drahomíra Večeřová

NACHODSKO | Královéh

Tipy deníku

Umělec Karel Demel vystavuje v Jiráskově divadle grafiky do 31. října, Hronov

Muzeum Náchodska uspořádalo ve spolupráci se spolkem Apeiron z. s. a Kulturním a informačním střediskem v Hronové výstavu grafik umělce Karla Demela.

V současné době patří tento autor mezi špičku v oboru hlubotisku v České republice a jeho ilustrátorská a grafická tvorba byla mnohokrát oceněna. Úspěch Karel Demel zaznamenal nejen u nás, ale i v zahraničí, hlavně v Německu, Belgii a Holandsku. Zúčastnil se řady kolektivních výstav.

Výstavu je možné navštívit do 31. října v Jiráskově divadle v Hronové. V září je otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 12 a od 13 do 16 hodin. V říjnu je otevřeno vždy od pátku do neděle. Foto: archiv muzea

Zmizí nebo nezmizí ho Velkého náměstí věd dají tři sondy. I zem by se líbilo i dům rekonstrukce

PETR VAŇOUS

Před časem hradecké tváře mě neoprav městi. Z široko daleko chce setkávání a živoucí naplnit oprášený ptektu Jiřího Krejčíku nu aut pod zem. Ta odpůrci původního Romanu Grymovi. jen s vymýcením a špatný z pohledu p obslužnosti. Navíc zahrádek," řekl Ro předseda Spolku p 2015 sestavil petič nu. Současná vize

JAKO VE VÍDNI
„Ze všech špatných jestliže se na ploch ie taková zahrada

Muzeum ve spolupráci s členkami Společnosti bratří Čapků připravilo v týdnu konání festivalu Jiráskův Hronov tematické čtení pro veřejnost, připomínající jedno z nejznámějších děl hronovského spisovatele, které si udrželo svoji popularitu i ve změněné situaci 21. století, jak může dosvědčovat například průzkum webových vyhledávačů. Předčítání ze Starých pověstí českých probíhalo za hudebního doprovodu Základní umělecké školy Hronov.

Náchodsko, Policko a Broumovskou za třicetileté války

Police nad Metují – Polická univerzita volného času,
22. září 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Historik Muzea Náchodska přiblížil u příležitosti čtyřstého výročí útěku českého krále Fridricha Falckého přes Náchod události třicetileté války spojené s tímto regionem. Zevrubně zmínil příčiny a důsledky uzavření evangelického kostela v Broumově, jež bývá považováno za jednu z jisker, která pomohla zažehnout tento válečný konflikt, obléhání Náchoda Švédy v roce 1639, či vypálení Hronova ve stejném roce. Opomenuto nebylo ani dvojí vyrabování Honů, několikanásobné dobytí Broumova Švédy, střetnutí se sedláky u Střeziny, či porážka Montecuccolova vojska pod Polickou horou v roce 1647. Přednáška byla doplněna početným obrazovým materiálem a ukázkami.

Šifra mistra Dientzenhofera aneb Barokní kostely na Broumovsku

Police nad Metují – Pellyho domy – Centrum kultury,
vzdělávání a sportu, 30. září 2020

Přednášející: PhDr. Zdeněk Zahradník

Kilián Ignác Dientzenhofer byl mladším současníkem Jana Blažeje Santiniho-Aichela – tvůrce tzv. barokní gotiky, kterou uplatnil např. v poutním kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, v benediktinském klášteře v Kladrubech, na zámku Karlova Koruna v Chlumci nad Cidlinou, na kostele bývalého cisterciáckého klášteře v Sedlci u Kutné Hory a mnoha dalších. Jeho architektonickému stylu jsou často přisuzovány principy numerologie, katolické symboliky i židovské kabaly, dokonce se mluví o tajném „Santiniho jazyku“. Přednáškový program se mj. zabýval možnými paralelami obou tvůrců.

Uherští evangeličtí kazatelé, české národní obrození a habsburský stát

Radnice u Rokycan – synagoga, 9. října 2020

Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Přednáška ředitele Muzea Náchodska pro účastníky symposia Jeden jazyk naše heslo bud' – XI. ročník: Církev a národ. Role církví v procesu českého národního obrození a jeho konceptualizací. Tématem se stala role pů-

vodem uherských kazatelů, kteří přicházeli po vyhlášení Tolerančního patentu císaře Josefa II. obnovovat evangelické církve, v procesu českého národního obrození. Interpretovány byly práce historika Richarda Pražáka na toto téma, přednášející na konkrétních příkladech rovněž představil schematické vzorce jednání (pokrok vs. reakce), které přisuzovala marxistická historiografie jednotlivým dějinným aktérům.

Zakladatelská činnost benediktnů na Broumovsku a Policku

Broumov – benediktinský klášter, 7. prosince 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Úvodní přednáška pro účastníky mezinárodní konference Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvícenectvím představila souvislosti zakladatelské činnosti břevnovských benediktnů v krajině. Historik Muzea Náchodska přiblížil proces kolonizace Policka a posléze i Broumova a jeho zvláštnosti. Zmíněno bylo založení proboštství v Polici a Broumově a stručně i vývoj obou benediktinských panství.

Broumovsko: Pád posvátné krajiny

Broumov – benediktinský klášter, 8. prosince 2020

Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Přednáška ředitele Muzea Náchodska pro účastníky mezinárodní konference Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvícenectvím byla zaměřena na důsledky sekularizačního procesu v nejširším slova smyslu na příkladu krajiny Broumova. Osvícenství spojené s racionalizací života pronikalo během tzv. dlouhého 19. století také do venkovské krajiny. To ale nevyklučuje označování 19. století jako nej církevnějšího období známých dějin. Dynamiku předchozích trendů akcentovalo 20. století, po roce 1945 lze mluvit o pádu posvátné krajiny v řadě aspektů spojených s odsunem většiny původního obyvatelstva, kolektivizací, periferizací a ideologickou ateizací pohraničního regionu.

Terénní vycházky a exkurze

Židovská historie Náchoda

Náchod, 18. února 2020

Přednášející: Mgr. Alena Čtvrtečková

Instruktažní vycházka pro muzejníky s výkladem o židovských památkách Náchoda a jejich možného využití pro přípravu muzejních programů a výstav. Výklad zajistila Mgr. Alena Čtvrtečková, která se dlouhodobě osudy náchodských židovských památek i jejich obyvatel zabývá a vydala na toto téma řadu publikací. Účastníci se seznámili se stojícími i zaniklými památkami odkazujícími na židovské osídlení Náchoda, i osudy jejich obyvatel.

Prohlídka Pevnosti Dobrošov

Pevnost Dobrošov, 5. května 2020

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Na vyžádání a pro nové pracovníky muzea uspořádal správce pobočky prohlídku nepřístupných částí tvrze Dobrošov. Prohlídka s výkladem trvala zhruba tři a půl hodiny.

Prohlídka staveniště Pevnosti Dobrošov

Pevnost Dobrošov, 10. května 2020

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Zhruba v polovině realizace projektu Revitalizace Pevnosti Dobrošov jsme uspořádali prohlídku staveniště pro zástupce bunkrologické obce a nejbližších spolků. Kapacita této akce byla omezena aktuálními epidemiologickými opatřeními na deset návštěvníků. Nabídli jsme dva termíny a pozvali celkem 42 osob, mj. zástupce Klubu vojenské historie Náchod, z. s.; Kahan III, z. s.; Spolku Přátel Vojenské Historie Dobrošov; Spolku Pevnosti Dobrošov; Ochránci památek pevnosti Josefov – Ravelin No. XIV, z. s.; několik průvodců a historiků. Zájemci nakonec přesně zaplnili jeden termín. Díky pochopení generálního dodavatele jsme domluvili prohlídku staveniště, která trvala přes tři hodiny, během níž jsme zodpověděli dlouhou řadu dotazů. Tímto krokem jsme se pokusili vyjít vstříc zájmu odborné veřejnosti o realizaci projektu revitalizace pevnosti.

Václavice, Vysokov a Staré Město

Václavice, Vysokov, Staré Město nad Metují, 14. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Instruktažní vycházka pro muzejníky po historických pamětihodnostech, vojenských, stavebních, sakrálních a archeologických památkách Václavic, Vysokova a Starého Města nad Metují, s důrazem na možné využití pro přípravu muzejních programů. Účastníci se seznámili s kostelem sv. Václava a kostelíkem sv. Jana Křtitele, místem, kde proběhl Dobenínský sněm v roce 1068, bojištěm bitvy u Náchoda (1866), vojenskými hroby a pomníky, ale i s náchodskými popravišti.

Vzpomínková procházka na Aloise Jiráskovi

Hronov – Jiráskův rodný dům a intravilán města, 4. srpna 2020

Přednášející: Drahomíra Večeřová

Vzpomínková komentovaná prohlídka Jiráskova rodného domku a procházka městem po místech spjatých s Jiráskovým mládím byla komponována pro zájemce o problematiku v době konání festivalu Jiráskův Hronov.

Prohlídka Pevnosti Dobrošov

Pevnost Dobrošov, 18. srpna 2020

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Pro pracovníky projektu Revitalizace Pevnosti Dobrošov, zaměstnance památkové péče a zástupce médií jsme uskutečnili podrobnou prohlídku nedokončeného podzemí tvrze Dobrošov.

Zemská brána a bojiště války 1866

Václavice, osada Na Horách, Vysokov, Staré Město nad Metují, 12. září 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Vycházka po bojišti bitvy u Náchoda v roce 1866 a místě tzv. Dobenínského sněmu v roce 1068. Archeolog Mgr. Jan Tůma provedl účastníky místy, kde se nacházela takzvaná zemská brána, která od pravěku zprostředkovávala přístup z Čech k průsmykům do Kladska a dále do Slezska. Účastníci vycházky si mohli prohlédnout starobylý kostelík sv. Václava i se zvonící, dozvěděli se podrobnosti o Dobenínském sněmu z roku 1068, i o problémech ohledně jeho interpretace. Velká pozornost byla věnována prohlídce bojiště bitvy u Náchoda, která proběhla 27. června 1866, s podrobným výkladem k pohybu vojsk a průběhu bitvy. Součástí vycházky byl i výklad o pravěkém osídlení regionu při úpatí Dobenínského hřebenu. Exkurze pak pokračovala přes největší známý hrob z prusko-rakouské války (šest set mrtvých), místa náchodských popravišť až ke starobylému kostelíku sv. Jana Křtitele na Staré Městě.

Z Nízké Srbské do Lhoty I.

Nízká Srbská, Machov, Machovská Lhota, 19. září 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Vycházka byla uspořádána ve spolupráci s nezávislým sdružením občanů Přátel Na Městečku, Základní školou Machov a městysem Machov. Historik Muzea Náchodska Mgr. Jan Tůma provedl účastníky v rámci první etapy vycházky po historických pamětihodnostech a památkách lidové architektury v Nízké Srbské a v Machově. Seznámil je s historií obou obcí a zaniklými památkami, například se svobodným mlýnem (Innertův mlýn), i dalšími cennými stavbami zbořenými v nedávné minulosti. Z dosud stojících staveb účastníci navštívili mlýn u Plných, kde je druhotně zazděno ostění datované do roku 1582, kovárnu z roku 1799, známou ze seriálu F. L. Věk, či kostel sv. Václava. Druhá etapa vycházky z Machova do Machovské Lhoty, jež měla následovat, se bohužel z důvodu restriktivních opatření souvisejících s pandemií koronaviru v roce 2020 neuskutečnila.

Komentované prohlídky výstav a stálých expozic**Komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují**

Police nad Metují – klášter, 13. června 2020

Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

V rámci akce Dny otevřených ateliérů v Královéhradeckém kraji připravil ředitel muzea kapacitně omezenou komentovanou prohlídku zaměřenou na zážitek přerodu

klášterní expozice. Představil výchozí stav periferního objektu, kam se léta neinvestovalo a možnosti obnovy jeho historických podob včetně limitů vzhledem k nedostatku archivních, zejména vizuálních pramenů. Na konkrétních příkladech doložil spektrum přístupů minulých desetiletí k této církevní památce (laické odkrývání nástěnných maleb v Laudonově sále vedoucí k jejich nevratnému poškození, expozice lidového nábytku a pluhů v opatově bytě). Návštěvníci se prošli expozicí během realizace nové podoby klášterní chodby jako lapidária uměleckých děl. Dostali též unikátní možnost nahlédnout do běžně nepřístupných depozitárních prostor, které by se měly v další fázi proměny otevřít veřejnosti.

Noční komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují

Police nad Metují – klášter, 3. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Noční komentovanou prohlídku benediktinského kláštera v Polici nad Metují uspořádalo Muzeum Náchodska jako náhradu za neuskutečněný festival Noc kostelů – Muzejní noc. Bývalý správce pobočky Mgr. Jan Tůma provedl návštěvníky v dobovém kostýmu nejen samotným klášterem, ale i jeho bezprostředním okolím. Prohlídka začala u hřbitovní studánky zasvěcené Panně Marii, u které se podle barokní tradice usadili první břevnovští mniši vedení bratrem Vytálišem, pokračovala přes částečně zbořený kostel Narození Panny Marie (hřbitovní kaple) do klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie s unikátním raně gotickým portálem. Po výkladu o stavebních dějinách kostela následovala prohlídka budov konventu s vrchnostenskou kanceláří a archivem, ve které probíhaly dramatické události při selském povstání v roce 1775, působení pozdějšího historika Václava Vladivoje Tomka jako soukromého učitele dětí správce kláštera Josefa Dáňi. Po prohlídce sklepů následovala návštěva opatova bytu s kaplí. Zájemci si mohli vyslechnout příběhy spojené s polickým klášterem – pověst o tajemném mnichovi, či pověst o klášterním pokladu.

Útěk Fridricha Falckého a Náchodsko za třicetileté války

Náchod – Broučkův dům, 7. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka výstavy Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. Autor výstavy seznámil účastníky zájezdu ze západních Čech s problematikou třicetileté války na Náchodsku a v severovýchodních Čechách obecně. Připomenuto bylo obléhání Náchoda Švédy, vypálení Hronova, či bitva pod Polickou horou v roce 1647. Zmíněny byly i některé západočeské odkazy (původ Kryštofa Haranta).

Fridrich Falcký a Náchod za třicetileté války

Náchod – Broučkův dům, 8. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Komentovaná prohlídka výstavy Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války pro členy klubu zdravotně postižených. Autor výstavy seznámil účastníky s problematikou třicetileté války na Náchodsku i významnými událostmi, jako byl útěk českého krále Fridricha Falckého přes Náchod, obléhání Náchoda Švédy, vypálení Hronova a České Skalice, či bitva pod Polickou horou v roce 1647. Spoluautorka pak návštěvníky provedla každodenností 17. století, společně si také připomněli pověst o ztracené podkově a její náchodské kořeny.

Noční komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují

Police nad Metují – klášter, 24. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Noční komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují pod vedením bývalého správce pobočky, historika Mgr. Jana Tůmy. Komentovaná kostýmovaná prohlídka zahrnovala hřbitovní studánku P. Marie, u které se podle barokní tradice usadili první břevnovští mniši, hřbitovní kapli Narození P. Marie, klášterní kostel Nanebevzetí P. Marie s unikátním raně gotickým portálem, vrchnostenskou kancelář s archivem, sklepy a opatův byt se secesní kaplí. Součástí prohlídky byly odkazy na významné osobnosti (opat Martin Korýtko, opat Seelender, opat Otmar Zinke, Václav Vladivoj Tomek, Karel Havlíček Borovský) i pověsti, které se váží k polickému klášteru.

Náchodsko za třicetileté války

Náchod – Broučkův dům, 30. července 2020

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka výstavy Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. Mgr. Jan Tůma seznámil účastníky s problematikou třicetileté války na Náchodsku i významnými událostmi, jako byl útěk českého krále Fridricha Falckého přes Náchod, obléhání Náchoda Švédy, vypálení Hronova a České Skalice, či bitva pod Polickou horou v roce 1647. Prohlídka byla doplněna praktickými ukázkami drilu při nabíjení muškety.

Noční prohlídky Jiráskova muzea

Hronov – Jiráskovo muzeum, 6. srpna 2020

Přednášející: Drahomíra Večeřová

Speciální noční prohlídky prostor Jiráskova muzea v podkroví budovy Jiráskova divadla pro sponzory festivalu Jiráskův Hronov naznačily možnosti další spolupráce se soukromými subjekty, jejichž aktivita je pro další rozvoj kulturních aktivit klíčová.

Noční prohlídky výstavy Ztracená podkova zimního krále a stálé expozice muzea

Náchod – výstavní síň a Broučkův dům, 7. a 8. srpna 2020
 Průvodci: Renata Klicperová, Jana Pšeničková
 Komentované prohlídky byly zaměřeny na dočasnou výstavu o třicetileté válce na Náchodsku a stálou expozici v Broučkově domě. Proběhly v době konání tradiční Vavřínecké pouti v Náchodě.

Noční komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují

Police nad Metují – klášter, 28. srpna 2020
 Přednášející: Mgr. Jan Tůma
 Poslední ze série nočních komentovaných prohlídek benediktinského kláštera v Polici nad Metují. Historik Muzea Náchodska a bývalý správce polické pobočky Mgr. Jan Tůma seznámil účastníky, tak jako při předchozích nočních prohlídkách, s historií benediktinského kláštera v Polici nad Metují a potažmo s benediktinskou zakladatelskou činností na Policku. Komentovaná prohlídka zahrnovala hřbitovní studánku P. Marie, hřbitovní kapli Narození P. Marie, klášterní kostel Nanebevzetí P. Marie, budovy konventu, vrchnostenskou kancelář s archivem, sklepy a opatův byt se secesní kaplí.

Komentovaná prohlídka benediktinského kláštera v Polici nad Metují

Police nad Metují – klášter, 15. září 2020
 Přednášející: Drahomíra Večeřová
 Správkyně pobočky připravila speciální komentovanou prohlídku opatského bytu pro zhruba dvacítku zaměstnanců několika informačních center z Broumova a Náchodska. Seznámila je s potenciálem daných prostor pro cestovní ruch tak, aby svou autentickou zkušenost mohli využít v rámci svých pracovních aktivit v jednotlivých informačních centrech.

František Kulhánek – náchodský Gočár – on-line komentovaná prohlídka

Přednášející: Roman Unger z Fotoklubu Náchod
 Vzhledem k uzavření muzeí kvůli koronavirové pandemii připravil kurátor výstavy Roman Unger z Fotoklubu Náchod její komentovanou prohlídku, kterou umístil jako video na internet, aby si tak návštěvníci mohli připomenout významnou náchodskou osobnost. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=6tAFCCtFUpY> a z facebookového profilu Muzea Náchodska.

EDUKAČNÍ ČINNOST

Rok 2020 se nesl v duchu uzavření nejen expozic, ale také škol. Podmínky pro edukační činnost v muzeu tak byly striktně omezeny, a to nejen ze strany vládních opatření, ale také opatření jednotlivých škol. Prezenční výuka v druhém pololetí školního roku 2019/2020 v podstatě neprobíhala, a tak se ani žádná škola nepřihlásila na edukační program. V září pak mnohé vzdělávací instituce doháněly předchozí rok, navíc se na Náchodsku poměrně brzy zhoršila epidemiologická situace vlivem šíření Covidu-19 ve školských zařízeních tak, že navštívit muzeum se podařilo pouze jedné škole. V roce 2020 se tedy muzeu podařilo realizovat pouze jednu komentovanou prohlídku pro Montessori základní školu, jíž se zúčastnilo třináct dětí.

Pedagogické a přednáškové programy pro školy

Zimní král a třicetiletá válka v Náchodě

Náchod – výstavní síň, Broučkův dům, 15. září 2020
 Jen pár dní před koncem výstavy věnované třicetileté válce na Náchodsku navštívili obě její části žáci z prvního stupně náchodské Montessori základní školy Zvoněnka. Autoři výstavy seznámili žáky hravou formou s tím, jak vypadal život v Náchodě na počátku 17. století, v dobách kdy naše země byla zmitána třicetiletou válkou, a kdy přes Náchod prchal český král Fridrich Falcký se svou chotí, anglickou princeznou Alžbětou Stuartovou. Žáci byli podrobeni dobovému vojenskému výcviku s make-tami mušket a pík, vyzkoušeli si také oblek mušketýra.

Virtuální univerzita třetího věku

Druhý a třetí semestr Virtuální univerzity třetího věku

Hronov, leden – prosinec 2020
 Garant za Muzeum Náchodska: Drahomíra Večeřová
 V roce 2020 Muzeum Náchodska ve spolupráci se Zemědělskou univerzitou v Praze pokračovalo v Hronově výukou v rámci Virtuální univerzity třetího věku. Do dalších semestrů, které probíhaly od ledna do prosince 2020, se přihlásilo čtrnáct studentů. Ti absolvovali opět soubor dvanácti videopřednášek na téma Dějiny a souvislosti II a Barokní architektura. Bohužel, z důvodu vládních opatření, museli studenti ve velké míře studovat doma. I přesto mají velký zájem o pokračování studia.

Nabízejí pomoc

Muzeum Náchodska se zapojilo do celorepublikové akce šití roušek
Pracovnice Muzea Náchodska už zvládly ušít okolo 200 kusů roušek, které poputují přes Krajský úřad Královéhradeckého kraje hlavně do zařízení pro seniory, jako jsou například domovy důchodců. Pracují na nich nejen v rámci home office či přímo v muzeu, ale i ve svém volném čase. „Jsme rádi, že můžeme být aspoň takto nápomocni, a děkujeme všem, kterým nastalá situace není lhostejná. Společně to zvládneme!“ uvedlo Muzeum Náchodska na svém facebooko-

no
obr
Veb
kud
citn
čtvr
k vol

**PRO
POKE**
Zatím
telecká
spolup
hodla
čanovi

Za

**Králov
Policist
kém kra
vyjždějí
veřejnos
porušení
pokuta a**

WORKSHOPY A DNY ŘEMESEL

Mezi návštěvnický nejatraktivnější akce pořádané či spolu-
pořádané Muzeem Náchodska patří dny řemesel. V Polici
nad Metují při jejich konání muzeum již několik let spolu-
pracuje se sdružením Cech panen rukodělných, jehož člen-
ky u příležitosti Velikonoc, Kvíčerovské pouti, svátku svatého
Martina a adventu předvádějí ve Staré škole Dřevěnce různá
dnes již téměř zapomenutá řemesla, rukodělné techniky,
ale i krajové pokrmy. Jsme hrdí, že se během krátkého uvol-
nění protiepidemických opatření podařilo uspořádat první
kreativní adventní trh na nádvoří polického kláštera. Jde
o součást naší systematické snahy o oživení tohoto dlouho
zapomenutého místa a jeho vrácení na mapu nejen kul-
tury, ale i lokální ekonomiky. Již v roce 2019 jsme podobné
aktivity rozšířili také do Hronova, kde muzeum spolupracu-
je s místním sdružením Vyrobeno v Honově. Zde je pro dny
řemesel vhodně využít Jiráskův rodný domek. Jednu tvůrčí
dílňičku uspořádalo muzeum také ve Rtyni v Podkrkonoší,
a to ve spolupráci se zdejším městským úřadem. Muzeum
však také samo organizuje řadu tvůrčích dílen zaměřených
na různé dovednosti a odvětví lidské činnosti. Dílňičky jsou
obvykle voleny s ohledem na probíhající výstavy, roční ob-
dobí či tradice a zvyky; mají proto tedy i jistý edukativní
přesah. V roce 2020 Muzeum Náchodska připravilo celkem
devatenáct kreativních dílen a dnů řemesel, z nichž se kvůli
epidemii koronaviru podařilo uskutečnit pouze sedm. Tyto
akce navštívilo přes tisíc zájemců.

Kreativní dílny

Ušijme maňáska

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 15. února 2020
Lektorky: Bc. Veronika Kumstová, Bc. Andrea Kösslerová
Muzeum Náchodska se v roce 2019 připojilo k již tradiční
náchodské akci s názvem Sousedský masopust. Při této
příležitosti byla zájemcům nabídnuta dílňička na vytvoření
maňáska medvídky z filcu pomocí tzv. smyčkového stehu.

Zdobení květináčů

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 15. února 2020
Lektorky: Drahomíra Večeřová, Martina Vlachová
Tvořivá dílňička byla určena především pro rodiče s dět-
mi do dvanácti let věku. Účastníci si vyrobili květináče dle
vlastního návrhu a zasadili si do nich rýmovník.

Mít šperky jako Božena Němcová

Rtyně v Podkrkonoší – městský úřad, 11. července 2020
Lektorka: Mgr. Pavlína Švandová
Tvůrčí dílna uspořádaná ve spolupráci s Městským úřa-
dem ve Rtyni v Podkrkonoší. Zájemci si mohli zkusit z ko-
rálků vyrobit repliku náušnic, jaké nosila naše slavná spi-
sovatelka, popř. i jiný drobný korálkový šperk.

Kávové dokreslování

Hronov – kavárna Pod křídly anděla, 3., 5. a 6. srpna 2020
Lektorky: BcA. Hana Rummelová, Bc. Andrea Kösslerová,
BcA. Kateřina Šichanová
Workshop Kávové dokreslování jsme připravili k probíha-
jící výstavě Káva jako intuitivní médium. Se zájemci všech
věkových kategorií se hronovská výtvarnice a autorka vý-
stavy Hana Rummelová alias Mogedyby Woa sešla v ka-
várně Pod křídly anděla a spolu s muzejními edukátorka-
mi je seznámila s intuitivní technikou tvorby – malováním
kávou. Workshop proběhl během tří srpnových dopolední
a účastníci si po několika hodinách tvorby odnesli vlastní
zalaminovaný obrázek a pexeso s autorčinými motivy.

Dny řemesel

Do Dřevěny přiletěl čáp...

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 15. a 16. srpna 2020
Kurátorky: Drahomíra Večeřová, Jiřina Hejnová, Ines Što-
víčková
Do Staré školy Dřevěny čáp nepřinesl jen děti. K vidění
byla miminka, zavinovačky, kolébky a kočárky z dob na-
šich babiček a prababiček. Akce proběhla ve spolupráci
se spolkem Cech panen rukodělných u příležitosti tra-
diční Kvíčerovské pouti v Polici nad Metují. Členky cechu
předváděly i lidová řemesla.

Advent v Jiráskově rodném domku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 5. – 18. prosince 2020
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Výstava byla zaměřena na tradiční vánoční zvyky. Muze-
um nabídlo tento svůj prostor domovu seniorů Justynka
k výstavě a prodeji jejich ručně vyráběných dekorací, ne-
boť sami takovou výstavu uspořádat nemohli z důvodu
vládních opatření. Nejvíce návštěvníci obdivovali advent-
ní výzdobu, při které spolupracovalo muzeum s paní Mir-
kou Mrázovou, nositelkou tradic lidových řemesel.

Advent v klášteře – farmářský trh

Police nad Metují – klášter, 5. prosince 2020
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Muzeum Náchodska připravilo pro návštěvníky adventně
vyzdobený klášter i klášterní dvůr. Takto vyzdobený dvůr
pak posloužil jako důstojný prostor pro ukázky tradičních
řemesel spojených s farmářským trhem. Tato akce, první
svého druhu v prostorách kláštera, se setkala se značným
zájmem veřejnosti a potvrdila jednu z úloh muzea jako in-
spirátora návratu někdejší soběstačnosti lokální ekono-
miky. Pozvaní výrobci a tvůrci dodrželi platná vládní omezení.

OSTATNÍ AKCE PRO VEŘEJNOST

Vedle cyklů přednášek, workshopů, dnů řemesel a edukačních programů se Muzeum Náchodska pravidelně zapojuje také do celostátních akcí, jako jsou například Noc muzeí, Noc kostelů, FortFest (jednou za dva roky) či Mezinárodní den archeologie, z nichž mnohé se z důvodů vládních opatření nemohly konat. Kromě toho se muzeum v roce 2020 opět zapojilo do náchodského Sousedského masopustu. V Polici nad Metují měl také ve spolupráci s Muzeem Náchodska proběhnout Festival zážitků s regionálním přeshraničním dosahem, který však byl kvůli epidemiologické situaci přesunut na léto 2021. Specifické akce zaměřené na veřejnost také muzeum samo pořádá. K nim se řadí dlouhodobé cílené doplňování sbírkového fondu formou veřejných sbírek. V roce 2020 se jednalo o sbírku předmětů k Pevnosti Dobrošov a pro připravovanou výstavu sbírku hraček místních výrobců (Kovodružstva, Kadenu a Kovapu).

Sousedský masopust

Náchod – ulice Kamenice a Masarykovo náměstí, 23. února 2020

Tradice masopustu byla v Náchodě obnovena před pěti lety Střediskem volného času Děčko Náchod. Pátý ročník spolupořádaly Děčko Náchod, Erasmus+, Muzeum Náchodska, město Náchod a Gmina Kudowa-Zdrój. Záštitu nad masopustem převzal starosta Náchoda Jan Birke a starostka města Kudowa-Zdrój Aneta Potoczna. Tento ročník byl bohužel ztlačně poznamenán nepřízní počasí. Součástí programu byl masopustní průvod zakončený hranými scénkami na pódiu před starou radnicí. Muzeum Náchodska zajistilo pro masopustní průvod ústřední postavy – medvěda, medvědáře, kata a smrtku. Byla ovšem humorně reflektována i aktuální situace nejistoty okolo možného vystěhování muzejních sbírek ze Staré radnice, která je sídlem muzea. Před budovou pak pracovníci muzea sehráli scénku obžaloby, odsouzení, popravy a vzkříšení medvěda. Na stejném místě byla připravena také středověká mučírna, ve které kat a jeho pacholci trestali málo se radující účastníky průvodu. Ti mohli na vlastním těle okusit, jaké to bylo být zavřený v kládě, sedět na oslu, či nosit housličky. Nechyběly ani tradiční koblihy a guláš pro účastníky masopustu.

Oslavy čtyřstého výročí útěku zimního krále přes Náchod

Náchod – Masarykovo náměstí, ulice Kamenice a budovy muzea, 27. června 2020

Celodenní komponovaný program u příležitosti zahájení výstavy Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. Muzeum Náchodska připravilo spolu s členy spolků Butlers Dragonerregiment a Regiment zemské hotovosti vojenské ležení z doby třicetileté války, včetně ukázek výcviku mušketýrů a pikenýrů. V poled-

ne prošel ulicí Kamenice na náměstí průvod vojenských jednotek zakončený vypálením slavnostní salvy. U staré radnice se pak uskutečnila rekonstrukce třetí pražské defenestrace. Při ní byly z oken vyhozeny figuríny místodržících. Součástí celodenního programu byly i dílničky a workshopy pro děti. Vedle vyrábění papírových korunek si mohli vyzkoušet i výcvik s maketou muškety a píky. K dispozici byly také kostýmy mušketýrů na vyzkoušení.

Týden v muzeu zdarma

Náchod – Broučkův dům, 26. – 31. května 2020

Po téměř tříměsíčním nuceném uzavření poboček otevřelo Muzeum Náchodska návštěvníkům své dveře do kořán a umožnilo jim navštívit stálou expozici v Broučkově domě bez jakýchkoli omezení, tedy zdarma v souladu se standardem co nejširší ekonomické dostupnosti. Jako pozvání sloužila jak předchozí kampaň na sociálních sítích spojená s představením jednotlivých exponátů, tak doplnění expozice o několik nových, atraktivních přírůstků, včetně modelu židovské části Náchoda od Josefa Hejduka.

Dny otevřených ateliérů v Královéhradeckém kraji – Klášter Police nad Metují

Police nad Metují – klášter, 13. – 14. června 2020

Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Centrum uměleckých aktivit Hradec Králové koordinovalo dvoudenní festival, do něhož se zapojilo také Muzeum Náchodska. Akce měla napomoci k prohloubení dialogu mezi umělci, kulturními institucemi a širokou veřejností, v neposlední řadě také cestovnímu ruchu. Vstup na akci byl zdarma. Návštěvníci zhlédli proměny polické klášterní expozice jak samostatně, tak v rámci komentované prohlídky s ředitelem muzea.

Sbírka k vytváření nové expozice Pevnosti Dobrošov

on-line a různá periodika, září 2020 – léto 2021

Kurátor: Bc. Martin Měřinský

Kvůli prověření možnosti získat exponáty formou veřejné sbírky jsme se obrátili na veřejnost s výzvou ke sběru materiálů pro budoucí expozici v Pevnosti Dobrošov. Z výsledků v roce 2020 lze konstatovat, že tato forma se ukazuje jako neperspektivní.

Kdo si hraje, nezlobí

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, září 2020 – duben 2021

Kurátorka: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Muzeum Náchodska pořádá do března 2021 sbírku hraček místní výroby, zejména produkci firem Kovodružstvo, Kovap a Kaden. Dárci mohou kromě hraček samotných nosit také katalogy, popř. staré fotografie s danými hrač-

kami. Předměty ze sbírky budou nejprve využity při přípravě výstavy zaměřené na hračky, jejíž část by měla být věnována právě náchodskému Kovodružstvu, a následně budou používány i při dalších výstavách.

Světla nad bunkry

Pevnost Dobrošov – 26. září 2020

Kurátor: Bc. Martin Měřinský

I přes nepřízeň počasí jsme se zúčastnili pátého ročníku akce Světla nad bunkry. V sobotu 26. září jsme od 20.30 do 21.00 nasvětili objekt N-D-S 73 Jeřáb tvrze Dobrošov jako připomínku všeobecné mobilizace československé branné moci v roce 1938.

Mezinárodní den archeologie

Náchod – Stará radnice a Broučkův dům, 17. října 2020

Muzeum Náchodska se v roce 2020 – tak, jako v minulých dvou letech – chtělo připojit k Mezinárodnímu dni archeologie. Kvůli koronavirové pandemii bylo však tradiční uspořádání cyklu přednášek a bohatého programu pro děti nemožné. Muzeum se tedy rozhodlo zpřístupnit práci archeologů a dalších odborných pracovníků zájemcům pomocí on-line video příspěvku, kde byla představena práce s archeologickými nálezy po jejich uložení do muzea. Protože jsme však nechtěli ošidit ani dětské návštěvníky a ty zájemce, kteří by si chtěli vyzkoušet něco sami na vlastní kůži, připravilo Muzeum Náchodska něco i pro ně. Jednalo se o samoobslužné archeologické balíčky, které si bylo možné vyzvednout po předchozí domluvě přímo v muzeu. Balíčky obsahovaly brožurku s úkoly a návody pro samostatnou činnost, archeologické pexeso, komponenty na výrobu šperků z drátků a korálek a pytlíček s hlínou pro modelování „pravěkých“ sošek. Hned v prvním a v druhém týdnu po zveřejnění této informace se nám podařilo rozdat osm připravených archeologických balíčků.

EDIČNÍ A VYDAVATELSKÁ ČINNOST

Muzeum je vydavatelem periodických (muzejní noviny) i neperiodických publikací, vztahujících se zpravidla k dějinám regionu. Současné badatelské zaměření obnáší kulturní, náboženskou a industriální historii Náchodska.

Muzejní noviny

V roce 2020 vyšla dvě čísla Náchodských muzejních novin. Jak je pro novou řadu tohoto periodika od roku 2018 zvykem, šlo o tematicky zaměřená vydání, jež měla reflektovat významné výstavy uspořádané muzeem, resp. události náchodské muzejní scény.

Tématem prvního čísla byla výstava Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války, která připomněla nejen výročí bitvy na Bílé hoře a následující útěk Fridricha Falckého přes Náchod, během něhož podle místní pověsti ztratil jeho kůň podkovu, ale také každodennost v 17. století a ohlasy na tyto události. Díky spolupráci s jihlavským muzeem se podařilo instalovat poněkud kontroverzní připomínku na popravu 27 představitelů českého stavovského povstání – 27 lebek.

Druhé číslo nebylo oproti zvyklostem věnováno žádné probíhající výstavě, nýbrž jedné odborné disciplíně, archeologii. Seznámilo čtenáře s archeologickými aktivitami muzea a dalo nahlédnout za obvykle zavřené dveře konzervátorských dílen. Původně měly noviny vyjít u příležitosti Mezinárodního dne archeologie (již tradičně třetí říjnovou sobotu) a doprovodit naši souběžně pořádanou archeologicko-konzervátorskou výstavu v Broučkově domě. Výstava měla přiblížit cestu předmětu od nálezu až po vystavení ve vitríně. Výstava ani Mezinárodní den archeologie se bohužel vzhledem ke druhé vlně koronavirové pandemie nemohly konat. Prostor muzejních novin byl namísto výstavy věnován probíhajícímu archeologickému výzkumu na Zámeckém kopci v Náchodě a jeho výsledkům, ale také následné péči o archeologické nálezy. Čtenářům čísla jsme rovněž nabídli – vzhledem k situaci nutně orientační – plán akcí muzea na rok 2021.

Další publikace

Pro propagační účely byla k výstavě Opevnění na Náchodsku tehdy a dnes svázána brožura s obsahem vystavovaných panelů, která vyšla v omezeném nákladu. K Mezinárodnímu dni archeologie, který muzeum kvůli pandemii přesunulo do virtuálního prostředí, se podařilo ve spolupráci se studentkou muzejní pedagogiky BcA. Kateřinou Šichanovou připravit brožurku Poznej práci archeologa, kterou si zájemci společně s připraveným balíčkem mohli po dohodě osobně vyzvednout. Fotoklub Náchod, s nímž muzeum každoročně spolupracuje v rámci cyklu náchodský fotografický podzim, připravil katalog výstavy František Kulhánek – náchodský Gočár, který sestavil kurátor Roman Unger.

MUZEUM V MÉDIÍCH

K prezentaci činnosti muzea značnou měrou přispívají zprávy v médiích. Pravidelné pozvánky na výstavy a muzejní akce a poskytnuté rozhovory k nim v roce 2020 publikovaly především: Náchodský deník, Hradecký deník, Mladá fronta Dnes, 5plus2 či Právo. Informace se objevovaly rovněž v regionálním tisku, např. Náchodském či Polickém zpravodaji. Zásadní měrou přispívá k prezentaci našeho muzea Český rozhlas Hradec Králové, natáčíme však také reportáže s Českou televizí. V roce 2020 byla v médiích často zmiňována výstava Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války, prezentována byla také revitalizace Pevnosti Dobrošov, dílčí výstavy a v neposlední řadě také práce muzea během pandemie. Nelze opomenout ani poděkování zaměstnancům muzea za šití roušek pro nemocnice či domovy důchodců.

Nejvýraznější ohlasy v tištěných a internetových médiích

Leden

Přehled kulturních akcí v lednu 2020 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 21

Děkujeme!; Hronovské listy U nás, leden

Tip na víkend 4. a 5. ledna; nachodsky.denik.cz, 1. 1. 2020

Tip na pátek 3. ledna: Výstava starých hodin v Dřevěnce; nachodsky.denik.cz, 2. 1. 2020

Do pevnosti Dobrošov chce kraj investovat přes 94 milionů korun; Hradecký deník, 2. 1. 2020, s. 2

Pevnost Dobrošov se uzavřela návštěvníkům; Náchodský týden, 2. 1. 2020, s. 11

Rekonstrukce pevnosti pokračuje, kraj do ní chce investovat přes 94 milionů; nachodsky.denik.cz, 2. 1. 2020

Z Náchodska; Hradecký deník, 3. 1. 2020, s. 10

Muzeum zve na vánoční výstavu; Náchodský deník, 3. 1. 2020, s. 1

Muzeum Náchodska připravuje na letošní rok několik stavebních změn a mnoho kulturních akcí; nachodsky.denik.cz, 8. 1. 2020

Oprava pevnosti Dobrošov pokračuje; Náchodský týden, 8. 1. 2020, s. 2

Muzeum přiblíží historii lyžování; nachodsky.denik.cz, 29. 1. 2020

Únor

Přehled kulturních akcí v únoru 2020 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 2, s. 21

Univerzita třetího věku; Hronovské listy U nás, únor

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci únoru 2020; Hronovské listy U nás, únor

Pozvánky na kulturní akce; U nás v kraji, 2/2020, s. 10

Již půl roku probíhá rekonstrukce pevnosti Dobrošov bez komplikací; U nás v kraji, 2/2020, s. 12

Tipy deníku; Náchodský deník, 3. 2. 2020, s. 2

Tipy deníku; Náchodský deník, 4. 2. 2020, s. 2

Nelenošte, bavte se!; Aha! pro ženy, 4. 2. 2020, s. 37

Na co kam: Archeolog představí při muzejním sedánku zlatý poklad; nachodsky.denik.cz, 4. 2. 2020

Nenechte si ujít; Náchodský týden, 5. 2. 2020, s. 14

Tipy deníku; Náchodský deník, 5. 2. 2020, s. 2

Výtvarnice obdivuje staré časy; Mladá fronta Dnes, 6. 2. 2020, s. 16

Kam vyrazit v okolí; Hradecký deník, 7. 2. 2020, s. 9

Tipy; Art + antiques, 7. 2. 2020, s. 90

Kam dnes za zábavou; AHA! neděle, 9. 2. 2020, s. 37

Staré dobré časy; Tina, 12. 2. 2020, s. 5

Kam o víkendu s dětmi: Oslavte masopust, vyrazte na maškarní; novinky.cz, 13. 2. 2020

Muzeum ukazuje krásu starých dobrých časů; Náchodský deník, 15. 2. 2020, s. 3

Muzeum v Náchodě ukazuje krásu starých dobrých časů; nachodsky.denik.cz, 15. 2. 2020

Muzeum Náchodska zve všechny zručné děti. Ušijí si maňáska medvídky; aktivnidite.cz, 15. 2. 2020

Zapište si do diáře; Knižní novinky, 17. 2. 2020, s. 25

Výstava; Náchodský týden, 19. 2. 2020, s. 14

Sousedé slavili masopust, déšť jim veselí nezkažil; Náchodský deník, 25. 2. 2020, s. 3

Foto, video: Sousedé v Náchodě slavili masopust, déšť jim veselí nezkažil; nachodsky.denik.cz, 25. 2. 2020

Časopis Překvapení; Staré dobré časy, 24. 2. 2020

Víkendové tipy; Krkonošský deník, 28. 2. 2020, s. 10

Březen

Přehled kulturních akcí v březnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 3, s. 21

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci březnu 2020; Hronovské listy U nás, březen

Pozvánky na kulturní akce; U nás v kraji, 3/2020, s. 10

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci březnu 2020; Českoskalický zpravodaj, březen, s. 37-38

Za tradicemi a historií do Police nad Metují; Letní. Broumovsko, s. 2

Náchodské muzejní sedánky 2020: Prolomit sucho; Náchodský deník, 2. 3. 2020, s. 2

Jiří Malík představí v muzeu Model Zdoňov; nachodsky-swing.cz, 2. 3. 2020

Na co kam: Přestaňte si stěžovat!; nachodsky.denik.cz, 3. 3. 2020

Přednáška radí, jak čelit suchu; Mladá fronta Dnes, 3. 3. 2020, s. 18

Tipy deníku; Náchodský deník, 3. 3. 2020, s. 2

Staré dobré časy; Echo, 6. 3. 2020, s. 3

Tipy deníku; Náchodský deník, 7. 3. 2020, s. 52

Krátce; Art + antiques, 9. 3. 2020, s. 94

Staré dobré časy oprášíte v náchodském muzeu; nachodsky.denik.cz, 10. 3. 2020

Staré dobré časy v muzeu – Náchodsko tip deníku; Náchodský deník, 10. 3. 2020, s. 1

Deník pomáhá, pomozte i vy!; nachodsky.denik.cz, 18. 3. 2020
Výstava on-line; Echo, 20. 3. 2020, s. 2

Muzeum Náchodska se zapojilo do celorepublikové akce šití roušek; nachodsky.denik.cz, 22. 3. 2020

Nabízejí pomoc; Muzeum Náchodska se zapojilo do celorepublikové akce šití roušek; Náchodský deník, 21., 22., 23., 24. a 25. 3. 2020

Muzeum Náchodska využilo režné plátno; Náchodský týden, 25. 3. 2020, s. 11

Tvrz Stachelberg po letech prodlouží prohlídkový okruh; Mladá fronta Dnes, 27. 3. 2020, s. 60

Tvrz Stachelberg po letech prodlouží prohlídkový okruh; 5plus2, 27. 3. 2020, s. 26

Duben

Přehled kulturních akcí v dubnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 4, s. 21

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, duben, s. 11

Muzeum Náchodska; Obchodní věstník, 1. 4. 2020

Oprava pevnosti Dobrošov bude pokračovat, stála kvůli ochraně netopýrů; seznamzpravy.cz; 15. 4. 2020

Všechny krajské příspěvkové organizace v kultuře loni hospodařily v černých číslech; kr-kralovehradecky.cz, 16. 4. 2020

Poděkování dobrým duším; nemocnicenachod.cz, 30. 4. 2020

Květen

Přehled kulturních akcí v květnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 5, s. 21

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci květnu 2020; Hronovské listy U nás, květen
Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, květen, s. 7

Akce Týden v muzeu zdarma; Zpravodaj Jaroměř-Josefov, č. 5, s. 21
Tipy; Art + antiques, 11. 5. 2020, s. 60

Konečně na film, výstavu, za sportem. A brzy na Kuks; Mladá fronta Dnes, 12. 5. 2020, s. 14

Pomalů #otevíráme, zní z muzeí, knihoven a dalších institucí; vychodocech.cz, 12. 5. 2020

Pomalů #otevíráme, zní z muzeí, knihoven a dalších institucí; kr-kralovehradecky.cz, 12. 5. 2020

Valdštejn, Trosky a brzy Kuks. Lidem se otevírají památky či kina; hrdec.iDNES.cz, 13. 5. 2020

Valdštejn, Trosky a brzy Kuks. Lidem se otevírají památky či kina; impuls.cz, 13. 5. 2020

#restartpodnikani Echo karantény; novinyamovinky.cz, 13. 5. 2020

Pomalů #otevíráme, zní z muzeí, knihoven a dalších institucí; nachodsky.denik.cz, 14. 5. 2020

Pomalů #otevíráme, zní z muzeí i knihoven; Náchodský deník, 14. 5. 2020, s. 2

Dny otevřených ateliérů zvou do galerií i zahrad; nachodsky.denik.cz, 17. 5. 2020

Muzeum Náchodska můžete týden navštěvovat zdarma; Náchodský deník, 20. 5. 2020, s. 12

Jak slavíme výročí; nachodsky.denik.cz, 24. 5. 2020

Do muzea můžete týden zdarma; Náchodský deník, 26. 5. 2020, s. 3

Do Muzea Náchodska můžete týden zdarma; nachodsky.denik.cz, 26. 5. 2020

Týden v muzeu zdarma; Mladá fronta Dnes, 26. 5. 2020, s. 13

Týden v muzeu zdarma; sematam.cz, 26. 5. 2020

Do Muzea Náchodska můžete týden zdarma; hradecky.denik.cz, 27. 5. 2020

Jak slavíme výročí; Náchodský deník, 27. 5. 2020, s. 13

Na co kam: Na bleších trzích výhodně prodáte i nakoupíte; nachodsky.denik.cz, 30. 5. 2020

Červen

Přehled kulturních akcí v červnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 6, s. 17

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci červnu 2020; Hronovské listy U nás, červen

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, červen, s. 10

Máme otevřeno, zní z muzeí, knihoven a dalších institucí; U nás v kraji, 6/2020, s. 9

Praha; Art + antiques, 11. 6. 2020, s. 56

Ztracená podkova zimního krále; Echo, 12. 6. 2020, s. 2

Knihovny benediktinských klášterů; Echo, 12. 6. 2020, s. 6

Dny otevřených ateliérů zvou do dílen, galerií i zahrad; nachodsky.denik.cz, 13. 6. 2020

Muzeum Náchodska; Obchodní věstník, 17. 6. 2020

Na co kam: Tanečníci z Děčka chystají show; nachodsky.denik.cz, 22. 6. 2020

V Náchodě se v sobotu uskuteční defenestrace; nachodskyswing.cz, 24. 6. 2020

Polické muzeum zve na výstavu; Náchodský deník, Tipy deníku, 24. 6. 2020, s. 2

Ztracená podkova zimního krále; Hradecký deník, 26. 6. 2020, s. 10

Vernisáž bude i s defenestrací; Mladá fronta Dnes, 27. 6. 2020, s. 13

Ztracená podkova zimního krále; Náchodský deník, Tipy deníku, 27. 6. 2020, s. 2

Ztracená podkova zimního krále se připomíná v Náchodě; nachodsky.denik.cz, 27. 6. 2020

Ztracená podkova zimního krále; Náchodský deník, 27. 6. 2020, s. 2

Královéhradecký kraj investuje miliardy; Mladá fronta Dnes, 27. 6. 2020, s. 53

Výstava vypráví o útěku zimního krále; Mladá fronta Dnes, 29. 6. 2020, s. 14

Vernisáž výstavy oživily ukázky i zajímavé tvoření; Náchodský deník, Čtenář reportér, 30. 6. 2020, s. 3

Červenec

Co se děje v muzeu, když je zavřeno?; Náchodský zpravodaj, č. 7/8, s. 20-21

Přehled kulturních akcí v červenci a srpnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 7/8, s. 25

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci červenci a srpnu 2020; Hronovské listy U nás, červenec

Pozvánka Náchod, Police nad Metují, Hronov; Hronovské listy U nás, srpen

Společné vstupné s Muzeem Náchodska; Polický měsíčník, červenec/srpen, s. 17

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, červenec/srpen, s. 18

Vernisáž výstavy oživily ukázky i zajímavé tvoření; nachodsky.denik.cz, 1. 7. 2020

Výstava v náchodském muzeu vypráví o útěku zimního krále; 5plus2, 3. 7. 2020, s. 4

Zimní král na výstavě v Náchodě; 5plus2, 3. 7. 2020, s. 3

Tipy; Art + antiques, 10. 7. 2020, s. 86

Naučte se kreslit tuší či fixem; Náchodský deník, Náchodsko, Zaujalo nás, 17. 7. 2020, s. 1

Z tvořivé dílny si odnesete i pexeso od autorky výstavy; Náchodský deník, Krátce z Náchodska, Náchodsko, Zaujalo nás, 17. 7. 2020, s. 2

Zimní král před 400 lety nocoval v Náchodě, výstava vypráví o jeho útěku; hradec.iDNES.cz, 18. 7. 2020

Zimní král před 400 lety nocoval v Náchodě, výstava vypráví o jeho útěku; impuls.cz, 18. 7. 2020

Srpen

Mimořádné večerní prohlídky Muzea Náchodska; Náchodský deník, Tipy deníku, 4. 8. 2020, s. 2

Trochu morbidní podívaná s lebkami uvádí expozici Ztracená podkova zimního krále v Náchodě; novinky.cz, 6. 8. 2020

Tipy na víkend 8. a 9. srpna na Náchodsku; nachodsky.denik.cz, 6. 8. 2020

Víkendové tipy; Pardubický deník, 7. 8. 2020, s. 10

Tipy deníku; Náchodský deník, 8. 8. 2020, s. 2

Konají se mimořádné večerní prohlídky Muzea Náchodska; nachodsky.denik.cz, 8. 8. 2020

Tipy deníku; Náchodský deník, 12. 8. 2020, s. 2

Do Dřevěny přiletěl čáp; Náchodský deník, Tipy deníku, 13. 8. 2020, s. 2

Tipy deníku; Náchodský deník, 15. 8. 2020, s. 2

Bunkry, lázně a krásné výhledy. Otestujte si parádní výlet v okolí Náchoda; cestovani.iDNES.cz, 19. 8. 2020

Záchrana knih. Třeba i z popela; upce.cz, 24. 8. 2020

Náchodsko, Broumovsko a Policko za třicetileté války; Náchodský deník, Tipy deník, 31. 8. 2020, s. 2

Náchodsko, Broumovsko a Policko za třicetileté války; nachodsky.denik.cz, 31. 8. 2020

Září

Ing. Arch. František Kulhánek; Náchodský zpravodaj, č. 9, s. 20

Přehled kulturních akcí v září 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 9, s. 22 a 25

Polická univerzita volného času; Polický měsíčník, září, s. 11

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, září, s. 18

Pozvánky na kulturní akce; U nás v kraji, 9/2020, s. 10

Muzeum zve na další sedánek; Náchodský deník, Náchodsko, zaujalo nás, 1. 9. 2020, s. 1

Tipy na víkend 5. a 6. září. Witanovského slavnosti, či strašidelný festival; nachodsky.denik.cz, 3. 9. 2020

Hejtman Štěpán ocenil významné osobnosti kraje; kr-kralovehradecky.cz, 6. 9. 2020

TIPY; Art + antiques, 11. 9. 2020, s. 66

Výstavu „Ztracená podkova zimního krále“ uvidíte už jen týden; nachodsky.denik.cz, 14. 9. 2020

Výstavu „Ztracená podkova zimního krále“ uvidíte v Muzeu Náchodska už jenom do neděle; Východočeský deník, 16. 9. 2020, s. 8

Královéhradecký kraj investuje miliardy; Hradecký deník, 18. 9. 2020, s. 54

Připomenou architekta Kulhána; Echo, 18. 9. 2020, s. 2

Víkendové tipy; Hradecký deník, 18. 9. 2020, s. 10

Tipy deníku; Náchodský deník, 26. 9. 2020, s. 2

František Kulhánek – náchodský Gočár; Náchodský deník, 26. 9. 2020, s. 1

František Kulhánek bude představený jako náchodský Gočár; nachodsky.denik.cz, 28. 9. 2020

Umělec Karel Demel vystavuje v Jiráskově divadle grafiky; nachodsky.denik.cz, 29. 9. 2020

Přednáška odhalí tajemství barokních kostelů na Broumovsku; nachodsky.denik.cz, 30. 9. 2020

Říjen

Přehled kulturních akcí v říjnu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 10, s. 21

Jiráskův Hronov v Muzeu Náchodska; Hronovské listy U nás, říjen

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, říjen, s. 19

Přijďte do Náchoda posedět s Josefem Škvoreckým; ČD pro vás, říjen, s. 16-17

Fotografové představí Františka Kulhána, náchodského Gočára; nachodsky.denik.cz, 1. 10. 2020

Královéhradecký kraj investuje miliardy; Náchodský deník, 1. 10. 2020, s. 23

Tipy na víkend 3. a 4. října. Zažijte dobu kamennou; nachodsky.denik.cz, 1. 10. 2020

Tipy Deníku; Hradecký deník, 2. 10. 2020, s. 10

Náchodsko aktuálně; Náchodský deník, 3. 10. 2020, s. 1

Kdo si hraje, nezlobí! Muzeum shání hračky místní výroby; Náchodský deník, 8. 10. 2020, s. 2

Kdo si hraje, nezlobí! Muzeum shání hračky místní výroby; nachodsky.denik.cz, 8. 10. 2020

Už je jen model; Mladá fronta Dnes, 10. 10. 2020, s. 14
Z ruské galerie dorazila do Muzea Náchodska obálka se vzácnými ilustracemi ke známé české knize; ceskepodcasty.cz, 11. 10. 2020

Rozsáhlá expozice představuje výraznou osobnost náchodského Gočára; nachodsky.denik.cz, 11. 10. 2020

Expozice představuje výraznou osobnost náchodského Gočára; Náchodský deník, 12. 10. 2020, s. 2

Zahradní oblek, kolo a jiné unikáty; Mladá fronta Dnes, 12. 10. 2020, s. 14

Židovskou ulici zbořili kvůli panelákům. Pamětník vytvořil její model; hradec.iDNES.cz, 17. 10. 2020

Židovskou ulici zbořili kvůli panelákům. Pamětník vytvořil její model; impuls.cz, 17. 10. 2020

Listopad

Přehled kulturních akcí v listopadu 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 21

Výstava Ing. arch. František Kulhánek – náchodský Gočár; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 22

Advent v Jiráskově rodném domku; Hronovské listy U nás, listopad

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, listopad, s. 13

Ze zeminy do vitríny – co archeolog najde, restaurátor zpracuje; nachodsky.denik.cz, 2. 11. 2020

Tipy deníku; Náchodský deník, 2. 11. 2020, s. 2

Ze zeminy do vitríny – co archeolog najde, restaurátor zpracuje; Rychnovský deník, 3. 11. 2020, s. 2

Pohádková a filmová putování Královéhradeckem; kdyznudy.cz, 4. 11. 2020

Tipy deníku; Orlický deník, 4. 11. 2020, s. 2

Tipy na víkend 7. a 8. listopadu: Potravinová sbírka, výstava i zábavná stezka; nachodsky.denik.cz, 5. 11. 2020

Kam vyrazit v okolí; Hradecký deník, 6. 11. 2020, s. 9

Tipy na akce v Královéhradeckém kraji; Hradecký deník, 7. 11. 2020, s. 68

Před 400 lety prchal přes Náchod zimní král, zbyla po něm podkova; nachodsky.denik.cz, 11. 11. 2020

Po zimním králi zbyla v Náchodě podkova; Hradecký deník, 12. 11. 2020, s. 3

Čapkův zahradnický oblek, kolo a další poklady ukáže hradecké muzeum; hradec.iDNES.cz, 15. 11. 2020

Čapkův zahradnický oblek, kolo a další poklady ukáže hradecké muzeum; impuls.cz, 15. 11. 2020

Tipy deníku: Muzeum Náchodska zve na předvánoční Advent v klášteře; Náchodský deník, 30. 11. 2020, s. 2

Prosinec

Přehled kulturních akcí v prosinci 2020 v muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 12, s. 21

Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci prosinci 2020; Hronovské listy U nás, prosinec

Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, prosinec, s. 6

Nejžhavější tipy; Východočeský deník, 2. 12. 2020, s. 8

Muzeum Náchodska se opět otevírá pro veřejnost; Náchodský deník, 3. 12. 2020, s. 2

Pojďte s námi do Betléma, Náchodsko, zaujalo nás; Náchodský deník, 3. 12. 2020, s. 1

Muzeum Náchodska se opět otevírá pro veřejnost; nachodsky.denik.cz, 3. 12. 2020

Tipy na víkend 5. a 6. prosince: Přivítají vás v safari parku, muzeu i v pekle!; nachodsky.denik.cz, 3. 12. 2020

Hračky, aneb také jste to našli pod stromečkem?; sematam.cz, 4. 12. 2020

Výstava betlémů, hraček i farmářský trh; Pardubický deník, 4. 12. 2020, s. 10

Adventní víkend podle Deníku. Vypravte se za Mikulášem a čerty i na vánoční trhy; denik.cz, 4. 12. 2020

Farmářský trh v klášteře nabídne regionální produkty; Náchodský deník, 5. 12. 2020, s. 2

Betlémáři se inspirovali také Náchodem; Mladá fronta Dnes, 5. 12. 2020, s. 12

Muzeum Náchodska vystavuje betlémy, které mají vazbu na Náchodsko; hradeckadrbna.cz, 12. 12. 2020

Také jste to našli pod stromečkem? V Polici nad Metují mají výstavu retro hraček; hradeckadrbna.cz, 15. 12. 2020

Hračky, aneb Také jste to našli pod stromečkem?; nachodsky.denik.cz, 16. 12. 2020

Tipy deníku; Náchodský deník, 16. 12. 2020, s. 2

Jiráskův domek dnes ještě otevřou; Mladá fronta Dnes, 17. 12. 2020, s. 14

Betlémáři se inspirovali také Náchodem; 5plus2, 18. 12. 2020, s. 4

Rozhlas

Jiráskův rodný domek v Hronově se rozsvítí. Řemeslníci pokládají celou novou elektroinstalaci

(ČRo HK, 3. 1. 2020)

Muzeum Náchodska připravuje na letošní rok několik stavebních změn a mnoho kulturních akcí

(ČRo HK, 12. 1. 2020)

Jak se maluje muzeum? V Náchodě se po mnoha letech pustili do výmalby Broučkova domu

(ČRo HK, 16. 1. 2020)

Netopýři obsadili po vojácích pevnosti Dobrošov a Josefov. Jsou to evropsky významná zimoviště

(ČRo HK, 11. 2. 2020)

Procházka časem v náchodské výstavní síni. Vladimíra Jíchová vrací život historickým oděvům

(ČRo HK, 16. 2. 2020)

Do slavného Laudonova sálu v polickém klášteře už lidé nebudou mít přístup. Proč?

(ČRo HK, 7. 3. 2020)

V Muzeu Náchodska je spousta práce i za zavřenými dveřmi. Chystají výstavy a pečují o exponáty
(ČRo HK, 31. 3. 2020)

Slavný Laudonův sál v polickém klášteře musel být kvůli narušené statice podepřen a je uzavřený
(ČRo HK, 18. 4. 2020)

Jiráskův rodný domek v Hronově má novou elektroinstalaci. Zbývá už jen osadit stylové lucerny
(ČRo HK, 26. 4. 2020)

Muzeum Náchodska se pustilo do údržby svých objektů. Čekají je výmalby interiérů i opravy střech
(ČRo HK, 7. 5. 2020)

Pokračuje obnova vojenské pevnosti Dobrošov. Hotová je hrubá stavba nového návštěvnického centra
(ČRo HK, 12. 6. 2020)

400 let od útěku krále Friedricha Falckého z Čech. Poslední noc strávil „zimní král“ v Náchodě
(ČRo HK, 28. 6. 2020)

Pevnost Dobrošov na Náchodsku po mnoha letech zpřístupní část chodeb svého podzemního labyrintu
(ČRo HK, 22. 8. 2020)

Muzeum Náchodska vyhlásilo sbírku dobových materiálů do nové dobrošovské expozice. O co má zájem?
(ČRo HK, 6. 9. 2020)

Moderní obrazy „street či office“ artu netradičně ozdobí dveře v hlavní budově Muzea Náchodska
(ČRo HK, 5. 10. 2020)

Z ruské galerie dorazila do Muzea Náchodska obálka se vzácnými ilustracemi ke známé české knize
(ČRo HK, 11. 10. 2020)

Muzeum Náchodska připravilo novou expozici unikátních betlémů, které mají vztah k Náchodu
(ČRo HK, 6. 12. 2020)

Na návštěvníky se těší rodný domek Aloise Jiráska v Hronově i roubená škola v Polici nad Metují
(ČRo HK, 6. 12. 2020)

„Muzejní uličníci“ vyrazí do ulic a zdobí plakátovací plochy v různých městech na Náchodsku
(ČRo HK, 12. 12. 2020)

Dřevěnka v Polici nad Metují je i letos krásně vánočně vyzdobená. Její dveře se ale zítra uzavřou
(ČRo HK, 17. 12. 2020)

Televize

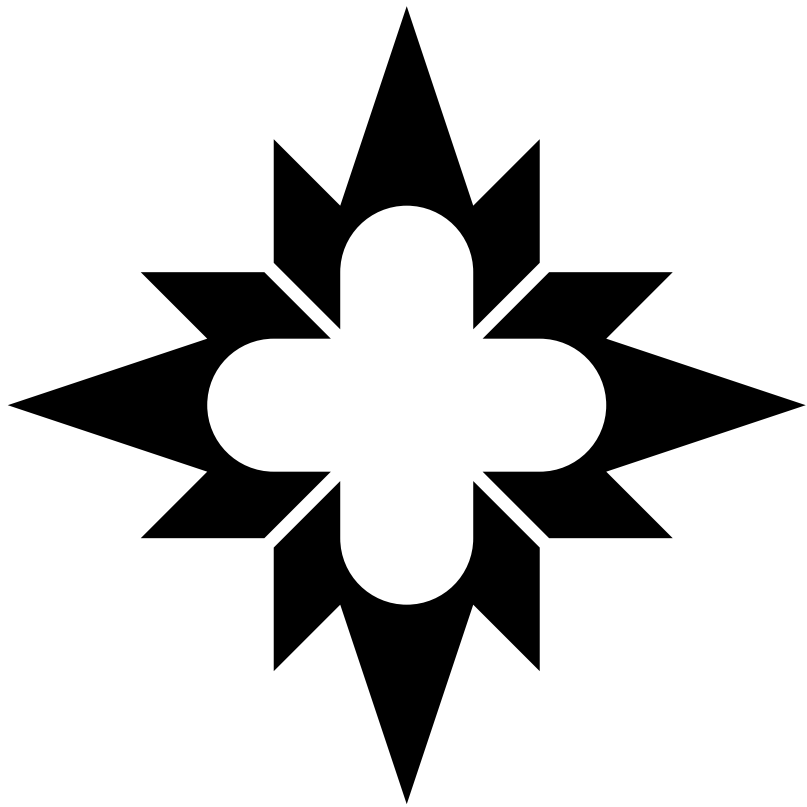
Pozvánka na výstavu Staré dobré časy aneb krása první republiky (Česká televize – Děčko, pořad Tamtam, 22. 2. 2020)

Reportáž o předčítání Starých pověstí českých v Jiráskově rodném domku (TV Náchodsko, 7. 8. 2020)

Rozhovor s ředitelem Muzea Náchodska o počátcích vzniku evangelické obce v Brně (ČT 2, Křesťanský magazín, 6. 9. 2020)

Rozhovor s ředitelem Muzea Náchodska o výstavě Káva jako intuitivní médium a její autorce Mogydyby Woa pro chystaný dokument režiséra Davida Vondráčka (zatím neodvysíláno)

Příspěvek PR pracovnice muzea Andrey Kösslerové k historii rodu Bartoňů do pořadu Reportéři ČT (Česká televize, zatím neodvysíláno)

3.
Management
a
marketing

MANAGEMENT

V roce 2020 pokračovaly procesy, zahájené roku 2018 po nástupu nového vedení. Mezi statutárního zástupce a jednotlivé pracovníky byly vloženy dva stupně řízení s důrazem na rozdělení odpovědnosti a decentralizaci poboček. Kromě práce přibýly nové výhody – zaměstnanci mohou čerpat tzv. sickdays (zdravotní volno), které se od roku 2019 rozšířilo na pět dnů, v odůvodněných případech pracují z domu, jak se stalo zvykem ještě před pandemií koronaviru. Zvýšil se příspěvek na stravování. Kromě provedené revize platových tříd a z ní plynoucího zvýšení tabulkových platů částí zaměstnanců je systematicky akcentována motivační pohyblivá složka mezd. Vzhledem k průběhu pandemie v náchodském okrese předešel ředitel muzea celostátní uzavření kulturních institucí a rozhodl o uzavření poboček pro veřejnost od 12. března 2020. V průběhu karantény se mimo provozních záležitostí doladřovaly kontrolní mechanismy práce z domu. Již před vypuknutím pandemie došlo ke zefektivnění agendy průvodců jednotlivých expozic, kterou jsme plně flexibilizovali tak, aby se náklady na průvodce v době uzavření pro veřejnost minimalizovaly. Za účelem zvýšení efektivity práce došlo rovněž k organizační změně v ekonomicko-správním oddělení muzea. Koronavirus z hlediska managementu akceleroval demontáž doznívajících zvyklostí z režimu státního socialismu, jež se dají shrnout do lapidárního konstatování „Být v práci neznamená pracovat“. Náš muzejní tým systematicky budujeme z jednotlivců, kteří si vybrali působení v paměťové instituci, protože v ní vidí smysl, a nikoli proto, že by se jinde neuplatnili. Klíčová je kreativita, chuť instituci měnit a posouvat, v neposlední řadě pak sebedisciplína. Tráví-li kdo činností na hlavní pracovní poměr v součtu podstatnou část svého života, měl by chtít vidět výsledky a dokázat z nich mít radost.

Z personálních změn v organizaci, které bylo nutno řešit v roce 2020, se na výsledcích projevila příprava jednoho odchodu na mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou. V předchozím roce to byly tři odchody. Ačkoli mezitím došlo k návratu jednoho pracovníka z rodičovské dovolené a další dotyční zčásti dále spolupracují s muzeem jinou formou (např. dohodami o provedení práce), personální výpadek ovlivňuje práci se sbírkami. Přestrukturování úvazků bylo a je využíváno k systematictějšímu pokrytí činností, které v minulosti trpěly kumulací s odbornými agendami – edukační a prezentační činnost, marketing, výtvarná příprava výstav.

GRANTY A PROJEKTY

V roce 2020 jsme zaměřili pozornost na přípravu nových projektových žádostí na Ministerstvo kultury ČR. Zpracovali a podali jsme celkem čtyři projekty. V listo-

padu roku 2020 bylo zažádáno o podporu z programu ISO II D – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (náročné konzervování a restaurování). V projektu jsme představili restaurátorský záměr na restaurování souboru čtrnácti secesních vějířů ze sbírky Muzea Náchodska. Další tři projekty se týkaly zabezpečení jednotlivých muzejních objektů a expozic. S památkáři byly konzultovány a odsouhlaseny projekty obnovy bezpečnostního zajištění polického kláštera a vybudování zcela nového protipožárního zabezpečení Staré školy Dřevěňky. Zbývající projekt inovuje a posiluje zabezpečení budovy muzejního depozitáře v Náchodě.

V rámci specifického výzkumu byla v roce 2020 na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové ve spolupráci s Muzeem Náchodska realizována první část 3D digitalizace vybraných historických hodin ze sbírek náchodského muzea v rámci projektu Pomocné vědy historické mezi tradicí a moderními přístupy. Projekt bude pokračovat i v roce 2021.

Jako stálý člen Spolku Time machine Česko jsme participovali na přípravě projektů tohoto spolku, jmenovitě na projektové přihlášce v rámci programu Ěta Technologické agentury ČR, kterou na počátku října do veřejné soutěže podala Univerzita Hradec Králové. Výsledky projektové soutěže budou známy na konci března 2021. Připravený projekt je zaměřený na mapování drobné sakrální architektury Broumovska a Policka za využití moderních technologií. Vedle univerzity, muzea a spolku se na přípravě podílela také Agentura pro rozvoj Broumovska.

Dále Time machine Česko podal dvě žádosti na Ministerstvo kultury ČR. První žádost byla zaměřena na zpřístupňování kulturního dědictví Broumovska, kde bychom rádi pokračovali ve výzkumu zaměřeném na odhalení a rekonstrukci podoby nejstarší středověké vrstvy kláštera i města. Viditelným výsledkem by měl být 3D model gotické podoby klášterního kostela, který vzniká na základě 3D skenu současné podoby a souběžného stavebně-historického a archivního výzkumu středověkých pramenů. Druhá žádost byla podána za uspořádání konference Time machine Česko. Konference má představit aktuální možnosti v oblasti péče, ochrany a využívání potenciálu kulturního dědictví, prezentovat úspěšné projekty a případy ze zahraničí, ukázat možnosti spolupráce partnerů z různých oborů a institucí.

Během roku 2020 muzeum i přes komplikace spojené s pandemií úspěšně realizovalo druhý ročník projektu Virtuální univerzity třetího věku v Hronově. Podobně jako v roce 2019, i tentokrát vyhovělo město Hronov žádosti muzea o podporu projektu.

Muzeum je partnerem přeshraničního projektu „Festival zážitků“ v regionu Kladské pomezí v rámci programu Interreg V-A (CZ-PL). V roce 2020 měla být realizována část

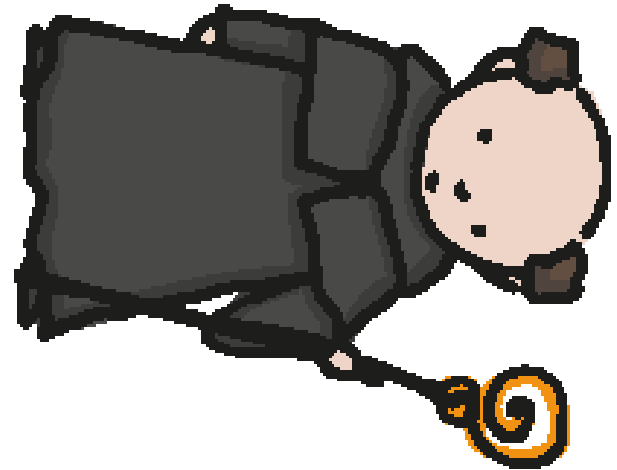
m

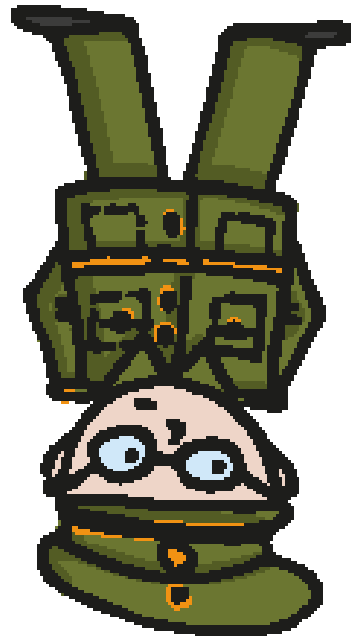
z

u

e

m

CTENAR REPORTÉR (deník)

Muzeum Náchodsko se opět otevírá pro veřejnost

Náchod - Dnes se Muzeum Náchodsko opět otevírá veřejnosti. Stálou expozici v Broučkově domě na Masarykově náměstí v Náchodě jsme nejenom rozšířili o pár nových exponátů, ale přichystali jsme i vánoční výstavu Betlémy, která nakonec nahradí původně avizovanou výstavu Těšíme se na Vánoce. Ve výstavní síni na vás pak čeká výstava Ing. arch. František Kulhánek - náchodský Gočár, kterou jsme se vzhledem k okolnostem rozhodli prodloužit až do 17. ledna 2021.

Stará škola Dřevěnka v Polici nad Metují se návštěvníkům otevře v pátek 4. prosince výstavou „Hračky, aneb také jste to našli pod stromčkem?“ Od stejného data bude otevřen i Jiráskův rodný domek v Hronově, kde se každý prosincový víkend (od pátku do neděle) můžete těšit na prohlídky s tradiční vánoční výzdobou. Trhy se v Jiráskově rodném domku letos bohužel nakonec neuskuteční. Náhradou za ně ale může být jednodenní farmářský trh v klášteře v Polici nad Metují, který se koná hned v sobotu 5. prosince. Bližší informace o všech chystaných akcích najdete na našich webových stránkách www.muzeumnachodsko.cz Těšíme se na vaši návštěvu a prosíme o ohleduplnost při dodržování hygienických pravidel.

PES

Pokračování

V neděli jsme hospitalizovaný poslední listopad jejich bylo 89. Před na konci října toci. Podle mě přístupovat indi některým region rozvolňování m opět zkomplikov

Patří k takovým Náchodsko?

Na to je těžká o potřeba na jedné važovat zdraví ob ský život a na strá socio-ekonomick logické dopady, k ření přináší. Jsem nemusím být tím který činí rozhodn se na to budu diva dem zdravotníků. zřejmě pokud by k vaní nedošlo, tak s pravděpodobnosti klidnější nadcház e a Vánoce. Nemysli krajská hygiena by ci, kdy by byla sch pletné trasovat. T mentě, kdy se opa volní budeme m

Muzeum náchodsko

Muzejní uličník

Muzeum vyráží do ulic!

Druhá vlna koronavirové pandemie uzavřela návštěvníkům naše expozice a výstavy. Nevzdá! Zvěme vás k seznámení s muzejními expozicemi bezpečně, teď a tady, na ulici. Bez vstupenek a otevírací doby!

Muzejní uličník

Muzeum vyráží do ulic!

Druhá vlna koronavirové pandemie uzavřela návštěvníkům naše expozice a výstavy. Nevzdá! Zvěme vás k seznámení s muzejními expozicemi bezpečně, teď a tady, na ulici. Bez vstupenek a otevírací doby!

Muzejní uličník

Muzeum vyráží do ulic!

Druhá vlna koronavirové pandemie uzavřela návštěvníkům naše expozice a výstavy. Nevzdá! Zvěme vás k seznámení s muzejními expozicemi bezpečně, teď a tady, na ulici. Bez vstupenek a otevírací doby!

Muzeum náchodsko

PF 2021

V historii jsme to zvládli už mnohokrát...
...zvládneme to společně i teď!

zaměřená na prezentaci potenciálu naší expozice v kulturní památce Stará škola Dřevěnka v Polici nad Metují. Vzhledem k průběhu pandemie koronaviru bylo rozhodnuto o přesunutí a realizaci programu v létě 2021.

Dále jsme nečerpajícími partnery projektu Centra tradičních řemesel na cestě Via Fabrilis v rámci dotačního programu Interreg V-A (CZ-PL) koordinovaného Městským muzeem v Jaroměři a městem Jaroměří, který byl roku 2019 přijat k financování. V rámci projektu se počítá s propagací objektů spojených s tradičními řemesly, zvláště Staré školy Dřevěnky v Polici nad Metují, jakož s pořádáním souvisejících aktivit.

PARTNERSTVÍ

Klíčová pro fungování je spolupráce muzea s jeho zřizovatelem, Královéhradeckým krajem. Vedle řady dalších témat a úkolů jsme v roce 2020 spolupracovali na přípravě Strategie rozvoje kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje na léta 2021–2027. Kromě zpětné vazby k obecným částem a reflexe výjimečného stavu či „nové normality“, resp. předpokládaných důsledků pro kulturu, jsme připravili SWOT analýzu a strategický plán Muzea Náchodska pro dané období.

Partnery Muzea Náchodska jsou tři města, v nichž muzeum sídlí – Náchod, Hronov a Police nad Metují. Všechna tři města každoročně poskytují muzeu dotace na provoz, jež jsou nezanedbatelným doplňkem k prostředkům poskytnutým naším zřizovatelem, Královéhradeckým krajem. Města nadto poskytují muzeu podporu i jiným způsobem. Díky podpoře města Hronova provozuje muzeum v Hronově virtuální univerzitu třetího věku. Město Náchod poskytuje od roku 2019 muzeu bezplatně prostor náchodské výstavní síně. Muzeum se naopak aktivně zapojuje do některých akcí pořádaných městy, či jejich organizačními složkami a příspěvkovými organizacemi. Jmenovat lze například Sousedský masopust v Náchodě, divadelní festival Jiráskův Hronov, či tradiční Kvíčerovskou pouť v Polici nad Metují.

Naše zvláštní poděkování za spolupráci v roce 2020 náleží vedení měst Police nad Metují a Hronova, která po mnoha letech stagnace či dokonce poklesu dotací na provoz prosadila jejich zvýšení. Těší nás, že v situaci, kdy je muzeum zřizováno krajem, nepřevládá názor, že příslušná města mají muzeum „zadarmo“. Ceníme si tohoto výrazu podpory naší práce a tuto podporu proměňujeme k užitku měst. Pokud nám vzrostla dotace na pobočky v Hronově a Polici, projevilo se to na vzhledu poboček i na kvalitě poskytovaných služeb. Naším partnerům z měst dávají dotace prostor vstupovat do dramaturgie muzea. Pokud je to možné, rádi realizujeme jejich záměry.

Muzeum je součástí oborové sítě. Aktivně spolupracuje s ostatními pamětovými institucemi v regionu, obvykle při přípravě výstav formou zápůjček sbírkových předmětů a kompletních výstav. Jsme též aktivním členem Asociace muzeí a galerií ČR. Asociace poskytla v letech 2019 a 2020 muzeu účinnou odbornou pomoc při řešení některých aktuálních otázek. Mimo to bylo Muzeum Náchodska přizváno ke členství v Kolegiu muzeí kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků, které sdružuje především městská muzea regionu. Spolupráce je nejužší v Polici nad Metují, kde Muzeum Náchodska spolu s Muzeem papírových modelů nabízejí návštěvníkům města společnou vstupenku do svých zdejších expozic a vydávají také společné propagační materiály. S dalšími muzei připravujeme, realizujeme, nebo jsme v minulosti realizovali společné projekty, a to i na polské straně hranice (Kłodzko, Kudowa-Zdrój). V roce 2020 jsme zahájili jednání o zahraniční spolupráci s Muzeem lidové architektury v Užhorodě, které následně přerušil nástup pandemie. S dalšími – domácími – institucemi započala vyjednávání o společném vstupném, jmenovitě s Galerií výtvarného umění v Náchodě. Usilujeme o komplexnější řešení v celém regionu, například formou návštěvnické karty, kde bude za jednu cenu pro časově ohraničené období k dispozici vstupenka do zapojených kulturních institucí (případně výrazná sleva na běžné vstupné), ideálně také jízdenka veřejné dopravy a výhodná nabídka dalších služeb (ubytování, stravování, suvenýry s vazbou na regionální ekonomiku).

Vzhledem k edukačním aktivitám muzeum nezapomíná ani na vazby k jednotlivým stupňům škol. Vedle nižších stupňů vzdělávání využívá též personálního propojení s Jiráskovým gymnáziem v Náchodě. Tradičně dobrá je spolupráce se základními uměleckými školami ve všech třech sídelních městech, které pravidelně zajišťují hudební programy na vernisáže výstav. Jako stále významnější se ukazuje spolupráce Muzea Náchodska s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové, ať už v oblasti archeologie, praxe studentů fakulty v muzeu, či přípravě různých vědeckých projektů.

Muzeum se hlásí k občanské společnosti, a proto také spolupracuje s občanskými spolky, sdruženími i aktivními jednotlivci. Poskytujeme prostory k výstavám a akcím, asistenci při instalaci výstav, odbornou podporu či propagaci. Věříme, že specifikem roku 2020 zůstane partnerství se zdravotnickými zařízeními a institucemi sociálních služeb formou aktivního zapojení Muzea Náchodska do šití roušek, zejména na jaře. Naši zaměstnanci našli na tři tisíce kusů roušek, které pak našly své uplatnění v nemocnicích v Náchodě, Trutnově a Dvoře Králové nad Labem, v domovech důchodců a dalších sociálních službách.

V roce 2020 spolupracovalo Muzeum Náchodska s těmito institucemi, spolky a jednotlivci

Město Náchod, Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu Městského úřadu Náchod. Muzeum Náchodska spolupracovalo s městem Náchod při realizaci dvou výstav připomínajících události roku 1989 v Náchodě, které byly představeny veřejnosti na přelomu let 2019 a 2020. Při krajských volbách 2020 poskytlo muzeum, tak jako v předchozích letech, prostory své stálé muzejní expozice pro volební místnost. Město Náchod naopak muzeu při znovuootevření muzejních expozic poskytlo bezplatně nedostatkové jednorázové roušky určené pro návštěvníky.

Město Hronov, Kulturní a informační středisko. Tak jako v předchozích letech Muzeum Náchodska ve spolupráci s KIS Hronov společně zajišťovalo komentované prohlídky Jiráskova divadla a muzea a koordinovalo otevírací doby muzea a rodného domu Aloise Jiráska při festivalu Jiráskův Hronov. Společně jsme také uspořádali dvě výtvarné výstavy.

Město Police nad Metují, Pellyho domy – Centrum kultury, vzdělávání a sportu, pro nějž zajišťujeme cyklus vlastivědných vycházek a přednášek na Univerzitě volného času.

Spolek Time machine Česko. V roce 2020 jsme se stali stálým členem a začali připravovat společné projekty. Spolek se přidává k celoevropskému konsorciu Time machine vytvářením provázané sítě institucí, které budou provozovat rozsáhlou distribuovanou digitalizační a výpočetní infrastrukturu, jejíž cílem bude propojit historii a kulturu po celém světě. Hranice mezi minulostí a budoucností se bude postupně stírat. Spolek Time machine se stane silným spojencem, který zajistí ochranu rozmanitosti každé z identit působících v daném místě.

Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové. S univerzitou v Hradci Králové spolupracuje Muzeum Náchodska především v oblasti archeologické památkové péče, při praxích studentů a dalších projektech. V roce 2020 to byl především záchranný archeologický výzkum na Zámecském kopci v Náchodě, rozběhl se projekt 3D skenování sbírek muzea, muzeum se spolupodílelo také na realizaci projektu Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad, v jejímž rámci byla uspořádána mezinárodní konference Monastica historia V.

Středisko volného času Děčko Náchod a Muzeum Náchodska pečují již od roku 1998 o Klub mladých historiků a archeologů, určený pro děti ve věku do patnácti let. Někteří jeho absolventi dnes působí jako profesionální archeologové a historici. Muzeum spolupracuje se SVČ Děčko též na realizaci různých akcí, v roce 2020 zejména při přípravě oblíbeného Sousedského masopustu v Náchodě.

Místní akční skupina Stolové hory. Zapojili jsme se do pracovních skupin na nové rozvojové strategii regionu pro léta 2021–2027.

Petr Bergmann a Vzdělávací a kulturní centrum Broumov o. p. s. V roce 2020 jsme spolupracovali při přípravě výstavy Zdobné upomínkové sklo a porcelán z Broumova, Krkonoš a Kladského pomezí.

Muzeum československého opevnění z let 1935–1938, Pěchotní srub K-S 14 „U Cihelny“ (Ing. Bc. Richard M. Sicha). Dohoda s Muzeem Náchodska o výměně sbírkových předmětů, resp. jejich návratu na místo, odkud pocházejí. Příprava strategií společné prezentace pohraničního opevnění.

Historický ústav Akademie věd ČR (prof. PhDr. Milan Hlaváčka, CSc.) a **Spolek radnických ochotníků** (Mgr. René Keller). Spolupráce s Muzeem Náchodska na uspořádání symposia Jeden jazyk naše heslo bud: Církev a národ. Role církví v procesu českého národního obrození a jeho konceptualizaci.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové – v roce 2020 Muzeum Náchodska zapůjčilo své sbírky na dvě výstavy MVČ. **Třebechovické muzeum betlémů** – v roce 2020 byly zrealizovány vzájemné zápůjčky na výstavu.

Krkonošské muzeum v Jilemnicích – v roce 2020 Muzeum Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Krkonošské muzeum Vrchlabí – v roce 2020 Muzeu Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Muzeum Lomnice nad Popelkou – v roce 2020 Muzeu Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Muzeum Podkrkonoší v Trutnově – v roce 2020 Muzeu Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Muzeum Vysočiny Jihlava – v roce 2020 Muzeu Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Římskokatolická farnost – děkanství Náchod. V roce 2020 Muzeu Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Národní památkový ústav, pracoviště Telč – v roce 2020 Muzeum Náchodska poskytlo zápůjčku na výstavu.

Českobratrská církev evangelická – v roce 2020 zapůjčila exponáty na výstavu.

Muzeum Kahan III – klub československého opevnění z let 1935–1938 v roce 2019–2020 zapůjčilo exponáty na výstavu.

Městské muzeum v Jaroměři – spolupráce na realizaci projektu Centra tradičních řemesel na cestě Via Fabrilis.

Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují. Od roku 2019 jsou k dispozici společné vstupenky do expozic obou muzeí v Polici nad Metují, od roku 2020 pak společné propagační materiály.

Hotel Beránek Náchod a. s. V roce 2020 byla realizována spolupráce, díky níž dostávají ubytování hosté poukaz na návštěvu vybrané muzejní pobočky zdarma. Součinnost, směřující k integraci aktérů cestovního ruchu, bude pokračovat i v roce 2021.

Regionální muzeum a galerie v Jičíně – Muzeum hry. V roce 2020 spolupráce při vydání publikace.

Základní umělecká škola Hronov. Zajišťuje hudební program na vernisážích výstav.

Základní umělecká škola Náchod. Zajišťuje hudební program na vernisážích výstav.

Základní umělecká škola Police nad Metují. Zajišťuje hudební program na vernisážích výstav.

Městská knihovna v Náchodě. V prostorách knihovny realizujeme část výstavních aktivit muzea.

Apeiron, z. s. V roce 2020 uspořádalo Muzeum Náchodska ve spolupráci se spolkem výstavu grafik Karla Demla. **Spolek Vyrobena v Hronově** ožívuje ve spolupráci s muzeem od roku 2019 Jiráskův rodný domek úspěšnými dny řemesel okolo velikonočních a vánočních svátků.

Sdružení Cech panen rukodělných, zaměřené na zachování starých řemesel, naplňuje akcemi starou polickou školu Dřevěнку.

Spolek přátel vojenské historie Dobrošov se stará o muzejní objekt N-S 78 Polsko, součást pohraničního opevnění, veřejnosti přístupnou o vybraných státních svátcích.

Ing. Michal Prášil, Mgr. Jan Hrubecký (MVČ), Pavel Minář, Ondřej Schejbal. Děkujeme za spolupráci na projektu revitalizace národní kulturní památky Pevnost Dobrošov a tvorbě nové expozice.

Přátelé Na Městečku – nezávislé sdružení občanů Machova. V roce 2020 spolupráce na projektu vycházek po Nízké Srbské, Machově a Machovské Lhotě.

Ateliér malířů a grafiků (AMAG) Náchod. Muzeum poskytuje výstavní prostory a spolupracuje s Ateliérem v rámci cyklu Náchodské výtvarné jaro.

Fotoklub Náchod. Muzeum poskytuje výstavní prostory a spolupracuje s Fotoklubem v rámci cyklu Náchodský fotografický podzim.

Facebookové profily destinačních portálů kladskepozezi.cz a broumovsko.cz. Spolupráce na sdílení programu Muzea Náchodska i našich příspěvků.

Butlers Dragonerregiment, z. s. Spolek vojenské historie se podstatnou měrou podílel na zajištění komponovaného programu při vernisáži výstavy a oslavách útěku Fridricha Falckého.

Regiment zemské hotovosti. Členové sdružení skupin historického šermu se podstatnou měrou podíleli na zajištění komponovaného programu při vernisáži výstavy a oslavách útěku Fridricha Falckého.

Mgr. Veronika Pilná, Ph.D. – Historické oděvy. Zapůjčením a instalací replik dobového oblečení významnou měrou přispěla k úspěchu výstavy Ztracená podkova zimního krále.

Sdružení pro Vízmburk, z. s. Muzeum poskytuje spolku odbornou pomoc (kontrolní dny při realizaci zastřešení hradu Vízmburk a jeho prezentaci).

Spolek přátel historie Koldovka, z. s. Muzeum poskytuje spolku odbornou pomoc.

Pivovar Primátor, a. s. V roce 2020 navázal systematickou spolupráci s muzeem při přípravě muzejních akcí, například při Sousedském masopustu a Muzejním dnu.

Sovart Gallery, Rusko. V roce 2020 se rozhodla darovat

Muzeu Náchodska soubor grafik a kreseb k ruskému vydání Starých pověstí českých Aloise Jiráska.

Broumov 2028 (Anna Smékalová). Podporujeme kandidaturu Broumova na titul Evropské hlavní město kultury.

Všem partnerům ze srdce děkujeme a těšíme se na další spolupráci!

WEBOVÉ STRÁNKY

Webové stránky www.muzeumnachodska.cz v roce 2020 zaznamenaly **141 002** návštěv (zhlédnutí) a **41 053** (unikátních) návštěvníků. Oproti předchozímu roku tak došlo k výraznějšímu nárůstu (2019: 117 579 návštěv a 33 026 návštěvníků). Nárůst nepochybně souvisel s posílením role virtuálního prostoru v době pandemie koronaviru.

Deset nejnavštěvovanějších stránek je (v tomto pořadí): HomePage, Kontakty, Dobrošov, Nově objevené vyobrazení historika Josefa Myslimíra Ludvíka, Muzeum města Police nad Metují, Dějiny Náchoda a Náchodska, Na Berlín!, Rodný domek Aloise Jiráska, Knihovna Muzea Náchodska – fond starší a regionální literatura a Muzeum Aloise Jiráska.

Návštěvníci pro přístup na naše stránky používali operační systémy MS Windows – 56 %, Linux – 32 % (27 % Android, 2 % Ubuntu, 3 % ostatní), XNU – 8 % (OS X – 4 %, iOS – 4 %), jiný – 4 % (neznámý, FreeBSD, Series40) a prohlížeče Chrome – 42 %, Firefox – 18 %, Opera – 6 %, Safari – 4 %, Edge – 2 %, jiný – 28 %.

FACEBOOK

V roce 2020 se velká část programu Muzea Náchodska přesunula do virtuálního prostoru a sociální sítě se tak staly nenahraditelným pomocníkem při komunikaci s veřejností. Facebook se ukázal jako účinná platforma ke zprostředkování okamžité změny programu s vysokým dosahem mezi sledujícími.

Po celý rok se na této sociální síti pravidelně objevovaly nejenom plakáty s pozvánkami na různé akce muzea, ale také fotografie z výstav, přednášek, dílniček pro děti i zajímavosti z dění muzea, nebo odkazy na rozhlasové či novinové reportáže.

Během první vlny pandemie se Muzeum Náchodska prostřednictvím Facebooku zapojilo do projektu Královéhradeckého kraje s názvem #pootevřeno a sledující nechal nahlédnout za zavřené dveře muzea. Představili jsme obvyklou práci jednotlivých zaměstnanců, jejich zapojení do šití roušek, připravili novinky, které na návštěvníky po otevření čekaly, a ukázali tím, že i když je muzeum pro veřejnost zavřeno, pracuje se dál.

Novinkou roku 2020 byla pravidelná videa převážně z vernisáží výstav a dalších akcí pořádaných muzeem, kterých bylo nakonec zveřejněno patnáct. Nejvíce sledující zaujalo asi třiminutové video Josefa Hejduka, který Muzeu Náchodska věnoval papírový model bývalého židovského města v Náchodě. Toto video, v němž pan Hejduk vzpomíná na dětství prožité právě v židovské čtvrti, mělo ke konci roku třináct set zhlédnutí. Nejvyšší dosah z fotografií zaznamenal příspěvek o houfnicích na tvrzi Dobrošov. Měl více než sedm tisíc zhlédnutí a padesát sedm kladných hodnocení čtenářů.

Využili jsme i funkce tvorby Událostí k jednotlivým akcím muzea, kam se zájemci mohli předem přihlašovat. Dále se velice osvědčila užší spolupráce s facebookovými profily destinačních portálů kladskepomezi.cz a broumovsko.cz. Tyto profily pravidelně sdílely jak program Muzea Náchodska, tak i samotné příspěvky námi zveřejněné, a zajišťovaly tak vyšší dosah.

Rok 2020 jsme na Facebooku uzavírali s 835 sledujícími, což je oproti roku 2019 nárůst o 242 nových fanoušků. Zveřejněno bylo přes 250 příspěvků.

INSTAGRAM

Stejně jako na facebookovém profilu se i instagramové příspěvky týkaly nejenom prezentace chystaných akcí muzea, ale i nahlédnutí do zákulisí muzejního života. V roce 2020 k tomu začalo Muzeum Náchodska ve větší míře využívat jeden z nástrojů této sociální sítě – tzv. stories, což jsou patnáctivteřinové příběhy, které jsou na Instagramu viditelné pouze čtyřadvacet hodin. Sledující tak mohli zhlédnout aktuální záběry z právě konaných akcí, z průběhu natáčení rozhovorů do Českého rozhlasu či exkurzí zaměstnanců v jiných muzeích, ukázky z chystání nebo bourání výstav a mnoho dalších zajímavostí. Stories jsme také využili během první vlny pandemie koronaviru k tvorbě celkem čtyř kvízů. Otázky se týkaly jednotlivých poboček Muzea Náchodska a spolu se správnými odpověďmi jsou uloženy na instagramovém profilu muzea v tzv. highlights. Vyzkoušet kvíz si tak může každý kdykoliv.

Ačkoliv profil Muzea Náchodska na Instagramu funguje teprve od poloviny roku 2018, dokázal si získat přízeň již 934 sledujících. Za rok 2020 se jedná o nárůst o 334 nových followerů, kteří mohli zhlédnout celkem 190 příspěvků a odměnili je 6600 srdíčky.

DALŠÍ PROPAGAČNÍ ČINNOST

Stejně jako v předchozím roce se pokračovalo v propagaci muzea pomocí vylepovacích ploch ve městech, v nichž se nachází naše pobočky. V roce 2020 bylo pole působ-

nosti rozšířeno o Obecní úřad Studnice, který plakáty vylepuje do pěti obcí, jež pod úřad spadají. Potenciální návštěvníci se mohli o programu z plakátů a Náchodských muzejních novin dozvědět nejen v Informačním centru v Náchodě, Polici nad Metují a Hronově, ale od září i v České Skalici. Plakáty lákají na výstavy, vernisáže, muzejní sedánky nebo tvořivé dílničky. V době uzavření muzea z důvodu pandemie koronaviru jsme využili plakátovací plochy k prezentaci vybraných sbírkových předmětů. Celkem bylo během prosince vylepeno šest variant plakátů. Od října 2020 se program Muzea Náchodska objevuje i na plakátech Kulturního měsíčníku pro město Náchod. Pozvánky na akce muzea bylo možné také zaslechnout v náchodském městském rozhlase.

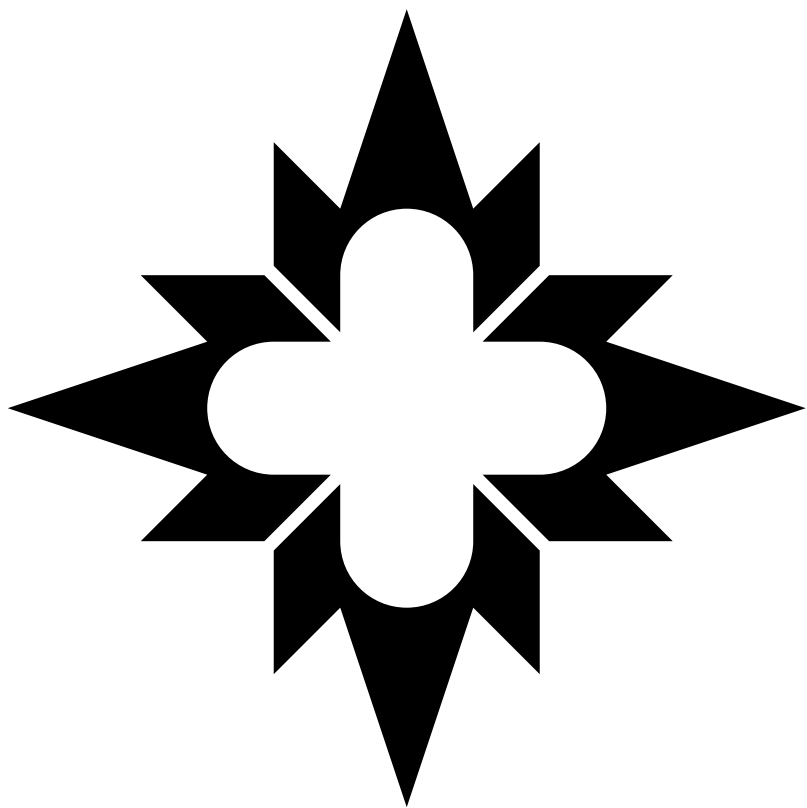
Začátkem roku došlo k aktualizaci údajů o muzeu na internetových turistických portálech (např. tripadvisor.com, mapy.cz, museum.cz, hkregion.cz, do-muzea.cz) a začalo se ve větší míře využívat možnosti propagace právě na těchto platformách. Pravidelně se objevují pozvánky na akce muzea na kladskepomezi.cz, broumovsko.cz (včetně jejich facebookových a instagramových účtů) a kudyznudy.cz.

Větší míru propagace jsme zacílili na výstavu Ztracená podkova zimního krále, které bylo věnováno první číslo Náchodských muzejních novin roku 2020. Vytisknuty byly speciální pozvánky, jež byly k dispozici také v Informačním centru Náchod nebo na recepci Hotelu Beránek. Zajištěno bylo i několik reklamních bannerů, umístěných např. u nádraží v Náchodě nebo u Jiráskova rodného domku v Hronově. Na rádiu Blaník byl po dobu cca čtrnácti dnů vysílán speciální spot lákající na vernisáž.

Protože rok nepřál osobnímu setkávání, pokusili jsme se také proniknout více do on-line prostředí. Ke Dni archeologie se podařilo natočit video o konzervování a restaurování archeologických nálezů, Fotoklub Náchod, s nímž muzeum spolupracuje při přípravě cyklu Náchodský fotografický podzim, pak připravil on-line komentovanou prohlídku výstavy František Kulhánek – náchodský Gočár.

4.
Návštěvnost

V roce 2020 navštívilo výstavy a expozice ve všech objektech Muzea Náchodska celkem 5509 platících návštěvníků, dále bylo evidováno 4069 neplatících návštěvníků, tj. celkem **9578** návštěvníků (v roce 2019 evidováno 8481 platících a 8501 neplatících návštěvníků). K výraznému snížení počtu došlo zejména kvůli uzavření všech poboček v důsledku koronavirové pandemie. Tento rok také neplynuly žádné příjmy ani počty návštěvníků z dobrošovské pevnosti, neboť byla po celý rok uzavřena kvůli revitalizaci.

V roce 2020 navštívilo expozici Dějiny Náchoda a Náchodska a krátkodobé výstavy v **Broučkově domě** a ve **Výstavní síni 3933** návštěvníků. Vzhledem k uzavření muzeí na jaře a na podzim nebyl pokles až tak výrazný, neboť se podařilo (byť s odkladem) připravit návštěvnický atraktivní výstavu, která byla instalována na obou náchodských pobočkách.

Pevnost Dobrošov byla v roce 2020 pro veřejnost uzavřena z důvodu probíhající revitalizace. Zájem o prohlídku trval i přes omezení kvůli pandemii Covid-19. Obzvláště v letních měsících jsme odpovídali na desítky dotazů na otevírací dobu. Budeme rádi, pokud zájem přetrvá do skončení revitalizace i pandemie, kdy návštěvníky rádi uvítáme.

I během probíhajících prací zůstalo částečně funkční parkoviště a volně přístupná naučná stezka v okolí tvrze.

V zimním období je možné využít části naučné stezky pro běžecké lyžování.

Jiráskův rodný domek a **Jiráskovo muzeum** v roce 2020 zaznamenaly **2703** návštěvníků, což ve srovnání s předchozím rokem znamená výrazný pokles počtu zájemců. Bylo to způsobeno především zavřením těchto poboček v atraktivních termínech jako jsou Velikonoce či Vánoce, jež jsou tradičně velmi početně navštíveny.

V roce 2020 navštívilo expozice, výstavy a kulturní akce v **Klášteře Police nad Metují** a **Staré škole Dřevěnce** celkem **2464** platících i neplatících návštěvníků. Oproti roku 2019 došlo k poklesu návštěvníků, nicméně některé akce byly hojně navštíveny. Za zmínku stojí zejména noční komentované prohlídky kláštera, které zaznamenaly velký ohlas a byly vždy vyprodány.

Specifikem návštěvnosti v Polici nad Metují je vysoký počet návštěvníků na bezplatných akcích, které muzeum spolupořádá s dalšími subjekty, jako je město Police nad Metují (CKV Pellyho domy), Římskokatolická farnost Police nad Metují a především spolek Cech panen rukodělných. Zmínit lze Noc kostelů – muzejní noc, Den otevřených dveří o státním svátku 28. října, Velikonoce v Dřevěnce, řemesla o Kvíčerovské pouti, Svatomartinské posezení v Dřevěnce či adventní Dřevěнку. Většina těchto akcí se však vzhledem k vládním opatřením v souvislosti s epidemií koronaviru neuskutečnila.

Návštěvnost v průběhu roku 2020

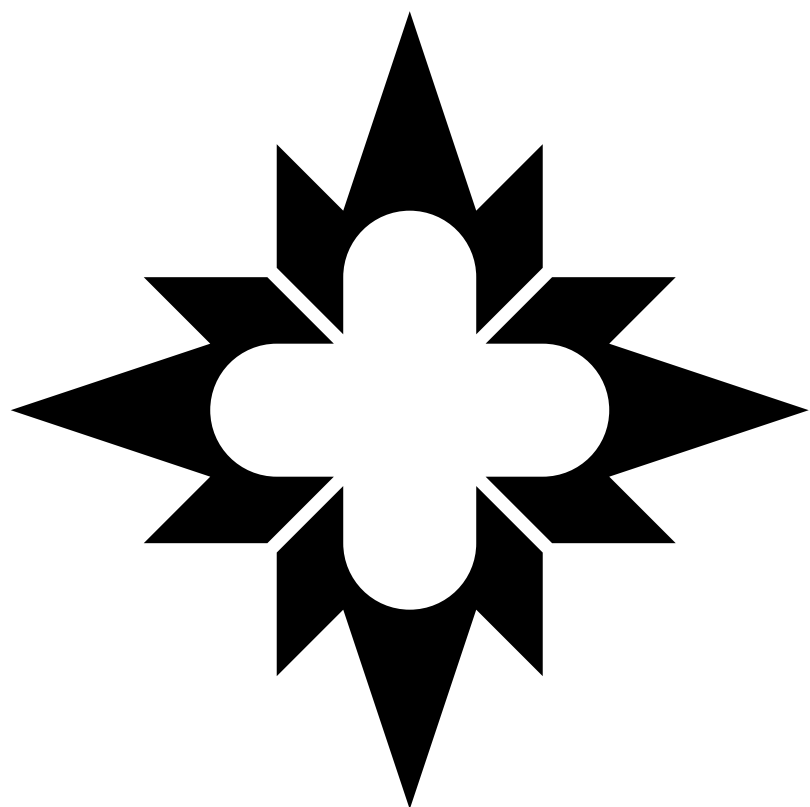
	Náchod		Dobrošov		Hronov		Police n. M.		ostatní	
	platící	neplatící*	platící	neplatící*	platící	neplatící*	platící	neplatící*	platící	neplatící*
Leden	106	84	zavřeno (rekonstrukce)		rekonstrukce	0	189	19		122
Únor	354	422	zavřeno (rekonstrukce)		rekonstrukce	0	11	3	11	68
Březen	172	83	zavřeno (rekonstrukce)		rekonstrukce	0	8	1		
Duben	0	0	zavřeno (rekonstrukce)		0	0	0	0		
Květen	0	142	0	20	51	5	0	4		
Červen	72	510	zavřeno (rekonstrukce)		256	26	94	52		30
Červenec	388	235	zavřeno (rekonstrukce)		626	45	425	88		33
Srpen	468	289	0	8	889	275	325	350		
Září	167	132	zavřeno (rekonstrukce)		284	75	123	62	21	110
Říjen	50	98	zavřeno (rekonstrukce)		55	15	22	8		15
Listopad	0	0	zavřeno (rekonstrukce)		0	0	0	0		
Prosinec	111	50	zavřeno (rekonstrukce)		86	15	145	535		140
Celkem	1888	2045	0	28	2247	456	1342	1122	32	518
Celkem	3933		28		2703		2464		450	
Celkem	9578									

* Neplatící návštěvníci zahrnují návštěvníky vernisáží, děti do šesti let, mateřské školy, účastníky doprovodných akcí a programů s volným vstupem (muzejní noci, dny otevřených dveří) a návštěvníky akcí, jichž je Muzeum Náchodska spolupřátatelem, ale konají se v cizí režii (dny řemesel).

Návštěvnost – tržby v Kč 2013–2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náchod	81 768	74 185	70 570	61 493	37 042	73 838	82 955	71 025
Pevnost Dobrošov	1 424 870	1 500 650	1 514 790	1 491 970	1 067 700	631 370	54 320	0
Hronov	70 555	64 287	62 047	61 654	83 237	73 482	134 150	88 320
Police nad Metují	38 381	23 490	25 885	25 772	21 572	78 305	59 435	68 635
Celkem	1 618 239	1 662 612	1 673 292	1 640 889	1 209 551	856 995	330 860	227 980

5.
Práce se sbírkou

Rozsáhlý sbírkový fond Muzea Náchodska vznikl jak vlastní sbírkotvornou činností, tak administrativním slučováním několika městských muzeí (kromě současných poboček také muzea v Červeném Kostelci a Novém Městě nad Metují). Čítá mj. archeologickou sbírku (nejstarší fond od roku 1879), etnografické sbírky (včetně téměř tří set podmaleb na skle), sbírku historického nábytku, sbírku keramiky a historického porcelánu, sbírku historického skla, sbírku řemesel a dějin techniky, sbírku textilu a oděvů, sbírku zbraní a militarií, numismatickou sbírku, sfragistickou sbírku, sbírku výtvarného umění, sbírku fotografií či sbírku rukopisů a listin. Další sbírky se týkají volného času, dětí a školství, včetně sportu, divadla a hudby. Sbírkotvorná činnost spolu s odbornou správou sbírky je základní prací muzea, bez níž by byly prezentační a další aktivity jen těžko myslitelné a realizovatelné.

ULOŽENÍ SBÍRKOVÝCH FONDŮ

Sbírkové fondy Muzea Náchodska jsou v současné době uloženy v depozitářích, které se nacházejí ve čtyřech budovách – ve Staré radnici v Náchodě, v depozitáři v Kladské ulici v Náchodě, v Jiráskově muzeu v Hronově a v klášteře v Polici nad Metují. Další sbírkové předměty jsou uloženy ve stálých expozicích v Broučkově domě v Náchodě, v Jiráskově rodném domku a Jiráskově muzeu v Hronově, Staré škole Dřevěnce a klášteře v Polici nad Metují.

Depozitární prostory ve všech budovách vycházejí z historického umístění sbírkových fondů, a i když se muzeum snaží zlepšit uložení jednotlivých předmětů např. lepším vybavením jednotlivých depozitářů (v roce 2020 se podařilo zakoupit policový systém do depozitářů v Kladské ulici, našít ochranné obaly na sbírkové předměty a nakoupit krabice na uložení), jejich klimatické podmínky zcela neodpovídají současným požadavkům na moderní muzejní depozitáře. Týká se to zejména změn teplot a prachotěsnosti.

Všechny depozitáře jsou zabezpečeny pomocí systému EZS, systém EPS chybí v klášteře a Staré škole Dřevěnce v Polici nad Metují, v Jiráskově muzeu v Hronově a v depozitáři na Kladské ulici. V roce 2020 jsme připravili a podali tři projektové žádosti, jejichž předmětem je zdokonalení zabezpečení našich objektů. Kapacita depozitářů není dostatečná, zvláště pokud by muzeum uskutečnilo svůj záměr a pokusilo se sjednotit veškeré své fondy na jednom (což je z hlediska kapacity nereálné), maximálně dvou místech. Toto sjednocení fondů by bylo třeba nejen kvůli větší přehlednosti a dostupnosti jednotlivých fondů, ale také kvůli odvezení předmětů z nevyhovujících úložných prostor.

ROZŠIŘOVÁNÍ SBÍRKY

Sbírka muzea je rozšiřována na základě vlastních sběrů, darů, nákupů a převodů z fondů doprovodné dokumentace. Rok 2020 byl ve znamení celostátních omezení a restrikcí spojených se zabráněním šíření nemoci Covid-19 a projevil se i v pohybu a množství nově nabytých sbírkových předmětů za účelem rozšíření sbírkového fondu. V tomto roce bylo nově zapsáno pouze 166 přírůstkových čísel. Bylo podepsáno 14 darovacích smluv, proběhly 2 koupě a 11 vlastních sběrů. Vlastní archeologické výzkumy nebyly v tomto roce evidovány, pouze několik dílčích nálezů. Přírůstky jsou průběžně zaznamenávány do Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury České republiky a stejně tak i zapisovány do elektronické sbírkové evidence muzea v systému Museion. V uplynulém roce se ve druhém stupni evidence zpracovalo 1558 inventárních čísel. K 31. prosinci 2020 je v CESu hlášeno 54 568 evidenčních čísel.

Do přírůstkové knihy knihovny Muzea Náchodska bylo za rok 2020 nově zapsáno 246 přírůstkových čísel, 122 knihovních jednotek. Vlastním vydáním přibyly do knihovny 4 jednotky, 69 jich bylo koupeno a 49 darováno. V těchto jednotkách nedošlo k žádným úbytkům. Celkem tedy ke konci roku 2020 čítá knihovna 16 779 knihovních jednotek. Knihovní fond byl zpracováván pomocí moderního knihovnického elektronického systému Tritius. Pokračovala tvorba webového knihovního katalogu, přístupného na webových stránkách muzea pro potřeby nejširší veřejnosti od září roku 2019. Katalog byl nadále průběžně rozšiřován, doplňován a obohacován o další nové položky, pokračuje rovněž práce na retrokatalogizaci, dochází taktéž k tvorbě, revizi, doplňování a opravám starších stávajících záznamů knihovních dokumentů i tzv. knihovnických autorit. Celkem bylo opraveno přes 400 záznamů původních knihovnických autorit, v nichž se vyskytla chyba. Jejich odstraněním bylo úspěšně zamezeno dalšímu nežádoucímu přenášení do dalších záznamů vytvářených všemi uživateli společného katalogu, nejen katalogizátorem našeho muzea. Nově se podařilo zahájit katalogizaci jednotlivých článků (125 položek) z vybraných časopisů a sborníků, o něž jeví badatelé z řad veřejnosti největší zájem. Pro možnost efektivního využívání dokumentů zařazených do jednotlivých knihovních fondů zůstávají i nadále v platnosti pomocné katalogy, které jsou taktéž průběžně doplňovány a kompletovány. Zde se podařilo v úplnosti dokončit a doplnit soupis fondu regionální literatury (fond R, celkem 806 položek), u fondu příruční knihovny bylo doplněno 300 inventárních čísel, kompletně byl doplněn soupis fondu dokumentů tzv. elektronických zdrojů. V roce 2020 knihovnu vzhledem k pandemii prezenčně navštívili pouze tři zájemci. Bylo uskutečněno 59 výpůjček, z toho 47 absenčních a 12 prezenčních.

Mezi zajímavé přírůstky roku 2020 patří zahraniční dar, soubor 35 ilustrací od Ivana Spasskeho, původně určených pro ruské vydání Starých pověstí českých, které Muzeu Náchodsko darovala Sovart Gallery (Artur Nisimov) z Ruska. Dále do sbírek přibyl mimo jiné i symbol těchto dní – ústenka v různých provedeních. Také jsme přijali různé druhy hraček, mezi nimi ty z Kovodružstva Náchod, na něž plánujeme i v roce 2021 veřejnou sbírku, aby tento regionální fenomén nebyl zapomenut. V prosinci se také podařilo navázat kontakt se zástupci firmy Kovap, kteří pokračují ve výrobě tradičních plechových hraček a jsou přímými nástupci náchodského Kovodružstva. Pevně doufáme, že v roce 2021 navážeme užší spolupráci. Zajímavou koupí se stal nový přírůstek do fondu militarií – kopie muškety ze 17. století, která byla vystavena na výstavě k připomínce třicetileté války. Zakoupili jsme také velice zdařilou maketu těžkého kulometu vz. 24 „Schwarzlose“ včetně funkční ramenní opěrky. Spolu s dalšími částmi vhodně doplní fond militarií a najde skvělé využití v expozici Pevnosti Dobrošov.

INVENTARIZACE A REVIZE FONDŮ

V roce 2020 byla provedena revize fondů zdravotnictví, hodin, kalendářů a svatebních blahopřání, sportu, her, části fondu hračky, hudebních nástrojů a školství.

E	drobné tisky – hronovský fond	913 inv. čísel
IV-1	zdravotnictví	103 inv. čísel
V-13a	kalendáře	25 inv. čísel
VI-1	oděvy – část fondu (obuv)	99 inv. čísel
VI-2	doplňky oděvů – část fondu (vějíře)	73 inv. čísel
XI-1	hodiny závěsné	116 inv. čísel
XI-2	hodiny stolní	67 inv. čísel
XI-3	hodiny kapesní	75 inv. čísel
XI-4	hodiny náramkové	6 inv. čísel
XI-5	hodiny věžní	12 inv. čísel
XI-6	sluneční	9 inv. čísel
XI-7	hodiny přesýpací	2 inv. čísel
XV-1b	svatební blahopřání	35 inv. čísel
XVI-1	sport	114 inv. čísel
XVI-2	hry	53 inv. čísel
XVI-3	hračky – část fondu	261 inv. čísel
XVII-3b	hudební nástroje	53 inv. čísel
XVIII-1	školství	101 inv. čísel

Celkem tak bylo v rámci inventarizace zkontrolováno **2117** inventárních čísel.

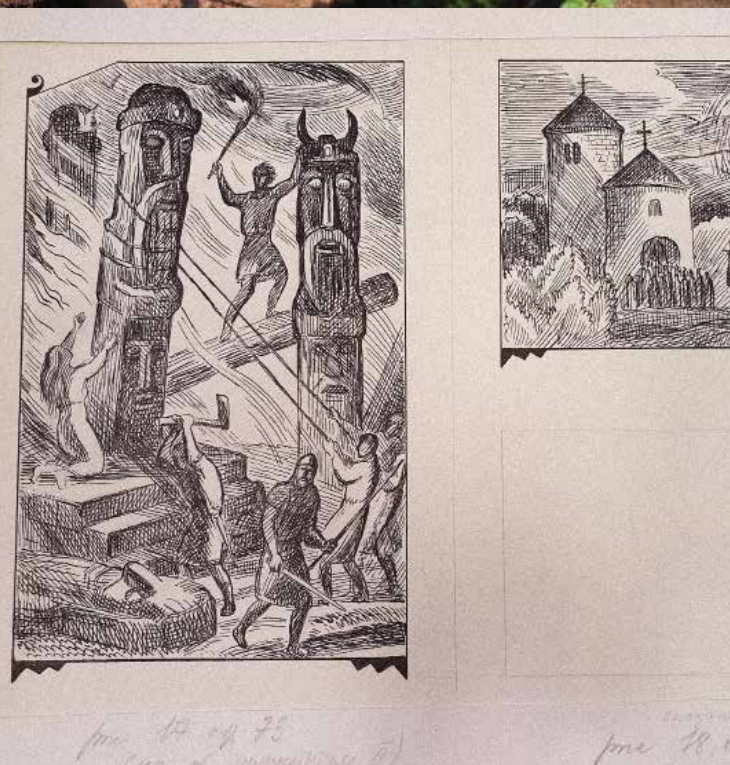
Probíhala také digitalizace záznamů, úprava a doplnění starých či vytváření nových. Za rok 2020 bylo zdigitalizováno 2534 evidenčních čísel. Celkový počet

digitalizovaných záznamů muzea činí 7086. Úspěšně pokračovala tvorba inventárního soupisu hronovského fondu fotografií, který se podařilo doplnit o cca dalších 230 položek. Bylo profoceno 640 inventárních čísel z fondu numismatiky, což znamená faktické zdokumentování přes 6000 kusů bankovek z aversu i reversu. K numismatickému fondu bylo také naskenováno 395 karet.

REVIZE A POŘÁDÁNÍ SBÍREK ARCHIVNÍHO CHARAKTERU

Během roku 2020 bylo velmi úspěšně pokračováno v pořádání neutříděných sbírek archivního charakteru. Na této činnosti se rozhodující měrou podílí studentka magisterského studia archivnictví Bc. Adéla Věra Wagnerová, jejíž nadprůměrná teoretická úroveň vědomostí z tohoto oboru a zejména schopnost jejich aplikace v praktické rovině zaručuje – jak je z výsledků patrné – odbornou úroveň zpracování materiálů archivní povahy.

Vedle pozůstalostního fondu Jaromíra Růžičky byly uspořádány archiválie vázající se k Sidě Volfové. Hotové je též pořádání fondu Sbor divadelních ochotníků Tyl Nové Město nad Metují. Dále byla prováděna práce s dalšími neuspořádanými osobními fondy a následně jejich členění do dílčích kategorií. Těmito kategoriemi zatím byly: osobní/úřední doklady, mezi něž byla ukládána vysvědčení, spořitelní knížky, vkladní knížky, výuční listy, cestovní pasy, čeledínské knížky, pracovní průkazy, členské průkazy, cestovní listy a domovské listy. Další kategorií jsou dokumenty 1914–1918, dokumenty 1919–1945 a dokumenty 1945–1999. Tyto tři kategorie byly ustanoveny pouze dočasně s ohledem na významné historické události, v budoucnu je předpokládáno jejich podrobnější dělení na specifitější celky v momentě roztrídění dalších archiválií. Důležitou kategorií vyčleněnou z pořádaných materiálů muzea jsou potravinyové lístky z období let 1915–1945. Během pořádání došlo k výraznému posunu ve fondu Sokol, kdy se tyto archiválie útržkovitě nacházely mezi různými jinými dokumenty a práce s nimi pro případné výstavy či bádání tak prakticky nebyla možná. Aktuálně již tento vznikající fond obsahuje archiválie čítající na dva archivní boxy. Byly také uspořádány dokumenty Augusty Podlipské, ve kterých se nalézají například zajímavý dopis českého průmyslníka a zakladatele Ondřejovské hvězdárny Josefa Jana Friče, syna básníka Josefa Václava Friče. U již uspořádaných celků byly vytvářeny archivní pomůcky. Týká se to právě výše zmíněné Sidy Volfové či fondu Sbor divadelních ochotníků Tyl Nové Město nad Metují. Byla započata práce s archiváliemi týkajícími se Rybářského spolku Náchod, Komunistické strany Československa a Svazu protifašistických bojovníků.

Během pořádání veškerých dokumentů archivní povahy – jak dosud neutříděných, tak těch vzniklých původně z působnosti Jiráskova muzea v Hronově, byl kladen důraz na kontrolu stavu archiválií a zkoumání jejich věcného obsahu. Veškeré inventarizované hronovské položky i další archiválie byly ukládány do nekyselých papírů a nových certifikovaných archivních boxů, splňujících v rámci možností nejlepší podmínky pro jejich uložení. Následně byly tříděny zejména s ohledem na jejich snadnou dohledatelnost a možnost použití při výstavách, případně při psaní odborných textů.

KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

V roce 2020 bylo konzervátorskou dílnou konzervováno celkem 89 sbírkových předmětů. Nižší počet je dán přítomností pouze jednoho konzervátora – druhý čerpal po téměř celý rok 2020 rodičovskou dovolenou. Velká část z konzervovaných předmětů byla ošetřena v rámci inventarizace fondů hraček a sportu. Na tyto předměty byly našity z plátna nové obaly. Základní konzervací a to hlavně v podobě odstranění nežádoucích nečistot prošlo také 160 předmětů ze skla a keramiky. 20 předmětů bylo zapotřebí očistit a připravit za účelem vystavování. Restaurováno bylo 11 keramických předmětů použitých na výstavu Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. Pro správnost zásahu bylo zapotřebí dohledání původních vzhledů nádob a zvolení nejvhodnějších materiálů k restaurování. Zásah bylo potřeba provést kompletně a v některých případech i s odstraněním předcházejících nevyhovujících zásahů, které měnily jejich vzhled. Předměty byly očištěny, chybějící části doplněny a dobarveny na vhodný barevný odstín.

I v tomto roce pokračovala opatření podporující preventivní konzervaci v podobě celoročního sledování sedmi deponitářů pomocí digitálních dataloggerů a vyhodnocení naměřených celoročních přehledů teploty a relativní vlhkosti v měřeném prostoru. Dále byly pak dohotoveny obalové materiály z rezného plátna v počtu 160 kusů. Použity byly na příbory ze sbírky V-6g. Tato sbírka byla současně přečištěna a zbavena hlavních rizikových faktorů, které by v kontaktu s materiálem mohly způsobit jejich degradaci. Uloženy jsou nyní v sáčcích, které jsou vhodně rozmístěny do 17 odkyselených boxů vyrobených na míru v předešlém roce. Pro využití v oblasti vhodného uložení předmětů bylo vyrobeno dalších 57 boxů z nekyselého lepenky, převážně pro uložení citlivého textilního materiálu, křehkých předmětů a knih. V rámci výstavy v benediktinském klášteře v Polici nad Metují byly prezentovány vzácné tisky a knihy. Aby bylo možné tuto výstavu v těchto prostorách uskutečnit došlo k instalaci UV fólií na vitríny.

V průběhu prací na projektu Revitalizace Pevnosti Dobrošov byly nalezeny další střepiny německých střel Röchling. Po zhodnocení stavu bylo rozhodnuto je spolu se střepinami z původní expozice očistit a zakonzervovat. Několik střepin bylo ponecháno v nálezovém stavu. Pro představu o jaké množství práce jde – evidujeme přes sto fragmentů o celkové hmotnosti bezmála pět set kilogramů!

ZÁPŮJČKY A VÝPŮJČKY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Dlouhodobé zápůjčky

Muzeum čs. opevnění z let 1935-1938, Pěchotní srub K-S 14 „U Cihelny“ – 2 inv. čísla

Muzeum českého amatérského divadla, o. s. Miletín – 7 inv. čísel

Muzeum Chodska v Domažlicích (v červenci 2016 převedeno pod správu obce Újezd) – 1 inv. číslo

Městské muzeum v Novém Městě nad Metují – 29 inv. čísel

Po jednáních s Muzeem čs. opevnění z let 1935–1938, Pěchotním srubem K-S 14 „U Cihelny“ mu naše muzeum dlouhodobě zapůjčilo kulový čep 4cm kanónu vz. 36 (těsnící kouli), ve které se dochoval fragment hlavně a dvě kovové desky pro jeho uložení. Zmíněné předměty z dotyčného objektu pocházejí. Pro rok 2021 se na základě dohody počítá s výměnou sbírkových předmětů, resp. jejich trvalým návratem na místo, odkud pocházejí.

Krátkodobé zápůjčky

Muzeum Náchodska v roce 2020 krátkodobě zapůjčilo sbírkové předměty šesti organizacím, mezi něž patří i Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, které byla zapůjčena část sbírky hodin za účelem 3D skenování.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové (výstava Uprostřed Koruny české, 30. ledna – 31. srpna) – 2 inv. č.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové (výstava Poklady sbírek, 25. září 2020 – 21. února 2021) – 2 inv. č.

Národní památkový ústav (výstava Telč a jezuité. Řád a jeho mecenáši, 25. května – 30. září) – 1 inv. č.

Krkonošské muzeum v Jilemnici (výstava Stopy osvobození, 4. března – 31. prosince) – 8 inv. č.

Třebechovické muzeum betlémů (výstava Orebité 600 let, 23. března – 30. října, prodlouženo do 30. října 2021) – 7 inv. č.

Univerzita Hradec Králové (3D skenování fondu, 20. července – 31. prosince) – 10 inv. č.

Vzdělávací a kulturní centrum Broumov o. p. s. (výstava Zdobné upomínkové sklo a porcelán z Broumova, Krkonoš a Kladského pomezí, 5. června – 17. listopadu) – 10 inv. č.

Dlouhodobé výpůjčky

Muzeum Náchodska realizuje jednu dlouhodobou výpůjčku: výpůjčka z Městského muzea v Jaroměři – 3 inv. č.

Krátkodobé výpůjčky

Muzeum si krátkodobě vypůjčilo předměty od třech soukromých osob a osmi organizací. Výpůjčky byly realizovány zejména pro účely výstav; celkem se jednalo o 100 sbírkových předmětů a replik.

výpůjčka od pí. M. B.* (expoze v Polici nad Metují, 1. června 2020 – 1. června 2022) – 1 exponát

výpůjčka od p. P. B.* (expoze v Náchodě, 26. května – 31. října) – 2 exponáty

Mgr. Veronika Pilná, Ph.D. – Historické oděvy (výstava Ztracená podkova zimního krále, 16. června – 21. září) – 25 replik

Muzeum Kahan III – klub československého opevnění z let 1935-1938. (výstavu Náchodsko 1989-1990) – 6 exponátů

Českobratrská církev evangelická, Ústřední církevní kancelář (výstava Ztracená podkova zimního krále, 1. června – 20. října) – 9 inv. č.

Krkonošské muzeum Vrchlabí (výstava Ztracená podkova zimního krále, 18. května 2020 – 1. února 2021) – 2 inv. č. + 18 replik

Muzeum Lomnice nad Popelkou (výstava Ztracená podkova zimního krále, 18. května 2020 – 1. února 2021) – 2 inv. č.

Muzeum Podkrkonoší v Trutnově (výstava Ztracená podkova zimního krále, 14. května – 17. prosince) – 5 inv. č.

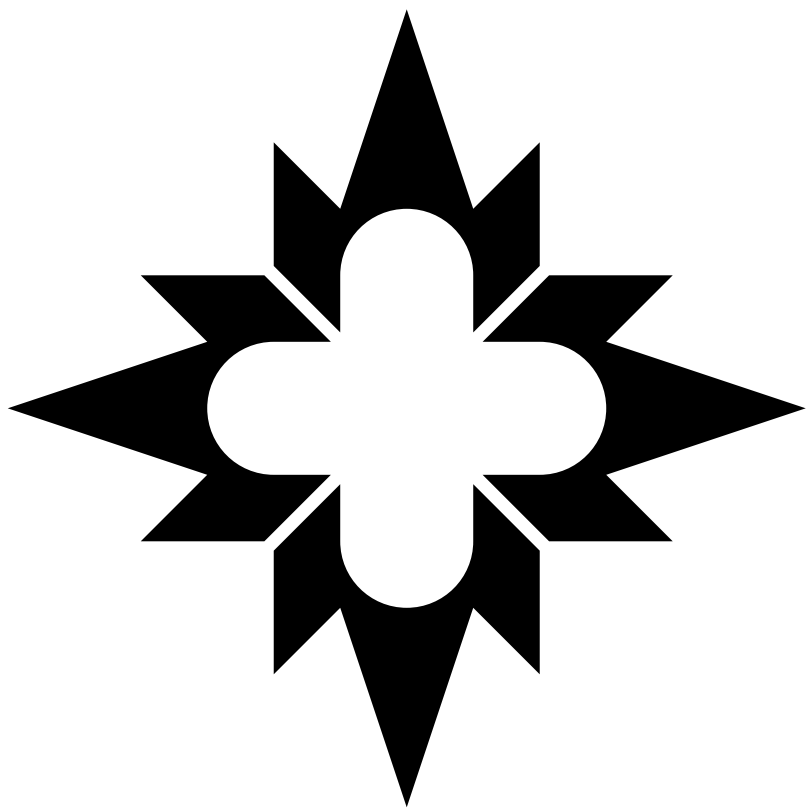
Muzeum Vysočiny Jihlava (výstava Ztracená podkova zimního krále, 29. května – 30. listopadu) – 27 exponátů

Římskokatolická farnost – děkanství Náchod (výstava Ztracená podkova zimního krále, 30. dubna – 30. září) – 1 exponát

Třebechovické muzeum betlémů (výstava Ztracená podkova zimního krále, 23. března – 4. prosince) – 3 inv. č.

* vzhledem k tomu, že výpůjčky jsou od soukromých osob, nejsou s ohledem na ochranu osobních údajů (GDPR) uvedena jejich jména

6.
Věda, výzkum
a publikační činnost

Muzeum Náchodska registrovalo v roce 2020 celkem 105 badatelských dotazů, které měly podobu badatelských návštěv či písemných, telefonických nebo e-mailových žádostí nebo rešerší, a dalších 47 archeologických vyjádření a posudků, jež směřovaly především k připravovaným stavbám a budování inženýrských sítí. Mezi dotazovateli byli studenti píšící kvalifikační práce, odborní pracovníci, pověřené úřady, města i další zájemci z řad široké veřejnosti. Muzejní archeolog se podílel na 134 dohledech a výzkumech. Pracovníci muzea v uplynulém roce připravili 66 přednášek, autorských výstav, vycházek či jiných akcí pro širokou veřejnost. Zúčastnili se tří konferencí, z nichž dvě spolupřednášeli. Pracovali na šesti projektech. Publikovali celkem 27 různých textů.

BADATELSKÉ DOTAZY

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

V roce 2020 vyřídil 20 badatelských dotazů a konzultací, týkajících se zejména tematiky církevních dějin, jakož i provozu Muzea Náchodska. Za zmínku stojí dotazy na evangelické školství, jak na jeho specifika v tzv. toleranční době (např. zda vizitovali katoličtí duchovní evangelické školy stejně jako školy židovské), tak k situaci na Náchodsku. Jinou záležitostí byla konzultace bakalářské práce Jany Kejzlarové (Možnosti zkvalitnění služeb Muzea Broumovska, Vysoká škola ekonomická v Praze). V publikovaných částech rozhovoru s autorkou se zabýval významem aspektu proměny muzejních expozic pro udržení jejich návštěvnosti: „Podoba stálé expozice v Náchodě je stará dvacet let a je to na ní vidět. Nicméně s modernizací jsou spojeny velké náklady a na to je málo peněz. Je tedy dobré se pokoušet alespoň o malé změny, jako je přidávání jiných prvků či obměňování, na což se nemusí vynaložit tolik finančních zdrojů jako na celkovou rekonstrukci.“

Mgr. Barbora Libřická

V roce 2020 vyřizovala 4 badatelské dotazy a několik telefonických dotazů, které se týkaly textilních sbírek muzea. Jeden z dotazů položil etnograf Mgr. Jan Kuča a směřoval na modrotiskové zástěry a formy zastoupené ve sbírce muzea. Tyto podklady by měly sloužit pro bližší poznání výroby textilu modrotiskovou technikou a vytvoření replik modrotiskových zástěr. Jeden z dalších dotazů směřoval na selské pásy vyšívané pavím brkem. V době, kdy to všechna opatření dovolovala, navštívil muzeum badatel a prohlédl si předměty jak v expozici, tak také v depozitáři muzea.

Bc. Martin Měřinský

V roce 2020 vyřídil 9 badatelských dotazů. Čtyři z nich se týkaly převážně fondu fotografií, tři vyhledávání informací o předcích (sestavování rodokmenu), jeden terénního

nálezů a jeden tvrže Dobrošov. Jeden badatel si v muzeu osobně prostudoval vyhledaná fotografická alba. Ostatní dotazy byly řešeny korespondenčně. Zájem o fond fotografií není malý a několik dotazů ještě čeká na zpracování v novém roce. Během roku poskytoval i konzultace ohledně opevnění uvnitř muzea, např. při nálezů podzemních chodeb tvrže Brdce pevnosti Josefov nebo při zvažované reedici knihy Náchod za Protektorátu.

Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Za rok 2020 vyřídila 2 badatelské dotazy týkající se sokolské hudby a malíře Gustava Vacka. Dotaz směřující k tomuto malíři nakonec přerostl v celodenní badatelskou návštěvu, jejímž vyústěním by měla být odborná práce zaměřená na dílo a osobnost tohoto červenokosteleckého malíře působícího nejen u nás, ale i v zahraničí.

Mgr. Pavlína Švandová

V roce 2020 vyřídila 38 badatelských dotazů a rešeršních požadavků, které souvisely mimo jiné s realizovanými i pouze připravovanými výstavami muzea. Další dotazy směřovaly zejména k jednotlivým předmětům spravovaného knižního fondu, k dohledávání odborných článků ve zdrojových periodikách, zjišťování konkrétních institucí, kde se tato periodika nacházejí, a ke stavu bádání vybraných jevů regionálních dějin. K rešeršním dotazům patřily požadavky na zjištění odborné literatury, ale i jiných zdrojových dokumentů, týkající se možnosti dohledání životopisných údajů a životních osudů významných osobností či celých rodů spjatých svou působností s regionem (celkem pět požadavků, např. rod Schaumburg-Lippe, rodina Trejtnarových či Hejzlarových z Náchoda). Bylo také možno pozorovat zvýšený zájem o tiskoviny a dokumenty vztahující se k druhé světové válce (zapříčiněný patrně významným výročím konce tohoto ozbrojeného konfliktu), zjišťování osudů osob aktivně činných v odboji a v této souvislosti popravených (celkem šest požadavků). Další dotazy směřovaly do oblasti toponomastiky (určování původu místních názvů; jeden požadavek), kuchařství (zájem o tradiční krajové recepty; jeden požadavek), dialektologie (zájem o dialekty z oblasti Podkrkonoší; dva požadavky), genealogie (pomoc při určování a ověřování rodových souvislostí, potvrzení či vyvrácení možnosti příbuzenského vztahu; dva požadavky), ale i třeba možnostem ověření pravosti podpisu spisovatele Aloise Jiráska. Patrně nejzajímavějším požadavkem byl ten vztahující se k obrazu Vidění statečného pana Jiříka Křišťana z Dračic, uloženého v náchodském kostele sv. Vavřince, údajně zachycujícího účastníka bitvy roku 1866 na Brance u Náchoda. Dotaz směřoval ke snaze dopátrat se identifikace vyobrazené osoby a údajů k ní, zejména, zda může být autorem nějakého písemného sdělení typu

kronikářského záznamu. Bohužel ani za přispění odborníků na problematiku prusko-rakouské války z roku 1866 se záhadu tohoto vyobrazení, jenž je předmětem zájmu již dlouhá léta, objasnit nepodařilo.

Mgr. Jan Tůma

V roce 2020 vyřídil 32 odborných badatelských dotazů, nepočítaje v to telefonické dotazy. Jeden dotaz přišel ze zahraničí (Polsko). Jednalo se o určení osoby adresátky pohlednice odeslané na počátku 20. století z Münsterberku (dnes Ziębice) do Náchoda. Studium matriky se podařilo zjistit, že adresátkou byla Marie Františka Vejnarová, narozená v Náchodě dne 10. září 1891, dcera ševce Alberta Vejnara z čp. 87. Podařilo se též identifikovat odesílatelku pohlednice – Marii Aloisii Hartmanovou, narozenou 25. června 1892 v Náchodě v čp. 207, dceru náchodského krupaře Josefa Hartmana a zároveň vrstevnice odesílatelky. Podle všeho se jedná o zajímavý doklad tzv. handlu, praktikovaného v česko-německém pohraničí, kdy byla odesílatelka dopisu poslána na jistou dobu do německy hovořící rodiny ve Slezsku, aby se zde naučila jazyk sousedů. Ostatní dotazy byly od tuzemských badatelů a institucí. Zmínit lze dotaz z Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR vztahující se k lidové zástavbě v lokalitě Kalabon v Bezděkově nad Metují, či dotaz od Lesů České republiky na historii lesních benediktinských cest v katastru obce Hlavňov. Zbylé dotazy se pak obvykle týkaly určení archeologických nálezů, informací o archeologických lokalitách (P. Hnyk – Adršpašsko-teplické skály), metodické pomoci (detektorové průzkumy), památkové ochrany (Koldovka), sbírek (Zemanův betlém, sluneční hodiny, flašiny, husitské památky, knihy z benediktinské knihovny, militaria, korouhvička z náchodské radnice, nápisy na menhiru z Říkova), historických událostí (obyvatelé domů v Náchodě, Fridrich Falcký, Tobiáš Štefek, masakr na Ostaši 1421), či určení a identifikace starých fotografií (domnělá fotografie A. Jiráka v České Třebové).

USPOŘÁDÁNÍ ODBORNÝCH KONFERENCÍ A WORKSHOPŮ

Muzeum Náchodska v poslední době spolupřátá vědecké konference, tematicky spojené s církevními dějinami. Roku 2020 jsme – pandemii navzdory – takto zrealizovali dvě odborná setkání. U obou se posouvaly termíny konání a vzrůstala nejistota. O to více následně účastníci ocenili jejich uskutečnění tradičním, fyzickým způsobem, nikoli jako telekonferenci s omezenou a problematickou interakcí.

Dne 9. října 2020 proběhlo v prostorách bývalé synagogy v Radnicích u Rokycan celodenní sympozium Církev a národ. Role církve v procesu českého národního obrození

a jeho konceptualizaci. Konalo se jako v pořadí jedenáctý ročník cyklu Jeden jazyk naše heslo bud'. Pořadatelskými institucemi byly Historický ústav Akademie věd ČR (prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.), Muzeum Náchodska (PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.) a iniciátor akce – Spolek radnických ochotníků (Mgr. René Keller). Mgr. Keller předtím poctil naše muzeum návštěvou u příležitosti své účasti na festivalu Jiráskův Hronov. Na sympóziu samotném zazněly příspěvky týkající se jak evangelických kazatelů (tři příspěvky), tak katolických duchovních (např. na téma publicistických diskusí o celibátu v době osvícenství v českých zemích či kněží v pedagogickém sboru gymnázia v Písku). Dvojice autorů (Mgr. Vojtěch Kessler, Ph.D. a Mgr. Josef Šrámek, Ph.D.) akcentovala ve společném příspěvku téma prusko-rakouské války 1866 z nečekaného pohledu („Pohled na ně byl strašný, v obličejích zarostlých, na hlavě čáky, jak ti žoldnéři, co Krista Pána ukřižovali.“ Kněží, víra a konfese ve válce roku 1866).

Dlouho připravovaná mezinárodní konference Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvícenstvím se měla uskutečnit v broumovském klášteře 27. až 29. dubna 2020 ve spolupráci Univerzity Hradec Králové, Muzea Náchodska, Diecézního archivu St. Pölten a Moravského zemského archivu. Jarní odhad náhradního termínu – 7. až 9. prosince 2020 – se nakonec přesně vešel do předvánočního rozvolnění protipandemických omezení. Konference završila úspěšný projekt NAKI II zaměřený mj. na záchranu a společenskou aktivaci broumovské klášterní knihovny – Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. Skládala se ze šesti bloků (tematizujících obecné otázky spojené s řádovými a klášterními knihovnami, specifika výzkumu církevních knihoven a výsledky bádání v knihovně broumovské). Vzhledem k platným omezením se připojili zahraniční účastníci formou videokonference. Muzeum Náchodska zajistilo dva příspěvky včetně úvodní přednášky. Závěrečná diskuse nasměrovala pozornost na další výzkumné úkoly, včetně zpracování tématu knihovny kláštera v Polici nad Metují.

VĚDECKÁ ČINNOST PRACOVNÍKŮ

Práce na vědeckých projektech

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Byl hlavním řešitelem projektu Zrození z osvícenských reforem. Integrace skupiny tolerančních kazatelů z Uher v procesu formování české společnosti (1781-1870). Projekt Grantové agentury ČR, završený roku 2020, byl zaměřen na analýzu socioprofesionální skupiny uherských evangelických kazatelů „implantovaných“ do českého prostředí následkem reformy císaře Josefa II.

Byl členem řešitelského týmu projektu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. V rámci projektu mj. prošla v roce 2020 certifikací odborná metodika Péče o stavební součásti a vybavení interiérových knihoven v barokních objektech, jíž je spoluautorem. V 2020 rovněž spolupracoval na projektech NAKI II Udržitelná správa stavebních objektů kulturního dědictví a Historické vodohospodářské objekty, jejich hodnota, funkce a význam pro současnou dobu.

Mgr. Jan Tůma

Dějiny obce Pěkov a Hony. Rozsáhlý výzkumný projekt iniciovaný městem Police nad Metují a Osadním výborem obce Pěkov. Pod vedením Mgr. Michala Bureše na něm spolupracoval kolektiv autorů z řad kronikářů, přírodovědců, archivářů, literárních historiků, historiků a archeologů. Výsledkem projektu je kniha vydaná v prosinci 2020.

Dějiny obce Suchý Důl a Slavný. Rozsáhlý výzkumný projekt vedený Mgr. Michalem Burešem, jehož výstupem by měla být publikace navazující svým rozsahem i kvalitou na předchozí projekty mapující dějiny, přírodu a kulturu jednotlivých obcí na Policku (dosud zpracovány vsi Žďár nad Metují, Hlavňov, Pěkov a Hony). Plánované vydání 2022.

PhDr. Zdeněk Zahradník

V roce 2020 člen řešitelského týmu projektu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. V rámci projektu připravil výstavu Knihovny benediktinských klášterů Broumov, Rajhrad a Police nad Metují, která se uskutečnila v klášteře Police nad Metují od 6. června do 28. října 2020.

Odborná vyjádření a posudky

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Vedení a posudek vedoucího bakalářské práce Drahomíry Večeřové (Počátky průmyslové výroby v Hronově, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové)

Vedení bakalářské práce Terezy Klozové (Dějiny zámku Hrádek u Nechanic ve 20. století, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové)

Oponentský posudek bakalářské práce Jakuba Zilvara (Využití moderních technologií k prezentaci kulturního dědictví v muzeích, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové)

Recenzní posudek pro časopis *Judaica Bohemiae*

Recenzní posudek pro časopis *Studia historica Nitriensia*

Recenzní posudek pro Vlastivědný sborník Vysočiny

Věcná korektura publikace o historii Farního sboru Česko-bratrské církve evangelické v Třeběchovicích pod Orebem.

Mgr. Jan Košťál

Muzejní archeolog zpracoval během roku 2020 celkem 47 archeologických odborných vyjádření a posudků a zajišťoval archeologické dohledy a výzkumy na 134 stavebních akcích v okrese Náchod.

Bc. Martin Měřinský

Správce Pevnosti Dobrošov vypracoval dlouhou řadu rešerší pro probíhající projekt Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov. Výstava Opevnění na Náchodsku tehdy a dnes si vyžádala terénní průzkum těžkých objektů Ženijního skupinového velitelství V Náchod.

Účast na konferencích a seminářích

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Symposium *Jeden jazyk naše heslo bud' – XI. ročník: Církve a národ. Role církve v procesu českého národního obrození a jeho konceptualizaci*, Radnice u Rokycan – synagoga, 9. října 2020, příspěvek „Uherští evangeličtí kazatelé, české národní obrození a habsburský stát“.

Audiovizuální workshop *Svár s Evropou v českých dějinách*, 24. listopadu 2020 (on-line), Historický a Filozofický ústav Akademie věd ČR.

Mezinárodní konference *Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvícenstvím o historii klášterních knihoven ve střeoevropském prostoru*, Broumov – benediktinský klášter, 7.–9. prosince 2020, konferenční příspěvek „Broumovsko: Pád posvátné krajiny“.

Mgr. Jan Košťál

Každý měsíc se pravidelně účastní zasedání *Východočeské archeologické komise (VRAK)*. Vzhledem k pandemickým omezením byla tato zasedání pořádána on-line či korespondenčně. Účastní se kontrolních dnů při památkové obnově hradu Vízmburk, který je realizován v rámci projektu Interreg V-A Česká republika – Polsko, Po stopách společné středověké historie, reg. č. CZ.11.2.45/0.0/18_029/0001843.

Mgr. Jan Tůma

Mezinárodní konference *Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvícenstvím o historii klášterních knihoven ve střeoevropském prostoru*, Broumov – benediktinský klášter, 7.–9. prosince 2020, konferenční příspěvek „Zakladatelská činnost benediktinů na Broumovsku a Policku“.

PhDr. Zdeněk Zahradník

Mezinárodní konference *Monastica historia V: Klášterní knihovny mezi středověkem a osvětenstvím o historii klášterních knihoven ve střeoevropském prostoru*, Broumov – benediktinský klášter, 7.–9. prosince 2020.

Členství v komisích, spolicích aj.**PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.**

Člen International Centre for Archival Research (ICARUS)
Konzultant Rady pro vnitřní hodnocení Univerzity Hradec Králové

Člen Vědecké rady časopisu *Studia Historica Nitriensia*

Člen redakční rady sborníku *Rodným krajem*

Člen pracovní skupiny pro regeneraci Městské památkové zóny Náchod

Mgr. Jan Košťál

Sdružení pro Vízmburk, z. s.

Bc. Martin Měřinský

Člen Spolku Přátel Vojenské Historie Dobrušev

Člen Klubu vojenství a historie Praha, z. s.

Člen Klubu vojenské historie Náchod, z. s.

Mgr. Pavlína Švandová

Člen Knihovnické komise Asociace muzeí a galerií ČR

Mgr. Jan Tůma

Člen Spolku přátel historie Koldovka, z. s.

Předseda rady Muzea papírových modelů v Polici nad Metují

Člen komise okresního kola SOČ oborů Historie; Teorie kultury, umění a umělecké tvorby a Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Člen komise Dějepisné olympiády při Středisku volného času Děčko Náchod

PhDr. Zdeněk Zahradník

Člen komise Ministerstva kultury ČR programu Veřejné informační služby knihoven (VISK 6) – Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů *Memoriae Mundi Series Bohemica*

Člen redakční rady sborníku *Orlické hory a Podorlicko* vydávaného Muzeem a galerií Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

PUBLIKAČNÍ ČINNOST**Monografie, metodické publikace, závěrečné práce**

Bolom-Kotari, Sixtus – Kolda, Jindřich – Bolom-Kotari, Martina: Péče o stavební součásti a vybavení interiérových knihoven v barokních objektech. Univerzita Hradec Králové 2020 [metodika, certifikovaná verze, pouze v elektronické podobě]

Večeřová, Drahomíra: Počátky průmyslové výroby v Hronově. Hradec Králové 2020 [bakalářská práce, FF UHK]

Wagnerová, Adéla Věra: Diarium kláštera Police nad Metují 1704-1710. Sonda do obsahu významného pramene. Hradec Králové 2020 [bakalářská práce, FF UHK]

Kapitoly v monografiích

Bolom-Kotari, Sixtus – Bolom-Kotari, Martina: Broumovsko. Dědictví posvátné krajiny. In: Bolom-Kotari, Martina – Kolda, Jindřich a kol.: Brána moudrosti otevřená. Knihy a knihovny broumovského kláštera. Hradec Králové 2020, s. 29-48

Bolom-Kotari, Sixtus: Jan Hus a čeští evangelíci od tolerančního patentu do konce první světové války. In: Hus – husitství – tradice – Praha: Od reality k mýtu a zpátky. Praha 2020, s. 277-298

Tůma, Jan – Švandová, Pavlína – Landr, Petr – Ekrt, Boris: Museum of the Nachod Region. In: Babík, Michal – Brokešová, Gabriela eds.: The Gems of Eastern Bohemian Museums. Jičín 2020, s. 28-29, 83-87.

Tůma, Jan: Založení Pěkova – příběh z dob středověké kolonizace. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 30-35

Tůma, Jan: Pěkov v roce 1406 – svědectví břevnovského urbáře. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 36-38

Tůma, Jan: Husitské války a poválečná obnova – Pěkov v 15. a na počátku 16. století. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 38-41

Tůma, Jan: Založení Honů – 9. října 1560. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 41-44

Tůma, Jan: Pěkov a Hony v letech 1560-1648. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 45-53

Tůma, Jan: Století andělů a ďáblů – Pěkov a Hony v letech 1648-1748. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 54-74

Tůma, Jan: Ve víru osvěcenských reforem – Pěkov a Hony v letech 1748-1848. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 75-99

Tůma, Jan – Bureš, Michal: Pomístní názvy v Pěkově a na Honech. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony – údolí mezi Ostašem a Pasy. Police nad Metují 2020, s. 30-35

Zahradník, Zdeněk – Kolda, Jindřich: Evidence knihovní-

ho fondu v broumovské konventní knihovně na přelomu 18. a 19. století. In: Bolom-Kotari, Martina – Kolda, Jindřich a kol.: Brána moudrosti otevřená. Knihy a knihovny broumovského kláštera. Hradec Králové 2020, s. 91-115

Odborné studie

Bolom-Kotari, Sixtus: Proměny společenského postavení uherských tolerančních pastorů v Čechách a na Moravě v období kolem roku 1800. *Studia Historica Nitriensia*, 1/2020, s. 93-110

Libřická, Barbora: Role rychtáře v Náchodě v první třetině 17. století. In: Sborník z konference Poddanská města v českých zemích konané v Přešticích [v tisku]

Libřická, Barbora: Výstava „Staré dobré časy aneb krása první republiky“. In: Sborník z konference Textil v muzeu 2020 [v tisku]

Popularizační a další texty

Bolom-Kotari, Sixtus: Jiří Chalupa: Dějiny Španělska [recenze]. *Český časopis historický* 4/2020, s. 1130-1132

Bolom-Kotari, Sixtus: Vzorový Hronov. *Náchodské muzejní noviny* 1/2020, s. 7

Bolom-Kotari, Sixtus – Košťál, Jan: Archeologie na zámku. *Náchodské muzejní noviny* 2/2020, s. 2

Fišerová, Veronika: Restaurování skla. *Náchodské muzejní noviny* 2/2020, s. 6

Poláková, Mariana: Podkova „zimního krále“. *Náchodské muzejní noviny* 1/2020, s. 4

Schimerová, Eva – Košťál, Jan: V konzervátorské dílně. *Náchodské muzejní noviny* 2/2020, s. 4

Švandová, Pavlína: Z pokladů knihovny Muzea Náchodska: Steyerisches Rospelwerk Konrada Mautnera. *Rodným krajem*, č. 60, 2020, s. 15-16.

Švandová, Pavlína: Z historie firmy Elitex. *Rodným krajem*, č. 61, 2021 [v tisku]

Švandová, Pavlína: Poklady z náchodské muzejní knihovny – Práva a zřízení zemská Království českého. U nás. *Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje* 1/2021 [v tisku]

Tůma, Jan: Švédové před branami. *Náchodské muzejní noviny* 1/2020, s. 2

Tůma, Jan – Plná, Nikola: Zapomenuté masopustní a Velikonoční obyčeje z Policka. *Zimní Broumovsko. Informační noviny. Broumov, Police n. M., Teplice n. M., Meziměstí, Zima 2020/2021*, s. 8-9

Tůma, Jan: Připravujeme: Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. *Náchodský zpravodaj* 4/2020, s. 21

Tůma, Jan: Ztracená podkova zimního krále – Náchodsko za třicetileté války. *Náchodský zpravodaj* 6/2020, s. 17

ARCHEOLOGICKÁ PAMÁTKOVÁ PÉČE

Zhodnocení činnosti v roce 2020

V daném roce zajistila archeologická sekce muzea dohledy (ZAV) na 134 stavbách v okrese Náchod. Z uvedeného počtu bylo deset staveb rodinných domů, zbývající akce představovaly ve většině případů budování inženýrských sítí, kde byl převážně investorem ČEZ Distribuce, a. s.

V roce 2020 byly uskutečněny čtyři rozsáhlejší záchranné archeologické výzkumy. Jednalo se o ZAV v rámci revitalizace Husova náměstí v České Skalici a o výzkum v areálu výroby stavebních hmot v Jaroměři – Josefově. Třetím rozsáhlým záchranným archeologickým výzkumem, který bude pokračovat i v roce 2021 a zajišťuje jej Muzeum Náchodska ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové, je výzkum na náchodském Zámeckém kopci. V prosinci proběhl záchranný archeologický výzkum v Broumově při výstavbě dešťové kanalizace, který přinesl zásadní poznatky ke středověkému opevnění města.

Máme-li zhodnotit rok 2020 pohledem terénního archeologa a porovnat ho s roky předcházejícími, lze konstatovat, že přes různá epidemiologická opatření příznačná pro rok 2020, muzeum vykonávalo archeologické dohledy na probíhajících stavbách bez jakéhokoliv omezení a množství provedených archeologických dohledů bylo stejné jako v předcházejícím roce.

Záchranné archeologické výzkumy

Josefov, Brdce

V průběhu ledna 2020 bylo kontaktováno naše pracoviště společností Eurovia CS s tím, že v průběhu zemních prací v areálu stavebních hmot v Josefově byly odhaleny podzemní chodby, resp. minové štoly. Uvedený areál stavebních hmot je vystavěn na zasypané předsunuté pevnosti Brdce josefovské pevnosti. Toto předsunuté opevnění bylo zlikvidováno na konci 19. století a někdy v osmdesátých letech 20. století byla na jeho místě vybudována výroba stavebních hmot.

V základové jámě byly odhaleny tři minové štoly vystavěné z pálených cihel. Vzhledem k tomu, že nebylo zřejmé, v jakém rozsahu jsou tyto minové štoly dochovány a zda jsou napojeny na další chodby pevnosti, byla na výzkum přivolána firma GEO CZ, která disponuje vybavením pro dokumentaci a průzkum štol a těžko přístupných prostor. Při jejich průzkumu se ukázalo, že chodba v délce 5 metrů klesá šikmo dolů a následně se napojuje na galeriový ohoz, kde však byla chodba již zasypaná a nebylo možno dále v průzkumu pokračovat. Po zdokumentování nalezených chodeb investor přepracoval projekt, aby nedošlo k poničení uvedených štol a ty následně opětovně zasypal. Během záchranného archeologického výzkumu nebyly zjištěny žádné movité archeologické nálezy.

Česká Skalice, Husovo náměstí

Během měsíce března probíhal záchranný archeologický výzkum na Husově náměstí v České Skalici, které procházelo rekonstrukcí. Na podzim 2019 zde proběhl zjišťovací výzkum za pomoci několika sond, které však neodhalily žádné archeologické situace. Na základě tohoto zjištění bylo rozhodnuto, že zde bude záchranný archeologický výzkum veden formou dohledu. Archeologické situace byly odhaleny pouze v několika ojedinělých výkopech podél ulice Zelená, kde byly již v roce 2015 odhaleny archeologické objekty z poloviny 13. století.

Broumov, Kostelní náměstí

V průběhu měsíce července kontaktovala Muzeum Náchodska broumovská farnost ohledně nálezu lidských kosterních pozůstatků v budově broumovské fary při vyklízcích pracích kvůli zpřístupnění středověké fresky posledního soudu. Při snižování terénu byly vyzvednuty tisíce lidských kostí, které zde byly s největší pravděpodobností sekundárně umístěny po zrušení hřbitova v 18. století. Část kosterního souboru byla vyzvednuta již v sedmdesátých letech 20. století, kdy zde byla objevena výše zmiňovaná freska.

Kosterní pozůstatky byly převezeny do broumovského kláštera, kde probíhalo pod vedením antropoložky Mgr. Marcely Horákové ve spolupráci s dobrovolníky z farnosti jejich odborné vyhodnocení. Pro potřeby antropologického vyhodnocení souboru byly vybírány dlouhé kosti a lebky. Vedle toho se antropoložka a dobrovolníci zaměřili na kosti s patologiemi a různými válečnými zraněními, které vyhodnotí prof. V. Smrčka, CSc. z Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. V souboru byly zastoupeny ostatky jak dospělých jedinců, tak dětí, a to včetně novorozenců. Některé lebky na sobě nesly sečná zranění od meče či byly prostřelené rumbickou šípkou a dávají tak tušit, že se může jednat o pozůstatky středověkých obyvatel či dobytých lidí města. Po antropologickém vyhodnocení byly kosterní pozůstatky předány k pietnímu přepohřbení.

Náchod, státní zámek

V září byl zahájen dlouho připravovaný projekt s názvem Státní zámek Náchod – vzorová obnova zámeckého kopce, jehož investorem je Národní památkový ústav. Muzeum Náchodska zajišťuje záchranný archeologický výzkum společně s Univerzitou Hradec Králové pod vedením Mgr. Ladislava Rytíře. První fáze ZAV se soustředila na tzv. vysoké šance poblíž vstupu od areálu zámku. Zde byly odhaleny kamenné pozůstatky bastionu, který je zachycen na vedutě z třicátých let 16. století. Jednalo se o dobře zachované kamenné zdivo o síle 1,3 – 1,5 metru. Základová spára stavby byla zjištěna v hloubce cca 2,3 metru. Nález vyvolal změnu v projektu a bude tak po

dokončení projektu prezentován návštěvníkům státního zámku Náchod. Záchranný archeologický výzkum bude pokračovat i v roce 2021.

Broumov, ulice V Kopečku, Na Hradbách, U Dolní brány

Na podzim roku 2020 byla zahájena dlouho avizovaná stavba dešťové kanalizace. Stavba započala v parku na konci ulice V Kopečku, kde projektovaná dešťová kanalizace vyústila do Stěnavy. V této části byly objeveny sklepní prostory domů, které byly zbourány v padesátých letech 20. století. Uvedené domy byly vystavěny v 19. století. Z této části stavby nebyly získány žádné archeologické nálezy.

Stavba následně pokračovala ulicí V Kopečku, kde byla převážně vedena v trase původní dešťové kanalizace. K zásadním objevům došlo na posledních dvaceti metrech, kde již nebyla původní kanalizace. Před kostelem sv. Václava byl objeven zasypaný městský příkop a sklepní prostory, které pravděpodobně mohly být součástí městské Dolní brány. Dle archeologických nálezů ze zasypaného příkopu, který byl široký osm metrů a jehož zjištěná hloubka se pohybuje okolo dva a půl metru, přičemž dna nebylo dosaženo, můžeme usuzovat, že k zasypaní příkopu došlo na přelomu 16. a 17. století při úpravě hradeb a výstavbě vnějšího opevnění. Na počátku 17. století byl na zasypaném příkopu vystavěn protestantský kostel.

V místech zjištěných sklepních prostor, o kterých se můžeme domnívat, že byly součástí dolní brány, byla umístěna kanalizační šachta, do které ústila dešťová kanalizace z ulice Na Hradbách. V samotné ulici Na Hradbách probíhal pouze archeologický dohled, neboť zde nebyly zjištěny původní terény. V ulici Kostelní však byla zjištěna hradba. Vzhledem k tomu, že kanalizace byla vedena k hradbě pod ostrým úhlem a hrozilo tak, že by hradba byla výkopem zničena v délce asi osm metrů, došlo ke změně projektu a kanalizace hradbou prošla kolmo do přidané kanalizační šachty. Na dně nové trasy dešťové kanalizace byl objeven vrchol kamenné klenby. V těchto místech stály až do počátku šedesátých let 20. století domy, a tak jsme se domnívali, že se jedná o další sklepní prostory těchto domů. Po rozebrání části klenby jsme zjistili, že se jedná o baštu, tzv. strážnici, o vnitřních rozměrech tři krát tři metry. Při jejím dně v hloubce čtyř metrů byl zjištěný zasypaný portál a úzké okénko směřující východním směrem, kudy původně vedla přístupová cesta k Dolní bráně od mlýnského náhonu. Na tomto místě je třeba poděkovat Miroslavu Ottemu, bývalému řediteli Muzea Broumova, který nám poskytl archivní fotografie z šedesátých let, kdy docházelo k bourání uvedených domů a kde je zachycen i vnější pohled na dnes zasypanou strážnici, do které jsme se během výzkumu dostali prokopanou klenbou. Na dokumentaci zjištěných situací se podílel Ing. Jiří Slavík z NPÚ ÚOP Josefov.

Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov

V průběhu roku 2020 pokračovaly stavební práce na dobrošovské pevnosti, během kterých probíhal archeologický dohled. Při provádění zemních prací v areálu pevnosti byly nalezeny dva ocelové vytyčovací kolíky srubu Zelený a několik střepin ze střel Röchling z roku 1943, pocházejících z německého zkušebního postřelování srubu Můstek. Nalezené artefakty byly odborně konzervovány a zčásti expozičně využity v Broučkově domě v Náchodě. Předpokládá se, že budou součástí připravované expozice v návštěvnickém centru Pevnosti Dobrošov.

Terénní archeologická činnost – dohledy

Jetřichov; IE-12-2007407 Jetřichov VN2325 rek. od US_NA_6015; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Meziměstí; IE-12-2007411 Meziměstí VN 2325 rekonstrukce od US_NA_6010; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Spy; IV-12-2015652 Spy, knn p. č. 241/1 pro RD Šroll; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; IE-12-2005791 Jaroměř, ul. Rybálkova, Na Zavadilce – rek. NN; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Chlístov u Hoříček; IE-12-2007546 Nový Dvůr pod Hoříčkami – rek NN; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Josefov; Areál výrobní stavebních hmot; Eurovia CS, a. s., Piletická 498, 503 41 Hradec Králové

Žernov; Žernov, knn p. č. 1416 pro RD; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Volovka; Přístavba skladové haly SO02, SO03, stavební úpravy stávajícího objektu SO04, úprava zpevněných ploch stávajících inženýrských sítí; Superdiskont, s. r. o., Dobronická 986/35, 142 00 Praha 4 – Libuš

Jaroměř; IE-12-2006245 Jaroměř, V Hruštičkách – rekonstrukce nn; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, Bezručova – Nová DTS, p. č. 1503/3; Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Červený Kostelec; novostavba RD na p. č. 680/1 Červený Kostelec; fyzická osoba

Stárkov; IV-12-2019292 Stárkov, Chlívce 92/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Josefov; IE-12-2005395 Josefov, unifikace 10/35kV DTS a kvn; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Broumov; Místo pro přecházení a úprava pěších ploch před MÚ Broumov; Město Broumov, tř. Masarykova 239; 550 01 Broumov

Broumov; Zástavba Spořilov, Broumov; Město Broumov, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov

Broumov; Rekonstrukce chodníku v ul. Alšova; Město Broumov, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov

Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují, VN578-9 – oprava, OE-12-2002923; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Bohuslavice; II/308 Bohuslavice – Nové Město nad Metují; Královehradecký kraj, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové

Jaroměř; MS REKO Jaroměř – Jiráskova 11; GAS Net, a. s., Klíšská 940; 401 17 Ústí nad Labem

Nový Ples; Nový Ples – Rekonstrukce nn 129/62; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; REKO MS Jaroměř, Alšova 11; GAS Net, a. s., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem

Blažkov; Slavoňov – Blažkov, knn pro p. č. 310/2 – IV-12-2019161; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Krčín; Nové Město nad Metují, Leštinská, knn, p. č. 811/5; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; Náchod, Pekelská přeložka NN pro č. p. 63; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Horní Kostelec; Červený Kostelec VN2455, 2353, oprava stožárů, OE-12-2002938; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Meziměstí; IV-12-2018046 Meziměstí, DTS NA_0615 připojení výrobní; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; IE-12-2006550 Hronov, Karolíny Světlé, rekonstrukce nn; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; IV-12-2019537 Česká Skalice, Bezručova, knn pro p. č. 1469/11; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Zrušení distribučního místa, Česká Skalice, Pa-lackého 305; GAS Net, a. s., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem

Heřmánkovice; REA stavby IV-12-2019552 Heřmánkovice, knn, p. č. 1315/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Broumov; IV-12-2019480, Broumov Luční 897/8; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Broumov; IE-12-2008481 Broumov, Soukenická, úprava DS čp. 15; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Horní Kostelec; III/5672 Horní Kostelec; M-silnice, a. s., Husova 1697, 530 03 Pardubice

Ždárky; Ždárky, knn pro p. č. 690/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 40502 Děčín

Bohuslavice; Bohuslavice nad Metují, knn, p. č. 594/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Slatina nad Úpou; IV-12-2018924, Slatina nad Úpou, knn pro p. č. 2576/2; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Metuje; IV-12-2019037, Česká Metuje, Skalka, knn pro p. č. 89/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Doubravice u České Skalice; Doubravice u Nahořan, knn pro p. č. 197/2 RO; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

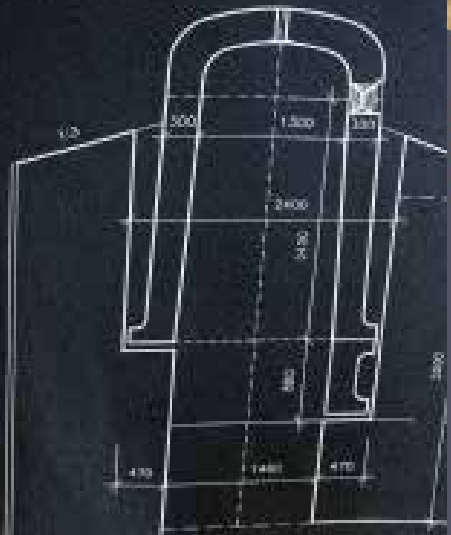
Nový Ples; Rodinný dům; fyzická osoba

Velké Poříčí; IV-12-2019226, Velké Poříčí, Náchodská, knn pro p. č. 1309/13; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, Bezručova, knn pro p. č. 1469/26; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Zvole; Zvole, knn pro p. č. 250/21, ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

DLE PUVODNICH VYKRESU Z RO MÉRITKO M1:50

VZPOURA BEZMOCNÝCH

Z kdysi sebevědomých náchodských měšťanů se záhy po útěku zimního krále stali ustrašení vazalové, servilně lavírující na všechny strany podle toho, kdo byl právě vojensky úspěšnější. Pokorně snášeli neustálé průtahy vojsk, násilnosti vojáků, ponižování, zpupnost vrchnosti a úředníků, hlad, choroby i náboženskou perzekuci. Násilnostem předcházeli obvykle útekem, úplatky či psaním ponižených suplik. Přesto se někdy vzpohli také na ozbrojený odpor, byť následky byly obvykle hrozné.

K prvním ozbrojeným vystoupením poddaných sedláků v severovýchodních Čechách došlo v květnu 1621 poté, co Jan Zikl Křemovský obsadil celé Kladrsko a stal se zpřímocněncem uprchlého krále. V hradeckém kraji se tehdy stihlo na šest tisíc sedláků, kteří se spojili s Křemovským vojskem a táhli od vesnice k vesnici, kde loupili, drancovali a vypalovali. Jejich řádění učinil konec až Albrecht z Valdštejna, který 11. července 1621 přiblížil s deseti praporečnickými a několika praporečnickými. Neprodělně na sedláky udeřil a pět set jich zabil a šest set zajal.

Podruhé se poddání chapili zbraně na obranu svého nekatolického vyznání. V roce 1627 vstoupilo v platnost Obnovenéřízení zámek, jímž bylo uznáno katolické vyznání jako jediné povolené. Když vlak přijel do Náchoda na vřiztaci arcijáhen z Hradce Králové, zjistil, že většina obyvatel je z ní na výjimky nekatolická. Bylo tomu tak vlnou majitelů panství Trávek, kteří sami přestoupili ke katolictví až v roce 1625. Na své poddané tedy v oáskách víry nevykonávali zřizování. V roce 1628 však byla ustanovena reformní komise.

připravené a programově se hlásilo k husitské tradici. Sedláci se zorganizovali do tří sborů pod prapory s kalichem. První sbor měl červený praporek se zeleným kalichem, druhý zelený a třetí bílý. Připraven byl i čtvrtý sbor, který měl být vyznačen z obyvatel Hradce Králové, měl mít žlutý praporek s červeným kalichem. Povstání dobyli Opocno a přiblížili k Novému Městu, které jim bylo vydáno zradou měšťanů. Poté se vydali k Náchodu, který se ale hodlali bránit. Město sice nakonec otevřelo brány, jeho obyvatelé se však zdráhali v povstání angažovat. Věděli proč.

Proti povstalcům, kteří mezitím pustošili východní Čechy, bylo vysláno vojsko v čele se španělským dobrodruhem Donem Martinem de Hoef-Huerta. Ten 14. března zaútočil na Nové Město a ještě téhož dne ho dobyl. Během útoku vyjetěli po výbuchu stříelného prachu do povětří část zámků i se sedláky, kteří již hájili. Hrozdila krutá pomsta – velká část povstalců byla namořena pobíla. Ti, co přežili, byli zadrženi a posláni odsouzení k obecným trzím.

muzeum
náchodská

POZNEJ PRÁCI ARCHEOLOGA

Mezinárodní den archeologie
17. 10. 2020

Program/Programme
7.–9. prosince 2020
7th–9th December 2020

Mezinárodní konference Monastických knihoven a osvěcových ústavů
International Conference of Monastic Libraries and the Enlightenment Institutes

ARCHEOLOGIE

muzeum náchodská
17. 10. 2020

PĚKON V HONKY

BRÁNA MOUDROSTI
OTEVŘENÁ

Knihy a knihovny
broumovského kláštera

Broumovsko.
Dědictví posvátné krajiny

Broumovsko je malebnou krajinou hor a údolí, labyrintem srpných skal a hlubokých rokli, pestrou mozaikou zelených luk, pastvin a polí. Je krajinou po staletí opouštěnou člověkem a přece stále „désnou v širé pustince“, která je charakterizována darovací listinou v širé pustince. Jen on sám zůstal po staletí, jakoby odhalený labyrintu skalního poklidné. Fascinující čtení až do podlahy vyznívá.

Dobrošov; IV-12-2016028 Dobrošov, VVNN č. p. 97 pro pevnost; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Česká Skalice; IV-12-2018932 Česká Skalice, Steidlerova, knn pro p. č. 735/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Václavice; IV-12-2019215, Václavice, knn pro p. č. p. 60; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Dobrošov; IV-12-2019032, Dobrošov, knn pro p. č. 288/2; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Nahořany; Nahořany, knn pro p. č. 131; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; IV-12-2018414 Broumov, ul. Hvězdecká, knn pro p. č. 961; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Benešov u Broumova; IE-12-2005711 Benešov u Broumova, NN rekonstrukce; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; Náchod, V Kalhotách, knn pro p. č. 412/16, IV-12-2018899; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; Náchod, Horova, knn pro p. č. 1303/3, IV-12-2018634; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Zdoňov; Zdoňov, knn pro p. č. 342/1, IV-12-2019437; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Police nad Metují; Police nad Metují, Radimovská, knn pro p. č. 222/2, IV-12-2019926; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Babí; REKO MS Náchod Babí; GAS Net, a. s., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem
Dubeneč; IV-12-2019316 Dubeneč, knn pro p. č. 3434; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Heřmánkovice; IV-12-2019637, Heřmánkovice, knn pro p. č. 170; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Hořenice; Protipovodňové opatření areálu Voda CZ; VODA CZ, s. r. o., Bohuslava Martinů 1038/20, 500 02 Hradec Králové
Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují, Nahořanská NN; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují, knn pro BD 666/1, IV-12-2017631; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Bohdašín u Teplic nad Metují; Bohdašín u Teplic nad Metují, knn pro p. č. 175, IV-12-2019529; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; Jaroměř, knn pro p. č. p. 126 pro VIP Zvěřina – IV-12-2017464, ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; Broumov, Komenského, knn pro p. č. 567/2, IV-12-2020104; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Horní Kostelec; REKO MS Červený Kostelec, ul. Jiráskova; GAS Net, a. s., Klíšská 940; 401 17 Ústí nad Labem
Zbečnick; Zbečnick, knn pro p. č. 231/2, IV-12-2019943; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; Broumov, knn pro p. č. 295/14 pro RO, IV-12-2017716; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Dolní Adršpach; Dolní Adršpach, knn pro p. č. 519/3, IV-12-2019557; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; IV-12-2019327 Náchod, Dolní úvoz, knn pro p. č. 897/10; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

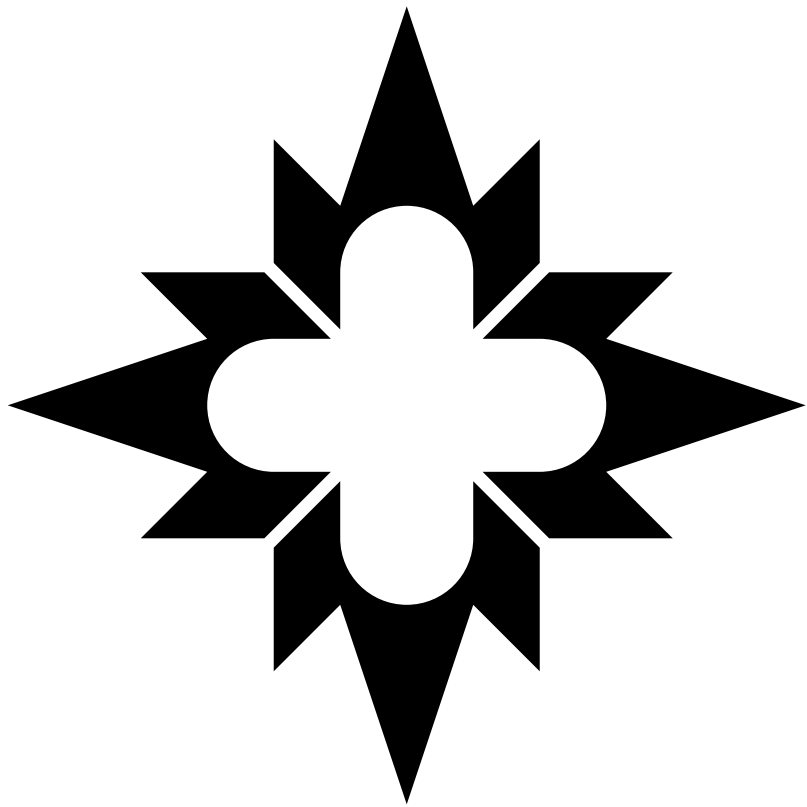
Náchod; Náchod, Horova, knn pro p. č. 1303/3, IV-12-2018634; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Lhota za Červeným Kostelcem; Rodinný dům, fyzická osoba
Jaroměř; IV-12-2019608 Jaroměř, Polská, knn pro p. č. 634/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; Náchod, Za Přádelnou, knn pro p. č. 1912/2, IV-12-2020076; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Hoříčky; IV-12-2020074 Hoříčky, knn pro p. č. 100/8; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Kleny; IV-12-2019940 Kleny, knn pro p. č. 175/5; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; IV-12-2019221 Náchod, Dolní Úvoz, knn pro p. č. 897/74; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Stolín; Výstavba polních cest PC 4 a PC 8 v k. ú. Stolín; Krajský pozemkový úřad pro Královéhradecký kraj; Pobočka Náchod, Palachova 1303, 54701 Náchod
Starý Ples; IV-12-2020030 Starý Ples, knn pro p. č. 2143; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Česká Skalice; IE-12-2006645 Česká Skalice, knn, rekonstrukce ul. Pivovarská; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Ždár nad Metují; IV-12-2019962, Ždár nad Metují, knn pro p. č. 294; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Hronov; Hronov, Zálesí, knn pro p. č. 1322/2, IV-12-2020058; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Spy; IV-12-2019498 Spy, knn pro p. č. 334/4; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Meziměstí; Meziměstí, knn pro p. č. 99/9, IV-12-2019854; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; Zpřístupnění fresky posledního soudu; Římskokatolická farnost – Děkanství Broumov, Kostelní nám. 224, 550 01 Broumov
Bezděkov nad Metují; Bezděkov nad Metují, přeložka nn p. č. 488; ELPROM CZ, s. r. o., Hálkova 875, 508 01 Hořice
Bohdašín u Teplic nad Metují; Bohdašín, rek. odb. k DTS VN325 35 kV- IE-12-2007498; Matex HK, s. r. o., Kladská 180, 500 03 Hradec Králové
Česká Skalice; Cyklostezka trasy C, Česká Skalice; Město Česká Skalice, tř. T. G. Masaryka 80, 552 03 Česká Skalice
Zbečnick; Zbečnick, přípojka nn pro p. č. 21, IV-12-2020148; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Dolní Radechová; Dolní Radechová, knn pro p. č. 2089, IV-12-2020135; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Ruprechtice; Ruprechtice, knn pro p. č. 152/1, IV-12-2019961; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Česká Metuje; Česká Metuje, knn pro p. č. 275/1, IV-12-2020292; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Ždár nad Metují; Ždár nad Metují, knn pro p. č. 294; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Bohdašín u Teplic nad Metují; Bohdašín, rek. odb. k DTS VN325 35 kV- IE-12-2007498; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; Dešťová kanalizace v ulici Na Hradbách a Kostelní, k. ú. Broumov; Město Broumov, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov

Zbečník; Zbečník, knn pro p. č. 231/2, IV-12-2019943; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jasenná; Jasenná, Novostavba rodinného domu; fyzická osoba
Nový Hrádek; IZ-12-2001291 Nový Hrádek, Dlouhé, přel. nn p. č. 434; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Broumov; Dešťová kanalizace v ulici Protifašistických bojovníků a V Kopečku, etapa 1 - V Kopečku; Město Broumov, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov
Hronov; IV-12-2020579 Hronov, Zálesí, knn pro p. č. 1320; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Velichovky; IE-12-2007377 Velichovky – p. č. 346/9 – přepoj. plyn. ST; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Velké Petrovice; IE-12-2008484 Velké Petrovice, přepojení OM do DTS_NA_0194; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Dolní Radechová; Dolní Radechová, knn pro p. č. 2089, IV-12-2020135; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Vysokov; IE-12-2006871 Vysokov, rek. DTS_NA_0161-Vysokov dolní; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Mstětín; Mstětín, knn pro p. č. 1187, IP-12-2011900; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Žabokrky, Velké Petrovice; Cyklotrasa Žabokrky – Velké Petrovice; město Police nad Metují, Masarykovo nám. 98, Police nad Metují
Dobrošov; RD Dobrošov na parc. č. 284/7; fyzická osoba
Broumov; Fotbalové tréninkové hřiště v Broumově a Hejtmánkovicích; město Broumov, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov
Velké Poříčí; IV-12-2020584, Velké Poříčí, přípojka nn pro p. č. 539/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Slatina nad Úpou; Slatina nad Úpou, knn pro p. č. 2277; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Vrchoviny; Vrchoviny, knn pro p. č. 632/6, IV-12-2019301; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Česká Skalice; Česká Skalice, Podhradní, knn pro p. č. 926, IV-12-2020542; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Šonov; Novostavba RD Šonov; fyzická osoba
Náchod; IV-12-2020328, Náchod, V Kovářově dole, knn pro p. č. 1640/3; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Olešnice u Červeného Kostelce; Červený Kostelec, Špinka, knn pro p. č. 2512, IV-12-2020528; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Hronov; Hronov, Zálesí, knn pro p. č. 1322/3; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; Státní zámek Náchod – Vzorová obnova zámeckého kopce; Národní památkový ústav – Ústřední pracoviště, Valdštejnské nám. 162/3, Praha 1 Malá Strana, 110 00 Praha

Křinice; Polní cesta 10; Krajský pozemkový úřad pro Královéhradecký kraj, pobočka Náchod, Palachova 1303, 547 01 Náchod
Velké Poříčí; IV-12-2020584, Velké Poříčí, přípojka nn pro p. č. 539/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Doubravice u České Skalice; Doubravice u Nahořan, knn pro p. č. 166/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Červený Kostelec; IE-12-2008343, Červený Kostelec, Koubovka, úprava nepřístupné PS – 2. etapa; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; HAV REKO DP Jaroměř Na Zavadilce; GAS Net, a. s., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem
Velké Poříčí; IE-12-2006513 Velké Poříčí, Náchodská, Poříčská, rekon. nn; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Červený Kostelec; Červený Kostelec, Špinka, knn pro p. č. 1181; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Dolany; Zvýšení bezpečnosti (přechody) na kom. I/33 v lokalitách Sviništany, Dolany, Čáslavky – obec Dolany; Obec Dolany, Dolany 32, 55201 Dolany
Červený Kostelec; IV-12-2019040, Červený Kostelec, Řeháková, knn pro p. č. 1102/87; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Žernov; IV-12-2019033, Žernov, knn pro p. č. 340/74; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Česká Skalice; Česká Skalice – Podhradní, knn pro p. č. 926, IV-12-2020542; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; IE-12-2005497 Jaroměř, TR 35/10kV – unifikace, SO 001 Úprava venkovních vedení 35 kV; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; IV-12-2020486 Náchod, Na Horním Konci 269/1; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Police nad Metují; Zástavba RD Bělská Police nad Metují; město Police nad Metují, Masarykovo nám. 98, 549 48 Police nad Metují
Česká Skalice; Česká Skalice, Bezručova-KNN pro p. č. 1469/20, č. stavby IV 12-2019507; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Červený Kostelec; IV-12-2020524 Červený Kostelec, Končiny, knn pro p. č. 757/6; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Ruprechtice; Novostavba RD, fyzická osoba
Nahořany; IV-12-2018898 – Nahořany, Lhota, knn pro p. č. 102, 4 RD; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Křinice; IE-12-2007374 – Křinice – rek. DTS_NA_0555 – Křinice I; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Zábrodí; Zábrodí, knn pro p. č. 279/2; ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

7.
Hospodaření
organizace

VÝNOSY A NÁKLADY

Hospodaření Muzea Náchodska skončilo ve sledovaném období 2020 se zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši +177.714,76,- Kč. Do tohoto příznivého hospodářského výsledku se promítla skutečnost, že se podařilo v roce 2020 získat příspěvek od zřizovatele za ušlé tržby pevnostního areálu Dobrošov (revitalizace celého areálu) ve výši 615.000,- Kč. Faktorem, který měl vliv na hospodářský výsledek, byla skutečnost, že se podařilo realizovat některé rozsáhlejší údržbové práce (výmalba Kláštera a Dřevěnky v Polici nad Metují ve výši 190.000,- Kč) a doplnit regály pro sbírkové předměty (depozitář Kladská ul. ve výši 104.237,- Kč).

Určitým specifikem MNA je realizace technického zhodnocení budovy čp. 1, náchodské Staré radnice. Toto technické zhodnocení, provedené v minulosti MNA, bylo předáno majiteli budovy (město Náchod), který jej současně i odepisuje. Na straně MNA je tato částka vedena jako dlouhodobá pohledávka a závazek města Náchoda (v účetnictví MNA současně jako zdroj krytí investičního fondu /IF/). MNA uplatňuje 1/30 hodnoty technického zhodnocení jako zápočet na nájemném z této budovy v roční výši 187.924,51 Kč (smlouva o nájmu na období 30 let). K 31. prosinci 2020 je tato pohledávka ve výši 2.316.456,06 Kč (zdroj krytí IF). Snížení pohledávky, resp. zápočtu ročního nájemného, bylo účtováno k datu 31. října 2020. Celková roční výše nájemného činila 254.886,51 Kč (mimo zmiňovaný zápočet jde zejména o nájemné Kláštera v Polici nad Metují ve výši 65.976,- Kč).

Od 1. dubna 2017 se stalo MNA ze zákona plátcem DPH (překročení obrátu 1.000.000,- Kč u plnění podléhajících DPH – archeologie). K 31. prosinci 2020 nemá MNA po lhůtě splatnosti žádnou pohledávku. Plnění závazných ukazatelů rozpočtu je rovnoměrné, v souladu s usnesením Rady KHK, která stanovuje vybrané závazné ukazatele. MNA předložilo v termínu požadované výkazy za rok 2020. Předložené výkazy věrně zachycují průběh hospodaření. PAP a CASH organizace sestavuje. ISP je se-

stavováno vždy k pololetí a na konci předmětného roku. Hospodaření MNA bylo ve sledovaném období stabilní se zlepšeným hospodářským výsledkem.

Finanční prostředky byly vynakládány v souladu s posláním a cíli MNA, účelně a hospodárně. Ve sledovaném období nemělo MNA žádné půjčky ani úvěry. Závazné limity – výše čerpání mzdových prostředků, limit výdajů na pohoštění a dary, průměrný počet zaměstnanců – byly dodrženy.

Převážná část vlastních výnosů z činnosti MNA je tvořena tržbami ze vstupného, včetně doplňkového prodeje publikací (Broučkův dům – stálá expozice Dějiny Náchoda a Náchodska, areál Pevnosti Dobrošov, výstavní síň v Náchodě, Jiráskův rodný domek, Jiráskovo divadlo a muzeum v Hronově, Klášter a Stará škola Dřevěnka v Polici nad Metují), dále výnosy ze záchranných archeologických průzkumů, dohledů. V roce 2020 fakturace za archeologické činnosti byla srovnatelná s předchozím rokem. Celkem činila 575.881,- Kč (475.935,- Kč bez DPH). Pro srovnání fakturace za archeologické služby a výzkumy byla v roce 2019 ve výši 572.874,- Kč, v roce 2018 ve výši 2.620.805,- Kč, v roce 2017 ve výši 1.202.880,- Kč, v roce 2016 ve výši 905.319,- Kč a v roce 2015 ve výši 241.616,- Kč. Dle dalších činností MNA se vývoj vlastních výnosů ve srovnání s předchozími roky vyvíjel následovně: vstupné do expozic MNA v roce 2020 bylo ve výši 227.964,30 Kč (424.681,66 Kč v roce 2019, 880.137,- Kč v roce 2018, 1.196.699,- Kč v roce 2017, 1.583.974,90 Kč v roce 2016 a 1.723.834,- Kč v roce 2015), prodej publikací v roce 2020 byl ve výši 28.865,29 Kč (22.324,81 Kč v roce 2019, 51.134,- Kč v roce 2018, 48.529,- Kč v roce 2017, 92.617,- Kč v roce 2016 a 136.173,- Kč v roce 2015). Propad tržeb ze vstupného byl zapříčiněn skutečností, že v důsledku revitalizace areálu Pevnosti Dobrošov byl tento objekt v roce 2020 uzavřen z důvodu pokračování stavebních prací, které byly zahájeny v roce 2019. Významnou měrou se do tržeb muzea promítlo opakované uzavření muzeí v důsledku pandemie. Prodej publikací byl srovnatelný s předchozím rokem.

Výnosy

	Rok 2019	Rok 2020
Ukazatel	Hlavní činnost	Hlavní činnost
Oblast výnosů organizace	v tis. Kč	v tis. Kč
Tržby (vstupné, archeologie, publikace)	1 207,-	733,-
Provozní dotace měst	692,-	781,-
Dotace od KHK	12 386,-	13 727,-
Výnosy z čerpání fondů, předané TZ	332,-	192,-
EU fondy, sponzorské dary, ostatní výnosy, příspěvky a dotace na konkrétní akce	55,-	102,-
Výnosy celkem:	14 672,-	15 535,-

Náklady

	Rok 2019	Rok 2020
Ukazatel	Hlavní činnost	Hlavní činnost
Oblast nákladů organizace	v tis. Kč	v tis. Kč
Opravy a údržba	149,-	389,-
Spotřeba materiálu	434,-	507,-
Spotřeba energie	287,-	537,-
Služby	1460,-	1487,-
Mzdové náklady (521, 524, 525, 527)	10 033,-	10 205,-
Z toho hrubé mzdy + OON (521)	7384,-	7 499,-
Zák. poj. + soc. náklady (524, 525, 527)	2649,-	2 706,-
Nákup knih, brožur „B“ (504)	12,-	21,-
Odpisy (551)	1961,-	1 929,-
Náklady z drobného dlouhodobého majetku (558)	90,-	163,-
Ostatní náklady (503, 512, 513, 528, 531,549)	126,-	119,-
Náklady celkem:	14 552,-	15 357,-

Provozní dotace zřizovatele, Královéhradeckého kraje, je poukazována v měsíčních splátkách. Nárůst výše provozní dotace zřizovatele v roce 2020 oproti roku 2019 byl zejména v navýšení prostředků na krytí zvýšených nákladů na mzdy a ušlé tržby z Pevnosti Dobrošov. V průběhu roku byly získány finanční zdroje nad rámec provozní dotace zřizovatele (provozní příspěvky měst) ve výši 781.180,- Kč. V rámci snahy o navýšení vlastních výnosů v oblasti archeologické činnosti činila jejich celková výše 475.935,- Kč bez DPH. V roce 2020 byl čerpán rezervní fond (daňová úspora ve výši 3.800,- Kč). Mezi ostatní výnosy patří přefakturace energií za Pevnost Dobrošov firmě, která provádí revitalizaci. Strukturu tvorby výnosů podrobně zobrazuje výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2020.

Finanční majetek

Stav k 31. 12. 2020	Zůstatek
241 xxx Běžný účet	1 934 347,45 Kč
243 100 Běžný účet FKSP	55 415,82 Kč
261 000 Pokladna	20 499,00 Kč
263 000 Stravenky	5 040,00 Kč
244 000 Ostatní účty	986 447,06 Kč
263 100 Ceniny, známky	475,00 Kč

U veškerého finančního majetku a cenin byla k datu 31. prosince 2020 provedena fyzická inventarizace, která nezjistila žádné rozdíly mezi účetním a fyzickým stavem u žádné z položek.

Dotace a dary

V roce 2020 se podařilo získat další prostředky nad rámec provozního příspěvku KHK, a to zejména od městských úřadů, kde MNA působí: město Náchod 280.000,- Kč, město Hronov 250.000,- Kč a 2.500,- Kč na provoz Univerzity třetího věku, město Police nad Metují 250.000,- Kč. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v Hronově a Polici k nárůstu výše dotací (2019: město Hronov 230.000,- Kč a 2.000,- Kč na provoz Univerzity třetího věku, město Police nad Metují 180.000,- Kč). Ve sledovaném období získalo MNA z FRR prostředky na zpracování filmu o Pevnosti Dobrošov ve výši 300.000,- Kč (v roce 2020 čerpáno 37.026,- Kč). Celková výše provozní dotace od zřizovatele činila v roce 2020 celkem 13.727.500,- Kč a byla poskytována postupně v měsíčních platbách.

Náklady MNA byly čerpány ve vazbě na finanční plán a plán činnosti muzea. U struktury a výše čerpání nákladů za rok 2020 byl soulad mezi plánem činnosti a tvorbou zdrojů financování. Významný meziroční vzrůst nákladů na energie byl ovlivněn cenami a spotřebou energií. Ke značnému nárůstu došlo v oblasti oprav a údržby (výmalba poboček v Polici nad Metují) a také u nákupu drobného dlouhodobého majetku (podstavce pro sochy – Klášter v Polici nad Metují ve výši 64.251,- Kč). Dohadné pasivní položky vytváří MNA v souladu s účetními postupy pouze k 31. prosinci předemtného roku a jsou vytvářeny do výše nevyúčtovaných záloh – služby v ředitelství muzea, elektřina, teplo, vodné a stočné. Účtování o zásobách je prováděno na konci účetního období způsobem B. Stav čerpání nákladů detailně zobrazuje Výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2020 dle jednotlivých SU.

Investice

Čerpání prostředků IF Muzea Náchodska probíhalo v roce 2020 na základě Usnesení Rady KHK. V roce 2020 došlo k čerpání prostředků na tato opatření: **zápočet technického zhodnocení** čp. 1 (podrobněji viz předchozí text) v celkové výši 187.924,51 Kč **odvod z odpisů** do FRR KHK v celkové výši 1.542.800,- Kč **nákup sbírkových předmětů** ve výši 88.992,- Kč **zpracování filmu o Pevnosti Dobrošov** ve výši 37.026,- Kč Celkové čerpání IF MNA bylo v roce 2020 v souhrnné výši 1.856.742,51 Kč. Tvorba IF MNA z odpisů byla v roce 2020 ve výši 1.928.539,80 Kč, dále pak příspěvek z rozpočtu zřizovatele ve výši 100.000,- Kč na nákup sbírkových předmětů a z FRR příspěvek ve výši 37.026,- Kč na zpracování filmu o Pevnosti Dobrošov. Celkem tedy tvorba IF činila 2.065.565,80 Kč.

Zakázky

Ve smyslu Zákona o zadávání veřejných zakázek a směrnice KHK nebyla v roce 2020 v rámci činnosti MNA zadávána žádná nadlimitní ani podlimitní veřejná zakázka. Lze konstatovat, že v roce 2020 byly jednotlivé zakázky členěny dle směrnice KHK v kategorii VZMR bez uveřejnění (s uveřejněním výsledku po podpisu smlouvy). Dle pravidel zadávání zakázek v rámci E-ZAK byly předmětné zakázky v systému zveřejněny. Veřejná zakázka třetí kategorie, případně podlimitní nebo nadlimitní, nebyla v roce 2020 realizována.

Na běžné nákupy a zakázky byla prováděna poptávka ceny v souladu s platnou směrnicí MNA, která vychází ze směrnice KHK a pravidel pro nákupy v rámci E-ZAK a centrální nákupy. Ve smyslu směrnic č. 7 a 3 Rady KHK k řízení příspěvkových organizací zřízených KHK bylo zejména s ohledem na úpravu jejich znění ze strany zřizovatele přistoupeno k aktualizaci vnitřních předpisů MNA. MNA zveřejňuje smlouvy nad 50.000,- Kč bez DPH ve veřejném rejstříku smluv MV ČR.

NAKLÁDÁNÍ S MAJETKEM

Při plnění úkolů v oblasti nakládání se svěřeným majetkem byly v rámci MNA dodržovány obecně závazné předpisy a směrnice KHK upravující tuto oblast činnosti. K 31. prosinci 2020 nemá Muzeum Náchodsko žádný vlastní majetek.

Se svěřeným majetkem bylo v průběhu roku 2020 nakládáno v souladu s obecně závaznou legislativou, se Zřizovací listinou MNA, Směrnicí č. 7 a dále Směrnicí č. 3 schválenou Radou KHK. Investiční majetek je podrobně popsán v oddíle investic. V roce 2020 k žádnému vyřazení investičního majetku ani prodeji nedošlo.

Účet 022 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. V roce 2020 došlo k vyřazení majetku ve výši 66.690,80 Kč (na základě inventury 2019).

Účet 021 Stavby. V roce 2020 beze změny.

Účet 031 Pozemky. V roce 2020 beze změny.

Účet 028 Drobný hmotný dlouhodobý majetek. Položkovým seznamem předmětů nakoupených či vyřazených v roce 2020 je součástí inventarizační zprávy za rok 2020. Celkově došlo ke zvýšení majetku o 126.093,80 Kč.

Účet 018 Drobný nehmotný dlouhodobý majetek. V roce 2020 beze změny.

Struktura majetku

Číslo a název účtu	stav ke konci roku	stav k počátku roku
018 Drobný nehmotný dlouhodobý majetek	115 217,07 Kč	115 217,07 Kč
Vyřazený majetek	0,00 Kč	
Nakoupený majetek	0,00 Kč	
031 Pozemky	1 484 559,60 Kč	1 484 559,60 Kč
Ve sledovaném období nebyl žádný pohyb		
021 Stavby	98 541 979,11 Kč	98 541 979,11 Kč
022 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	4 155 580,90 Kč	4 222 271,70 Kč
Vyřazený majetek	66 690,80 Kč	
028 Drobný hmotný dlouhodobý majetek	2 206 641,69 Kč	2 080 547,89 Kč
Vyřazený majetek (podrobně viz inventurní soupis za rok 2020)	37 315,00 Kč	
Nakoupený majetek (podrobně viz inventurní soupis za rok 2020)	163 408,80 Kč	

Tvorba a čerpání peněžních fondů**Rezervní fond v Kč**

Stav 1. 1. 2020	Tvorba	Použití	Stav 31. 12. 2020
857 620,10	107 598,76	3 800,00	961 418,86

Investiční fond v Kč

Stav 1. 1. 2020	Tvorba	Použití	Stav 31. 12. 2020
3 194 666,61	2 065 565,80	1 856 742,51	3 403 489,90

Fond odměn v Kč

Stav 1. 1. 2020	Tvorba	Použití	Stav 31. 12. 2020
402 592,61	11 900,00	0	414 492,61

FKSP v Kč

Stav 1. 1. 2020	Tvorba	Použití	Stav 31. 12. 2020
78 093,82	134 209,00	155 700,00	56 602,82

Ze zlepšeného hospodářského výsledku za rok 2019 došlo na základě usnesení Rady KHK v roce 2020 k posílení rezervního fondu ve výši 107.598,76 Kč. Čerpání RF ve výši 3.800,00 Kč (regály – depozitář Kladská ul.) bylo za účelem použití daňové úspory.

Investiční fond byl v roce 2020 tvořen převážně z odpisů ve výši 1.928.539,80 Kč. Celkové čerpání investičního fondu ve výši 1.856.742,51 Kč bylo v následující struktuře: 187.924,51 Kč – čp. 1, zápočet technického zhodnocení, odvod z IF do FRR zřizovatele KHK 1.542.800,- Kč, zpracování filmu o Pevnosti Dobrošov 37.026,- Kč a nákup sbírkových předmětů 88.992,- Kč.

Fond odměn nebyl v roce 2020 čerpán. Ze zlepšeného hospodářského výsledku za rok 2019 došlo na základě usnesení Rady KHK v roce 2020 k jeho posílení ve výši 11.900,- Kč. Fond FKSP byl v roce 2020 tvořen zákonným přídělem ve výši 2,0 % z hrubých mezd a odměn, a to v celkové úhrnné výši 134.209,- Kč. Čerpání fondu probíhalo v souladu s vnitřní směrnici. Čerpání ve výši 155.700,- Kč bylo využito jako příspěvek na stravování. Možnosti darů, případně jiného zákonného čerpání, nebylo v roce 2020 využito.

Autoprovoz

Služební vůz Dacia Duster 4x4 byl vzhledem k podmínkám provozu využíván pro středisko Pevnost Dobrošov (manipulační jízdy v rámci areálu pevnosti), kyvadlovou dopravu mezi Náchodem a Dobrošovem, archeologické výzkumy a dohledy, ale i další potřeby muzea. Za rok 2020 bylo najeto 14 729 kilometrů, celková spotřeba pohonných hmot činila 1310,4 litrů. Průměrná spotřeba 11,24 l/100 km značně převyšuje technické parametry a podmínky provozu vozidla, což je pravděpodobně dáno tím, že se vozidlo používalo při stěhování v rámci města Náchoda a tyto krátké trasy vedou k razantnímu zvyšování spotřeby PHM. Služební vůz Fiat Doblo byl využíván pro nejrůznější potřeby muzea, např. pro svoz výstavního materiálu, převoz sbírkových předmětů apod. V roce 2020 bylo najeto 11 574 kilometrů, spotřeba pohonných hmot činila 1071,71 litrů. Průměrná spotřeba 10,8 l/100 km opět neodpovídá technickým parametrům a podmínkám provozu vozidla. Zvýšený stav PHM lze klást za vinu krátkým jízdám, stáří a nadměrnému zatěžování vozidla.

Celkem bylo za rok 2020 oběma služebními vozidly najeto 26 303 kilometrů, spotřeba pohonných hmot činila 2 381 litrů. Obě vozidla jsou v době mimo provoz garážována v Náchodě ve vlastní garáži v ulici Kladská. Zákonné pojištění odpovědnosti a majetková pojištění jsou sjednávána centrálně Krajským úřadem Královéhradeckého kraje. Vozidla mají „zelenou kartu“ a jsou řádně pojištěna. Pravidelná údržba a obnovování platnosti STK je prováděno v požadovaných intervalech. Školení referentů – řidičů probíhá ve stanovené periodicitě.

Kontrolní činnost

V roce 2020 proběhly v Muzeu Náchodska tyto kontroly:

Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Hradci Králové
Kontrola u příjemce veřejné finanční podpory na základě ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Předmět a druh kontroly: hospodaření s veřejnými prostředky, dohoda o vyhrazení SÚMP a o poskytnutí příspěvku (spolufinancováno z ESF), č. TUA-SF-27/2016

Kontrolované období: 1. 2. 2016 až 31. 7. 2016

Výsledek kontroly: zaměstnavatel dodržel závazky z dohody. Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Předmět kontroly: oznamovací povinnost, vyměřovací základy a výše pojistného, termíny splatnosti, podávání přehledů
Výsledek kontroly: penále ve výši 361,- Kč, rozhodnutí o odstranění tvrdosti, penále prominuto.

Inventarizace

Ve smyslu platné legislativy a směrnice MNA byl vydán příkaz ředitele k provedení řádné inventarizace majetku organizace v předepsaném rozsahu a členění. Řádná inventarizace majetku organizace byla provedena k datu 31. 12. 2020. Na základě příkazu ředitele MNA ze dne 30. 10. 2020 byla jmenována hlavní inventarizační komise ve složení: předseda: Mgr. Jan Tůma, členové: Ing. Lenka Killarová, Jana Brátová. Dále byly jmenovány čtyři dílčí inventarizační komise. Byla jmenována škodní a likvidační komise ve složení: předseda: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.; členové: Bc. Veronika Kumstová (Fišerová), Ing. Lenka Killarová, Jana Jindrová.

O výsledku inventarizace byl vyhotoven zápis ověřený podpisy všech členů inventarizační komise. Hlavní pozornost komise věnovala zjišťování skutečného stavu majetku a případných rozdílů v porovnání s jeho evidenčním záznamem (inventura) a následně porovnání se stavem v účetnictví (inventarizace). Inventarizační komise nezjistila žádné inventarizační rozdíly. Dále věnovala pozornost fyzickému stavu majetku, jeho morálnímu opotřebení a funkčnosti, případně možnosti opravy a dalšího možného využívání těchto předmětů.

Škodní a likvidační komise doporučila a schválila vyřadit v roce 2020 majetek dle návrhu z inventur roku 2019. Případné návrhy na vyřazení majetku za rok 2020 komise doporučila doložit odbornými posudky, následně posoudit další využitelnost, eventuálně možnost nabídky dalším organizacím v rámci KHK. Počátkem roku 2021 budou pak tyto návrhy znovu projednány. Ve sledovaném období roku 2020 nevznikla žádná škodní událost.

Inventarizován byl majetek ve všech prostorách muzea, a to účty:

021, 022, 028	dle účtového rozvrhu	fyzická
018, 031, 901, 902	dle účtového rozvrhu	fyzická
261	pokladna	fyzická
263	ceniny	fyzická
042, 241	dle účtového rozvrhu	dokladová
243, 244	dle účtového rozvrhu	dokladová
469, tř. 3	dle účtového rozvrhu	dokladová
132	zboží na skladě	fyzická dle přísl. skladů

Seznam vyobrazení

9 Pobočky Muzea Náchodska – Stará radnice a Broučkův dům v Náchodě, rekonstruované návštěvnické centrum Pevnosti Dobrošov a objekt N-D-S 75 Zelený, pohled z objektu N-D-S 72 Mústek na pěchotní srub N-D-S 73 Jeřáb, interiér a okno Jiráskova rodného domku, Klášter Police nad Metují a interiér soukromé kaple v opatském bytě, Stará škola Dřevěnka, vstup do bytu učitele v Dřevěnce.

15 Tým Muzea Náchodska – v maskách při Sousedském masopustu, v kostýmech během přípravy a realizace doprovodných akcí k hlavní letní výstavě Ztracená podkova Zimního krále, v pracovním nasazení v kancelářích a během přednáškové činnosti.

19 Pobočka Náchod – příprava a instalace modelu židovské části města od Josefa Hejduka (na obr. č. 2) do stálé expozice v Broučkově domě, výstava Staré dobré časy, instalace upomínající na popravu 27 českých pánů na výstavě Ztracená podkova Zimního krále, doprovodný program této výstavy, příprava a instalace částí střepin protibetonových, podkaliberních střel Röchling ve stálé expozici, momentka z vánoční výstavy betlémů.

21 Pobočka Dobrošov – průběh stavebních prací revitalizace během roku 2020, kontrolní den 29. června 2020 s tématem památkově nejhodnějšího osvětlení pro podzemí (obr. 4).

25 Výběr plakátů na výstavy a akce Muzea Náchodska z roku 2020.

31 Pobočka Hronov – výroba replik historických dřevěných luceren a práce na památkově přiměřené nové elektroinstalaci Jiráskova rodného domku, instalace nových, tradičně řešených záclon v domku, umělecké výstavy v Jiráskově divadle – Hany Rummelové (obr. 6) a Karla Demela (obr. 8 – foto z vernisáže s náměstkyní hejtmana Královéhradeckého kraje Mgr. Martinou Berdychovou a kurátorem Pavlem Frydrychem), vánoční výzdoba Jiráskova rodného domku.

35 Pobočka Police nad Metují – vyklízení a průběh obnovy klášterní chodby, restaurování dveřních kování, masivní konstrukce nového statického zabezpečení Laudonova sálu v klášteře, noční komentované prohlídky kláštera s Mgr. Janem Tůmou, starosvětská atmosféra Staré školy Dřevěnky s výstavou Hračky, aneb také jste to našli pod stromečkem?, vánočně vyzdobené nádvoří kláštera.

37 Akce muzea – uvedení druhého muzejního sedánku Prolomit sucho v náchodské Staré radnici, šití roušek v muzeu, letní návštěva pražského ateliéru Karla Demela (obr. 4) u příležitosti přípravy jeho hronovské výstavy, vycházka po bojišti bitvy u Náchoda 1866 a místě tzv. Dobenínského sněmu s Mgr. Janem Tůmou, muzejní doprovodný program k festivalu Jiráskův Hronov ve spisovatelově rodném domku, instalace výstavy Opevnění na Náchodsku tehdy a dnes ve vestibulu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v Hradci Králové, návrat předmětů pocházejících z pěchotního srubu K-S 14 – dlouhodobě uložených v podzemí Dobrošova – na jejich původní místo, první adventní farmářský trh s regionálními produkty na nádvoří polického kláštera.

41 Edukační aktivity muzea – kreativní dílna Ušijme maňáska, prvorepubliková cukrárna na vernisáži výstavy Staré dobré časy, práce s muzejními edukačními balíčky k Mezinárodnímu dni archeologie, výstava Ztracená podkova Zimního krále a ukázka edukačního programu k ní (obr. 4–6), průběh workshopu „kávového dokreslování“ s Hanou Rummelovou v Hronově.

49 Alternativní logo Muzea Náchodska se čtyřmi symbolickými postavami zastupujícími každou ze čtyř poboček.

50–51 Prezentace a identita muzea – návštěva a tvorba Heshama Malika a jeho Echo karantény (obr. 1–3), prezentace daru z ruské galerie Sovart, instalace symbolické postavy Aloise Jiráska jako ukazatele v Hronově, Muzejní uličníky 2020, setkání s Václavem Vokolkem u příležitosti vydání jeho knihy, která obsahuje rovněž rozhovor s ředitelem muzea (obr. 10), vernisáž výstavy Ztracená podkova Zimního krále a doprovodný program vojenského ležení na hlavním náměstí v Náchodě, Jakub Truhlář a prezentace jeho tvorby na dveřích ředitelství muzea pojatých jako soudobá galerie (obr. 13–16), rozhovor s Mgr. art. Janem Vojtěchovským, Ph.D. o restaurování nástěnných maleb v pěchotním srubu N-D-S 73 Jeřáb, rozhovor s Mgr. Janem Tůmou o náchodské výstavě betlémů.

64–65 Sbírkový a archeologický aktivity muzea – dokumentace muzejních sbírek, archeologický výzkum Zámeckého kopce v Náchodě s nálezem předsunutého opevnění (obr. 4–6), ilustrace ke Starým pověstem českým – nově získaný sbírkový předmět, dar z ruské galerie Sovart, práce se sbírkovými předměty na výstavě betlémů v Náchodě, také v prostorách městské knihovny (obr. 9), restaurování renesančního kachle (Bc. Veronika Fišerová, obr. 10–12), konzervace bronzového depotu (Mgr. Eva Schimerová, FF UHK, obr. 13–15) restaurování zelené mísy (Bc. Veronika Fišerová, obr. 16–18).

77 Konference, publikace – výkresová dokumentace k revitalizaci Pevnosti Dobrošov, připomínková správcem objektu, Bc. Martinem Měřinským, ukázka textového panelu k výstavě Ztracená podkova Zimního krále, brožura Poznej práci archeologa, sympozium Církev a národ v Radnicích u Plzně, výstava a katalog Opevnění na Náchodsku tehdy a dnes, mezinárodní konference Monastica historia v Broumově, ukázky publikací.

Foto: Sixtus Bolom-Kotari, Veronika Fišerová, Andrea Kösslerová, Martin Měřinský, Jan Tůma, Drahomíra Večeřová a archiv muzea.

muzeum
náchodská

Masarykovo náměstí čp. 1, 547 01 Náchod
+420 491 423 248
info@muzeumnachodska.cz

www.muzeumnachodska.cz

ISBN 978-80-908100-0-6 (brožováno)
ISBN 978-80-908100-1-3 (pdf)

Editoři:

Mariana Poláková
Sixtus Bolom-Kotari

Návrh a grafické zpracování:

Kateřina Kesslerová
Sixtus Bolom-Kotari
Anna Huňková